

ศึกษาการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม
บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

วิทยานิพนธ์

ของ

อาดิษ วารีกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

ISBN 974-451-554-6

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี 2546
จากมหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์จำเริญ แสงดวงแข)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพร คำนสกุล)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์จำเริญ แสงดวงแข)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพร คำนสกุล)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ประโยชน์ เรืองโรจน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์สมใจ ศรีนวล)

มหาวิทยาลัยทักษิณอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลัก
สูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

..... ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา
(อาจารย์ ดร. สมศักดิ์ โขคนุกูล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างดี จากอาจารย์จำเริญ แสงดวงแข ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพร ด้านสกุล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณอาจารย์ประโยชน์ เรืองโรจน์ และอาจารย์สมใจ ศรีนวล กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้กรุณาช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขเพิ่มเติมจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ไทยคดีศึกษาทุกคน ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้และแนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้มีความรู้ และมีความสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณนิสิตปริญญาโทไทยคดีศึกษา รุ่นปีการศึกษา 2545 ทุกคนที่คอยให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นกตัญญูตเวทีตาแด่คุณพ่อตออาจ วารีกุล และคุณแม่รอคิยะ วารีกุล คุณพ่อคุณแม่ของผู้วิจัย ตลอดจนคุณครูและผู้มีพระคุณทุกท่าน

อาดิษ วารีกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการผสมผสานทางวัฒนธรรม	15
เอกสารที่เกี่ยวกับตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	26
3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับ	
ชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	31
ปัจจัยด้านภูมิประเทศ	31
ปัจจัยด้านการศึกษา	35
ปัจจัยด้านการเมือง	39
ปัจจัยด้านการร่วมชาติพันธุ์	41
ปัจจัยด้านการใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน	43
ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญทางวิทยาการ	46
4 ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม	
บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	49
ลักษณะการผสมผสานด้านการกิน	49
ลักษณะการผสมผสานด้านการใช้อ้อยคำและชื่อเฉพาะ	54

บทที่	หน้า
ลักษณะการผสมผสานด้านการแต่งกาย	56
ลักษณะการผสมผสานด้านอาชีพ	65
ลักษณะการผสมผสานด้านความเชื่อ	71
ลักษณะการผสมผสานด้านประเพณี	76
 5. บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
บทย่อ	81
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	81
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	81
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	82
สรุปผล	83
อภิปรายผล	90
ข้อเสนอแนะ	92
 บรรณานุกรม	94
 บุคลานุกรม	97
 ภาคผนวก	103
ภาคผนวก ก	104
ภาคผนวก ข	106
 บทคัดย่อ	109
 ประวัติย่อของผู้วิจัย	113

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 คลองนาทับบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	33
2 บริเวณถนนบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	34
3 บริเวณโรงเรียนบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	36
4 กิจกรรมการแข่งขันกีฬาของนักเรียนที่บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	37
5 การรับฟังคำปราศรัยจากนักการเมืองที่บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	40
6 การบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกันของชาวบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา.....	44
7 กิจกรรมการแข่งขันกีฬาล้างจากบำเพ็ญสาธารณประโยชน์เนื่องในวันสำคัญของ บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	45
8 บ่อน้ำสาธารณะประจำหมู่บ้าน ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	46
9 การรับประทานอาหารหลังจากบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	46
10 การกินในประเพณีสมรสของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ...	52
11 การช่วยเหลือกันทำอาหารในประเพณีสมรสของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	53
12 การแต่งกายของวัยรุ่นชายบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	57
13 การแต่งกายของวัยรุ่นหญิงบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	58
14 การแต่งกายในโอกาสประชุมประชาคมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	61
15 การแต่งกายในโอกาสไปดูการละเล่นบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	63
16 การแต่งกายของชาวไทยพุทธในงานสมรสของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา.....	63

17	การแต่งกายของชาวไทยมุสลิมในงานสมรสของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	64
18	เรือประมงในการประกอบอาชีพการทำประมงบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	66
19	ปลากะตัก อาชีพทางการประมงบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	67
20	ร้านค้าขายบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	69
21	สวนยางพาราบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	70
22	การเลี้ยงแพะ อาชีพเกษตรกรรม ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	70

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การดำรงชีวิตของมนุษย์จำเป็นต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ซึ่งการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมนั้นจำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสาร และมีการพึ่งพาอาศัย แต่เนื่องจากมนุษย์อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน จึงย่อมมีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันออกไป ทำให้เกิดเป็นวัฒนธรรมแต่ละสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมนับได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ที่แน่นอน และมีจุดมุ่งหมายชัดเจน มนุษย์ได้ใช้ความพยายามในการคัดแปลงและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสังคม ดังที่ สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ ได้กล่าวถึงการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ไว้ว่า

การตั้งถิ่นฐานและการขยายตัวของกลุ่มชนตลอดจนการเกิดและพัฒนาการของ วัฒนธรรมชุมชน นับแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์มีปัจจัยอย่างน้อย 4 ประการ ที่เป็นเสมือนบ่อป๋มเพาะหล่อหลอมให้เกิดผลึกเป็นแ่งวัฒนธรรมชุมชน

ปัจจัยแรก คือ ทรัพยากรธรรมชาติ อันได้แก่ สภาพทางธรณีสัณฐาน ภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ

ปัจจัยที่ 2 คือ ทรัพยากรบุคคล ได้แก่ พันธุกรรมทางชาติพันธุ์ คุณภาพและปริมาณของทรัพยากรบุคคล

ปัจจัยที่ 3 คือ ทรัพยากรทางภูมิปัญญา ได้แก่ วิธีการจัดการ การสั่งสมและการพัฒนาเทคนิควิธี ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อความอยู่รอดและอยู่ได้ง่ายตามขีดความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของยุคสมัย และกลุ่มชนนั้น ๆ

ปัจจัยที่ 4 คือ อำนาจการปกครอง หมายถึง ฐานอำนาจ และการใช้อำนาจของผู้นำหรือผู้กุมอำนาจทั้งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและที่ตั้งใจให้มี¹

จากการที่มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มจนเกิดเป็นสังคมขึ้นมานั้น โดยมีกฎกติกาในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพราะวามมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องการอยู่ร่วมกันโดยมีแบบแผน และมนุษย์

¹สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. กระเทาะสนิมกริช : แลวิถีชีวิตชาวใต้ตอนล่าง. 2544. หน้า 7

ก็หนีจากความต้องการพื้นฐานไม่ได้ นั่นก็คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ดังนั้นมนุษย์จะต้องมีการจัดระเบียบสังคมเพื่อที่จะให้มีการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข นอกจากนี้ มนุษย์ยังรู้จักคิดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต เพื่อสนองความต้องการทั้งทางกาย และทางใจร่วมกัน อันเป็นตัวชี้วัดได้ว่ามนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์โดยมนุษย์มีพฤติกรรมที่ เจริญกว่าและดีกว่า ซึ่งเรียกสิ่งเหล่านี้ว่าวัฒนธรรม อันเกิดจากความจำเป็นพื้นฐานนั่นเอง และ วัฒนธรรมก็เป็นเส้นแบ่งความแตกต่างของแต่ละประเทศ แต่ละภาคและแต่ละท้องถิ่น วัฒนธรรม ก็คือ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อบ่งบอกถึงเอกลักษณ์มีการสืบทอดกันมาจากช่วงอายุหนึ่งสู่ช่วงอายุ หนึ่ง จึงถือได้ว่าเป็นมรดกทางสังคมซึ่งมีการเรียนรู้และถ่ายทอดกันอย่างต่อเนื่อง จนสามารถใช้ใน การศึกษาวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมที่ถือปฏิบัติวัฒนธรรมนั้นได้ วัฒนธรรมจึงเป็นเกณฑ์ อย่างหนึ่งที่นักมานุษยวิทยานิยมใช้วัดความเจริญของสังคมมนุษย์ โดยศึกษาการสร้าง การถ่ายทอด การพัฒนาการ ตลอดจนการถือปฏิบัติวัฒนธรรมต่าง ๆ ในแต่ละสังคม ซึ่งราชบัณฑิตยสถานได้ ให้คำจำกัดความของวัฒนธรรมไว้ว่า

วัฒนธรรม น. สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ, วิถีชีวิตของหมู่คณะ, ในพระราชบัญญัติวัฒนธรรม พุทธศักราช 2485 หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญ งามงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอัน ดีงามของประชาชน, ทางวิทยาการ หมายถึง พฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้น ด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน และร่วมใช้อยู่ในหมู่พวกตน¹

พระยาอนุมานราชธน ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมเอาไว้ในทำนองเดียวกันว่า “วัฒนธรรม คือ สิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือผลิตสร้างขึ้นเพื่อความเจริญงอกงามใน วิถีชีวิตของส่วนรวม วัฒนธรรม คือ วิถีแห่งชีวิตของมนุษย์ในส่วนรวมที่ถ่ายทอดกันได้เอาอย่างกัน ได้”²

จากการนิยามความหมายของวัฒนธรรมดังกล่าว ทำให้มองเห็นว่าวัฒนธรรมมี ความหมายครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นผลผลิตอันเกิดจากการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่ง ที่มาจากการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มาจาก ความคิด ความเชื่อ ที่เป็นวิถีปฏิบัติของมนุษย์ที่

¹ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. หน้า 734.

²พระยาอนุมานราชธน. วัฒนธรรมและธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของไทย

โดยเสฐียรโกเศศ (นามแฝง). 2514. หน้า 11.

เกิดจากการเรียนรู้ มีการถ่ายทอดสั่งสมกันมาเป็นเวลาช้านานในแต่ละสังคม วัฒนธรรม จึงปรากฏอยู่ในลักษณะของสิ่งที่ป็นรูปธรรม และนามธรรม เช่น ความรู้ ความคิด ความเชื่อ คีลธรรม กฎหมาย ภาษา ศิลปะ ประเพณี เป็นต้น

วัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นอาจมีความแตกต่างกัน และคล้ายคลึงกันบางท้องถิ่นที่มีการผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมไทยพุทธกับไทยมุสลิม ซึ่งสอดคล้องกับที่ธิดา สารยา¹ ได้กล่าวถึงภาคใต้ ไว้สรุปได้ว่า ภาคใต้เคยเป็นจุดศูนย์กลางของการค้าขายมีบรรดาพ่อค้ามาจอดเรือเพื่อแวะพักขนถ่ายสินค้า เพราะพื้นที่ของภาคใต้ ตั้งอยู่เกือบจะกึ่งกลางของเส้นทางเดินเรือระหว่างจีนกับอินเดีย และจะต้องอาศัยบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยเป็นเส้นทางผ่านไม่ว่าจะเป็นการเดินทางโดยเลียบแนวชายฝั่งทะเลหรือแล่นเรือตัดผ่านอ่าวไทย รวมไปถึงการเดินทางขึ้นบกเพื่อข้ามคาบสมุทรไทยด้วย จากความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ที่เดินทางผ่านจึงได้ตั้งหลักแหล่งเป็นชุมชนที่ถาวรขึ้น ต่อมาก็ได้พัฒนาเป็นบ้านเมืองต่อไป พร้อมทั้งได้รับเอาวัฒนธรรมต่าง ๆ จากภายนอกเข้ามาผสมผสานปรุงแต่งขึ้นมาเป็นของตนเอง ประกอบกับพื้นที่ภาคใต้มีอาณาเขตที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย การผสมผสานทางวัฒนธรรมจึงมีมากขึ้นที่เห็นเด่นชัด คือ การนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน คือคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ และคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม

บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา นับเป็นชุมชนใหญ่ชุมชนหนึ่งที่มิวัฒนธรรมผสมผสานระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ไม่ว่าจะเป็นทางด้านอาชีพ ประเพณี สังคม และการปกครองส่วนท้องถิ่น นาทับนับเป็นตำบลหนึ่งของอำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากอำเภोजะนะ ประมาณ 30 กิโลเมตร ตำบลนาทับมีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ ดังที่ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา² ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของตำบลนาทับ โดยสรุปได้ว่า เดิมที่มีเมืองตั้งอยู่ที่บ้านจะโหนด (ตำบลจะโหนดในปัจจุบัน) ชื่อว่า เมืองหนะ ซึ่งมีชาวกะเหรี่ยงที่ตั้งวงเจ้าเมืองเป็นหลักฐาน และเจ้าเมืองในขณะนั้นเขาเรียกว่า พระยาหนะ ปัจจุบันนี้มีเชื้อสายลูกหลานพระยาหนะยังมีเหลืออยู่มากมาย คือ ต้นตระกูลเพชรสุวรรณ ต่อมาทางราชการได้ย้ายเมืองหนะไปตั้งอยู่ที่ ณ ที่ว่าการอำเภอในปัจจุบัน ตามสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสมกว่า เรียกว่า “อำเภोजะนะ”

บ้านนาทับกับบ้านจะโหนดเชื่อมโยกันโดยสายน้ำคลองจะโหนด ไหลผ่านคลองนาทับลงไปสู่ทะเลที่บ้านนาทับ ซึ่งในสมัยก่อนผู้คนมักจะเลือกตั้งเมืองใกล้สายน้ำเป็นหลัก เพราะต้องใช้สายน้ำเป็นทางคมนาคมทางเรือประกอบกับคลองนาทับ กว้าง ยาว และลึก เรือใหญ่สามารถเข้า

¹ธิดา สารยา. “คาบสมุทรไทย”. เมืองโบราณ. 2527. หน้า 7 - 8

²ข้อมูลพื้นฐานของ อบต.นาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา. 2544 หน้า 1.

ได้สะดวก สมัยหนึ่งทราบว่ามีข้าศึกชาวมลายูยกทัพมาตีสงขลา โดยเดินทัพเรือมาทางอ่าวไทย เจ้าเมืองสงขลาทราบเรื่องก็สั่งให้เจ้าเมืองหนะนำกำลังทหารเป็นทัพหน้าไปสกัดกั้นข้าศึก และตั้งอยู่บริเวณริมคลองนาทับ ซึ่งปรากฏหลักฐานอยู่ในปัจจุบันนี้ ชาวบ้านเรียกว่าค่าย หรือหน้าค่าย และเรียกชื่อบ้านเพี้ยนเป็นบ้านนาทับ เนื่องจากชาวบ้านบริเวณนั้นมีอาชีพทำนา ต่อมาเมื่อมีการแบ่งเขตการปกครอง ทางราชการจึงตั้งชื่อตำบลว่า ตำบลนาทับ ขึ้นกับอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

จากการสัมภาษณ์อารีฟิน เอียควารี¹ พอสรุปได้ว่า สมัยก่อนประชากรของบ้านนาทับ มีทั้งหมดไม่กี่ครัวเรือน และส่วนใหญ่จะเป็นคนที่มาจากตระกูลเดียวกัน หลังจากนั้นก็มีบางคนที่ไปแต่งงานกับคนต่างศาสนา คือแต่งงานกับคนที่นับถือศาสนาพุทธ ทำให้มีคนพุทธเข้ามาและนับถือศาสนาพุทธสืบไป ประชากรของบ้านนาทับ มีทั้งผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลามจึงเกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม ส่วนกอเระาะ ขวัญไต่ะเระะ² ครูสอนศาสนาได้กล่าวถึงประเพณีที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม พอสรุปได้ว่า ประเพณีที่สำคัญของศาสนาอิสลาม ได้แก่ ประเพณีการถือศีลอด วันฮารีรายอ การแต่งงาน การตาย การทำบุญกุโบร์ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่ประเพณีจะมาจากหลักความเชื่อทางศาสนาและเป็นหลักปฏิบัติที่ชาวไทยมุสลิมพึงปฏิบัติ สำหรับประเพณีที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยพุทธนั้น พิกพ ฤทธิ์ฉิม³ กล่าวไว้สรุปได้ว่า ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญของชาวไทยพุทธ ได้แก่ ประเพณีการบวชนาค การแต่งงาน การลอยกระทง การทำบุญเดือนสิบ การตาย เป็นต้น ซึ่งชาวไทยพุทธจะร่วมใจกันทำโดยพร้อมเพรียงกัน โดยยึดหลักความเชื่อว่าจะได้รับผลบุญในชาตินี้ และในภพภาคหน้าตามความเชื่อที่ได้ยึดถือ และปฏิบัติกันมาตั้งแต่อดีต

ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ได้มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างประชากรที่นับถือศาสนาพุทธกับประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามในด้านประเพณีต่าง ๆ ซึ่งการผสมผสานทางวัฒนธรรมของทั้งสองกลุ่มชนดังกล่าวส่งผลให้กลุ่มคนมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ดำเนินชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุข ต่างก็ยอมรับถึงเกียรติ ศักดิ์ศรี และความมีคุณค่าต่อกันและกัน แม้ว่าต่างกลุ่มต่างก็รักษาเอกลักษณ์ทางศาสนาของตนไว้ แต่จุดประสงค์ร่วมกันคือการทำความดี มีความเป็นอยู่อย่างสงบสุขอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการผสมผสานทาง

¹อารีฟิน เอียควารี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546.

²กอเระาะ ขวัญไต่ะเระะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 18/5 หมู่ที่ 5 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2546.

³พิกพ ฤทธิ์ฉิม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2546.

วัฒนธรรมนั่นเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงวัฒนธรรมทั้งของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในตำบลนาทับได้อย่างถูกต้อง และเป็นการนำเอาทรัพยากรวัฒนธรรมใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อความเจริญของท้องถิ่นและศึกษาถึงแนวโน้มสืบต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ในประเด็นต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม
2. ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีความสำคัญดังต่อไปนี้

1. สามารถทำให้ทราบถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่หน่วยงานของรัฐและเอกชนสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการสร้างความเข้าใจ ความรัก ความสามัคคี และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ และในท้องถิ่นอื่น
2. สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องในทำนองเดียวกันในท้องถิ่นอื่น ๆ ต่อไป
3. สามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปใช้เป็นเอกสารอ้างอิงทางวิชาการตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องทำนองเดียวกันนี้ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาพื้นที่ตำบลนาทับ ซึ่งประกอบด้วย

12 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านคลองข่า
- หมู่ที่ 2 บ้านปากบางนาทับ
- หมู่ที่ 3 บ้านท่ายาง
- หมู่ที่ 4 บ้านท่าคลอง
- หมู่ที่ 5 บ้านม่วงอน
- หมู่ที่ 6 บ้านใต้
- หมู่ที่ 7 บ้านนาเสมียน
- หมู่ที่ 8 บ้านเตาอิฐ
- หมู่ที่ 9 บ้านคูน้ำรอบ
- หมู่ที่ 10 บ้านปึก
- หมู่ที่ 11 บ้านคลองทิง
- หมู่ที่ 12 บ้านปากจด

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นศึกษาไว้ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม

- 2.1.1 ด้านภูมิประเทศ
- 2.1.2 ด้านการศึกษา
- 2.1.3 ด้านการเมือง
- 2.1.4 ด้านการร่วมชาติพันธุ์
- 2.1.5 ด้านการใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน
- 2.1.6 ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญทางวิทยาการ

2.2 ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม

- 2.2.1 ด้านการกิน
- 2.2.2 ด้านการใช้ถ้อยคำและชื่อเฉพาะ
- 2.2.3 ด้านการแต่งกาย
- 2.2.4 ด้านอาชีพ
- 2.2.5 ด้านความเชื่อ
- 2.2.6 ด้านประเพณี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยการผสมผสานทางวัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่เกิดการผสมผสานทาง

วัฒนธรรมของชุมชนตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยทางด้านภูมิประเทศ การศึกษา, การเมือง, การร่วมชาติพันธุ์, การใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน, การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญทางวิทยาการ

ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของชุมชนตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ที่เป็นลักษณะร่วมทั้งของชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม ซึ่งประกอบด้วยลักษณะทางด้านการกิน, การใช้ถ้อยคำและชื่อเฉพาะ, การแต่งกาย, อาชีพ, ความเชื่อประเพณี

ชาวไทยพุทธ หมายถึง คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ในพื้นที่ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ชาวไทยมุสลิม หมายถึง คนไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม ในพื้นที่ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจ และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจและศึกษาเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา จากแหล่งเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการกำหนดกรอบความคิดในการศึกษา ใช้ในการเขียนเค้าโครงวิจัยและเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาค้นคว้า
2. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาด้วยวิธีดังนี้

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม จากแหล่งเอกสารต่าง ๆ

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกต โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยกำหนดคุณสมบัติผู้บอกข้อมูล คือ เป็นชาวไทยพุทธหรือชาวไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในตำบลนาทับตามทะเบียนบ้านและอยู่มาไม่น้อยกว่า 10 ปี มีสถานภาพทางสังคม ดังนี้

2.2.1 เป็นผู้นำทางศาสนาพุทธและอิสลามในตำแหน่งต่าง ๆ เช่น เจ้าอาวาส พระ มัคทายก โต๊ะอิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น จำนวน 20 คน

2.2.2 เป็นผู้นำชุมชน ครู – อาจารย์ หรือประชาชนผู้มีความรู้ทั่วไป จำนวน 51 คน

ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการบันทึกลงในแถบบันทึกเสียงหรือจดบันทึกตามความเหมาะสม สำหรับการสังเกต จะสังเกตกิจกรรมในการปฏิบัติตามวัฒนธรรม ผู้วิจัยจะใช้วิธีจดบันทึกและถ่ายภาพประกอบ

3. ขั้นจัดกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแหล่งเอกสารต่างๆ มาศึกษา และสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.2 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ที่บันทึกไว้ในแถบบันทึกเสียงมาถอดข้อความด้วยวิธีสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

3.3 นำข้อมูลตามข้อ 3.1 และ ข้อ 3.2 มาตรวจสอบความสมบูรณ์และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ ตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตด้านเนื้อหา

3.4 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 3.1 ข้อ 3.2 และข้อ 3.3 มาศึกษาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหา

4. ขั้นเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์และมีภาพประกอบบางตอน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอ ตามลำดับดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับวัฒนธรรม
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการผสมผสานทางวัฒนธรรม
3. เอกสารเกี่ยวกับตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

1. ความหมายของวัฒนธรรม

นักวิชาการได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้หลายลักษณะ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้ อานนท์ อาภาภิรม ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมไว้ว่า “วัฒนธรรม ถอดรากศัพท์มาจาก Culture ของภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรากศัพท์มาจาก Cultura ในภาษาละติน มีความหมายว่า การเพาะปลูก หรือการปลูกฝัง อธิบายได้ว่ามนุษย์เป็นผู้ปลูกฝังอบรมบ่มนิสัยให้เกิดความงอกงาม”¹ ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายวัฒนธรรมไว้ว่า

วัฒนธรรม น. สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ, วิถีชีวิตของหมู่คณะในพระราชบัญญัติวัฒนธรรม พุทธศักราช 2525 หมายถึง ความเจริญงอกงาม และความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชนทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมและสิ่งทีคนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน และร่วมใช้ในหมู่พวกของตน²

พระยาอนุมานราชชน³ ได้กล่าวถึงความหมายของวัฒนธรรมสรุปไว้ว่า วัฒนธรรมมีความหมายหลายนัย เมื่อกล่าวเป็นสามัญถึงวัฒนธรรม ผู้กล่าวอาจมุ่งเฉพาะวัฒนธรรมในแง่ใดก็ได้

¹อานนท์ อาภาภิรม. สังคมวิทยา. 2519. หน้า 42.

²ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. 2525. หน้า 764.

³พระยาอนุมานราชชน. ชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม. 2515. หน้า 66-68.

เช่นนี้ไปถึงเรื่องการแต่งกาย เรื่องศิลปะ เรื่องวาจา หรือกิริยามารยาท เป็นต้น ซึ่งเป็นเพียงวัฒนธรรมบางส่วนเท่านั้น บางทีก็ใช้คำควบกัน เช่น ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปวัฒนธรรม ภาษา และวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งที่แท้ทั้งหมดก็เป็นวัฒนธรรมด้วยกัน หากแต่กล่าวแยกกันก็เพื่อที่จะเน้นให้เห็นเด่นชัดเป็นเรื่อง ๆ เท่านั้น

ดำรง ฐานดี ได้กล่าวถึงความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่า “วัฒนธรรม คือ ทุกสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม เป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่ในสังคมนั้นยอมรับนับถือและปฏิบัติตาม รวมทั้งเก็บสะสมและถ่ายทอดวิธีการประพฤติปฏิบัตินั้นต่อไปยังลูกหลานด้วย”¹

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน² ได้กล่าวถึงความหมายของวัฒนธรรมโดยแบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ ๆ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. วัฒนธรรมในความหมายกว้าง หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตที่ได้ปฏิบัติและสั่งสมกันมา รวมทั้งความคิดต่าง ๆ ที่ได้สร้างสมและมีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง วัฒนธรรมลักษณะนี้อาจเป็นในรูปของความรู้ การปฏิบัติ ความเชื่อ สิ่งของหรือวัตถุอันเกิดจากการคิดและการกระทำของมนุษย์

2. วัฒนธรรมในความหมายแคบ หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ วัฒนธรรมตามความหมายนี้ จึงจำกัดเฉพาะที่เป็นสิ่งที่ดีงามเหมาะสมเท่านั้น

จากทฤษฎีของนักวิชาการดังที่กล่าวมาแล้วพอจะสรุปได้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น คิดขึ้น คนในสังคมให้การยอมรับและปฏิบัติ ซึ่งมีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง เพื่อความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมกลืน และศีลธรรมอันดีของประชาชน อันแสดงถึงความรู้ ความคิด ความเชื่อ ศิลป ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีของคนในสังคมนั้น ๆ

2. ลักษณะของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมมีลักษณะสำคัญหลายประการ ซึ่งได้มีนักวิชาการได้กล่าวแสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

¹ดำรง ฐานดี. มานุษยวิทยาและวัฒนธรรม. 2520. หน้า 30.

²ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. ภาษาและวัฒนธรรม. 2518. หน้า 3-4.

จุมพล หนิมพานิช¹ ได้กล่าวถึงลักษณะของวัฒนธรรมไว้ 5 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. วัฒนธรรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ มนุษย์จะอยู่โดยปราศจากวัฒนธรรมไม่ได้
2. วัฒนธรรมไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด แต่เป็นผลจากการเรียนรู้ของสมาชิกในสังคม
3. วัฒนธรรมย่อมมีความเหมาะสมตามสภาพแวดล้อมของแต่ละสังคม
4. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ โดยทั่วไปจะมีการเปลี่ยนแปลง 2 ลักษณะ คือ การเปลี่ยนแปลงภายในวัฒนธรรมเอง เช่น การประดิษฐ์คิดค้น เป็นต้น และการเปลี่ยนแปลงที่มาจากภายนอก เช่น เมื่อเปลี่ยนติดต่อกับวัฒนธรรมอื่นก็ลอกเลียนแบบวัฒนธรรมอื่นมาใช้
5. วัฒนธรรมเป็นสิ่งรวมของหลาย ๆ สิ่ง หมายความว่าวัฒนธรรมของแต่ละสังคมเป็นแนวทางดำเนินชีวิตหลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกัน วัฒนธรรมแต่ละแขนงได้รวมเป็นวัฒนธรรมที่สมบูรณ์ของแต่ละสังคม

รัชนิกร เศรษฐ² ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของวัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและปรับปรุงจากธรรมชาติและมนุษย์เรียนรู้วัฒนธรรมจากกันและกัน
2. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีการสืบเนื่อง เป็นมรดกทางสังคมที่มีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง
3. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีลักษณะเพิ่มพูนหรือขยายตัว โดยการค้นพบสิ่งใหม่ การประดิษฐ์ และการแพร่กระจาย และประสบการณ์ของมนุษย์จะถูกสะสมและเพิ่มพูนมากขึ้นเรื่อย ๆ
4. วัฒนธรรมเป็นสมบัติร่วมของกลุ่มหรือสังคม มิใช่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ
5. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มียู่ก่อนแล้ว ก่อนบุคคลจะเกิดและมีชีวิตในสังคม วัฒนธรรมจะต้องอยู่ต่อไปหลังจากบุคคลนั้นได้ตายไปแล้ว

¹จุมพล หนิมพานิช. “สังคมและวัฒนธรรม,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชามนุษย์กับสังคม. 2526. หน้า 131.

²รัชนิกร เศรษฐ. โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย. 2532. หน้า 4 – 5.

สุพัตรา สุภาพ¹ ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของวัฒนธรรมไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ได้มาโดยการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้จากมนุษย์ด้วยกัน โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิกของสังคม เช่น การแต่งกาย มารยาทในสังคม การละเล่น เป็นต้น
2. วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคม วัฒนธรรมเกิดจากการเรียนรู้ทั้งการเรียนรู้อย่างไม่รู้ตัว และรู้ตัว วัฒนธรรมจึงสามารถถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง บุคคลเกิดในสังคม

ใดก็จะเรียนรู้วัฒนธรรมจากบุคคลในสังคมนั้น วัฒนธรรมจึงมีการถ่ายทอดเป็นมรดกของสังคม

3. วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตหรือแบบการดำรงชีวิต วัฒนธรรมทำให้สามารถจำแนกความแตกต่างของสังคมแต่ละสังคมได้ บุคคลเกิดในสังคมใดก็เรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้น เช่น วัฒนธรรมของชาวไทยที่นับถือพุทธศาสนาจะแตกต่างจากวัฒนธรรมของชาวมุสลิม และแตกต่างกับวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายจีน เป็นต้น

4. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่คงที่ มนุษย์มีการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ รับเอารูปแบบของการดำเนินชีวิตของบุคคลที่มีอยู่เดิมและปรับปรุงของเดิมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น วัฒนธรรมจึงเปลี่ยนแปลงไปไม่คงที่ เช่น ค่านิยม ทักษะ ความเชื่อ เป็นต้น

จากทฤษฎีของนักวิชาการดังกล่าวสรุปได้ว่า วัฒนธรรมไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดปฏิกิริยาโต้ตอบ มีการสะสมถ่ายทอดเพื่อเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต มีการยอมรับนับถือกัน จนกลายเป็นมรดกตกทอดทางสังคมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีความเหมาะสมกับสภาพของสังคมและความต้องการของสมาชิกในสังคม

3. ประเภทของวัฒนธรรม

นักวิชาการหลายท่านที่ได้ศึกษาเรื่องวัฒนธรรม ได้แบ่งประเภทของวัฒนธรรมไว้ต่าง ๆ กัน ซึ่งพอจะประมวลได้ดังต่อไปนี้

พระยาอนุมานราชชน² ได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 2 ประเภท สรุปได้ดังนี้

1. วัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น บ้านเรือน เครื่องใช้ เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น
2. วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น ศาสนา จรรยา ศิลปะ เป็นต้น

¹สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา. 2518. หน้า 66 – 68.

²พระยาอนุมานราชชน. ชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม. 2515. หน้า 107.

สุพัตรา สุภาพ¹ ได้แบ่งประเภทของวัฒนธรรมเป็น 2 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. วัฒนธรรมทางวัตถุ หมายถึง แบบหรือวิถีประติมากรรม ตลอดจนเทคโนโลยีที่มีวัตถุเป็นหลัก เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่อยู่อาศัย เป็นต้น
 2. วัฒนธรรมทางจิตใจหรือวัฒนธรรมที่ไม่เกี่ยวกับวัตถุ หมายถึง แบบอย่างการปฏิบัติหรือแนวทางแห่งความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ ธรรมเนียมประเพณี แบบแผนพฤติกรรม เป็นต้น
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน² แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 4 ประเภท สรุปได้ดังนี้
1. คติธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมทางด้านศาสนาและด้านจิตใจ ซึ่งเป็นเรื่องของคติแนวทางหรือหลักการดำเนินชีวิต
 2. เนติธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมทางกฎหมาย หรือขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีความสำคัญเสมอด้วยกฎหมาย คือ บางอย่างแม้ไม่มีกฎหมายห้ามไว้แต่ถ้าใครทำเข้าก็เป็นที่รังเกียจของสังคม เป็นที่อับอายขายหน้าเพราะถือกันว่าเสียหาย
 3. วัตถุธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น บ้านเรือน การแต่งกาย เป็นต้น
 4. สหธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมทางสังคม เช่น การติดต่อสัมพันธ์กับกลุ่มชนและมารยาทในสังคม

ทรรศนะของนักวิชาการดังกล่าวสรุปได้ว่า การแบ่งวัฒนธรรมไม่ว่าจะอาศัยเกณฑ์ใด ๆ ก็ตามก็อยู่ในขอบข่ายของเนื้อหาสาระสำคัญของวัฒนธรรมคือวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ และวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุหรือวัฒนธรรมทางด้านจิตใจนั่นเอง

4 ความสำคัญของวัฒนธรรม

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไว้หลายประการ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

สุพิศวง ธรรมพันทา³ ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมพอสรุปได้ดังนี้

1. วัฒนธรรมแสดงถึงอริยภาพของมนุษย์เกี่ยวกับการดำรงชีวิต
 - 1.1 วัฒนธรรมเป็นการปรับใช้แวดล้อมอย่างมีคุณค่าเพื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์
 - 1.2 วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แสดงว่ามนุษย์มีความสามารถเหนือกว่าสัตว์ประเภทอื่นในการดำรงชีวิตบนโลกนี้
2. วัฒนธรรมสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของมนุษย์

¹สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา. 2518. หน้า 65.

²ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. ภาษากับวัฒนธรรม. 2518 หน้า 9.

³สุพิศวง ธรรมพันทา. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. 2532. หน้า 6-9.

2.1 วัฒนธรรมกำหนดแบบแผนของพฤติกรรมและรูปแบบของสถาบันทางสังคม

แต่ละสังคม

2.2 วัฒนธรรมเป็นสิ่งควบคุมสังคม เมื่อสังคมกำหนดมาตรฐานความประพฤติขึ้นไว้แล้ว ย่อมมีบทลงโทษเพื่อกวดขันควบคุมให้ปฏิบัติตามแนวทางนั้น

2.3 วัฒนธรรมทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความมั่นคงในสังคม

3. วัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงถึงความแตกต่างกันของมนุษย์

3.1 วัฒนธรรมเป็นเครื่องหล่อหลอมบุคลิกภาพทางสังคมให้กับสมาชิก บุคคลเมื่ออยู่ในสังคมใดย่อมมีความคิด ความเชื่อ อุปนิสัยใจคอ และการปฏิบัติตัวในสังคมเหมือนกัน จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้น

3.2 วัฒนธรรมเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความเหมือนกัน และความแตกต่างกันของแต่ละสังคม เนื่องจากแต่ละสังคมย่อมมีแนววัฒนธรรมบางอย่างที่เหมือนหรือต่างจากสังคมอื่นได้

ณรงค์ เส็งประชา¹ ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรม ไว้ดังนี้

1. วัฒนธรรมช่วยเหนี่ยวรั้งสมาชิกในสังคมให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
2. วัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชาติ ชาติที่มีวัฒนธรรมสูงย่อมได้รับการยกย่องและเป็นหลักประกันความมั่นคงของชาติ
3. วัฒนธรรมเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคม ช่วยให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาติหรือสังคมที่มีเอกภาพทางวัฒนธรรม
4. วัฒนธรรมช่วยให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองถาวร และเป็นปัจจัยให้ชาติต่าง ๆ มีความเข้าใจดีต่อกัน ช่วยเหลือกันได้ และถ้าชาตินั้นมีรูปแบบที่เหมาะสม ยึดมั่นในความขยัน อดทน ความมีระเบียบวินัยที่ดีแล้วสังคมจะรุ่งเรือง

จรูญ สุภาพ ได้กล่าวสรุปความสำคัญของวัฒนธรรมว่า “วัฒนธรรมมีความสำคัญต่อมนุษย์มาก ไม่เพียงแต่ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์เท่านั้น แต่ยังทำให้มนุษย์แต่ละกลุ่มแต่ละสังคมมีความแตกต่างกันด้วย”²

ทรรศนะของนักวิชาการดังที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การดำเนินชีวิตของมนุษย์จะมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ซึ่งวัฒนธรรม คือปัจจัยในการดำเนินชีวิต มนุษย์เป็นผู้สร้างวัฒนธรรม และวัฒนธรรมก็สร้างมนุษย์โดยไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ด้วยเหตุนี้วัฒนธรรมจึงเรียกได้อีกชื่อหนึ่งว่าวิถีชีวิตของสังคม

¹ณรงค์ เส็งประชา. สังคมวิทยา. 2528. หน้า 49.

²จรูญ สุภาพ. สังคมวิทยา. 2526. หน้า 4.

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผสมผสานทางวัฒนธรรม

การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผสมผสานทางวัฒนธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยดังนี้

1. ความหมายของการผสมผสานทางวัฒนธรรม

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการผสมผสานทางวัฒนธรรมซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

กาญจนา แดงมณี¹ ได้ให้ความหมายของการผสมผสาน (Integration) ไว้ว่า หมายถึง การรวมหน่วยที่แยกกันเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกลายเป็นสิ่งใหม่ขึ้นมา ซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากผลรวม ซึ่งเกิดจากการบวกสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น กลุ่มคนซึ่งมีความสามัคคีร่วมมือกันเป็นอย่างดี เรียกว่า มีการบูรณาการรวมหน่วยสูง ย่อมทำงานได้ผลรวมทั้งหมดมากกว่าผลรวมของผลงานที่สมาชิกแต่ละคนแยกกันทำ หรือการรวมเผ่ากันของชนเผ่าต่าง ๆ หรือชนชาติต่าง ๆ เข้าเป็นประชาชาติเดียวกัน ย่อมเกิดพลังซึ่งยิ่งใหญ่กว่าที่แสดงออกตามตัวเลขของจำนวนประชากรที่มารวมกัน ดังนั้นวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากการผสมกลมกลืนของชนเหล่านี้ จะมีคุณลักษณะใหม่เป็นของตนเองขึ้นมา และส่วนของวัฒนธรรมใหม่นี้จะมีความแนบชิดเข้าด้วยกัน ทั้งนี้ต่างกับการเอาวัฒนธรรมรวมกันอย่างธรรมดา

อเมย์ อี วัตสัน² (Emey E. Watson) ได้ให้ความหมายของ “การผสมผสาน” (integration) ไว้ว่า “การผสมผสานเป็นกระบวนการทางสังคม ซึ่งมีแนวโน้มในการที่จะประสานและรวมหน่วยงานต่าง ๆ ที่ขัดแย้งกันและแตกต่างกัน ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่ว่าหน่วยต่าง ๆ เหล่านั้นจะเป็นบุคคลิกภาพบุคคล กลุ่มต่าง ๆ หรือการรวมกันทางสังคมที่ใหญ่กว่ากัน”

จากทฤษฎีของนักวิชาการดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การผสมผสานทางวัฒนธรรม คือ การที่สังคมมีการนำเอาวัฒนธรรมมาผสมผสาน โดยมีพื้นฐานมาจากการร่วมมือกันของคนในสังคม ซึ่งเกิดเป็นวัฒนธรรมร่วมกันจนกลายเป็นมรดกของการผสมผสานทางวัฒนธรรมร่วมกันนั่นเอง

¹ กาญจนา แดงมณี. ศึกษาความขัดแย้งและการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ในอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา. 2541. หน้า 19 – 20.

² Henry Pratt Fairchild and Others. Dictionary of Sociology and related sciences. 1970. P. 159.

2. ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม

ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมมีลักษณะสำคัญหลายประการ ซึ่งได้มีนักวิชาการได้กล่าวแสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

บรรพต วีระสัย¹ ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมไว้สรุปได้ว่า การให้และการรับทางวัฒนธรรมนั้นมักจะเกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ ไม่รู้ตัว ไม่มีการบังคับ หรือไม่มีข้อกำหนดใด ๆ อย่างแน่ชัด โดยจะมีลักษณะการเรียนรู้โดยจิตใต้สำนึก ทั้งผู้ให้และผู้รับทางวัฒนธรรม ต่างก็พยายามที่จะปรับตัวหรือทำตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมในขณะนั้น

สุเทพ สุนทรเกสัช² ได้กล่าวถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมไว้สรุปได้ว่า เป็นกระบวนการที่ครอบคลุมถึงปรากฏการณ์ทั้งหลายที่เป็นผลเนื่องมาจากกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งมีวัฒนธรรมต่างกัมีการติดต่อกันโดยตรงเป็นระยะต่อเนื่องกัน อันเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมของกลุ่มหนึ่งหรือทั้งสองกลุ่ม

สุนทร นวกวิน³ ได้ศึกษาเรื่อง “การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา” สรุปได้ว่า การผสมผสานทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นจากลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. การผสมผสานด้านการกิน

1.1 การกินในชีวิตประจำวัน

1.2 การกินในงานประเพณีต่าง ๆ

1.2.1 ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่

1.2.2 ประเพณีสมรส

1.2.3 ประเพณีการเข้าสู่หัตถ์

1.2.4 ประเพณีงานศพ

1.3 การกินในโอกาสพิเศษ

การกินของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมไม่ว่าจะกินในโอกาสใด อาหารส่วนใหญ่จะเหมือน ๆ กัน อาหารคาว ได้แก่ แกงเผ็ด ผัดเผ็ด ยำ แกงเลียง ผัดจืดต่าง ๆ อาหารหวาน พวก

¹บรรพต วีระสัย. สังคมวิทยา – มานุษยวิทยา. 2514. หน้า 36.

²สุเทพ สุนทรเกสัช. “การผสมผสานทางวัฒนธรรม”. ทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนาประเทศ. 2515. หน้า 555.

³สุนทร นวกวิน. การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 2537. หน้า 79 – 85.

ขนม เช่น ทองหยิบ ทองหยอด ขนมหม้อแกว ฐาน ข้าวเหนียว ขนมต้ม ข้าวต้มมัด เป็นต้น ผลไม้ ได้แก่ เงาะ มังคุด ทุเรียน ถั่วลิสง มะละกอ และส้มต่าง ๆ การผสมผสานด้านการกินของชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมที่เห็นได้อย่างเด่นชัด คือ กินอาหารที่มีรสจัด คือ เผ็ดจัด เปรี้ยวจัด ถ้าเป็นแกงเผ็ดจะมีรสกะปิเข้มข้น และมักมีเครื่องจืดรสจืดของขมิ้นค่อนข้างแรง อาจจะเป็นเพราะมีความเชื่อว่า ขมิ้นใช้ดับกลิ่นคาวได้ และเป็นยาสมุนไพรแก้โรคได้หลายชนิด ขนมจีน ข้าวยา น้ำบูดู ถือว่าเป็นอาหารหลักที่สำคัญของท้องถิ่น และเมื่อกินอาหารเผ็ดจะต้องมีผักอย่างหนึ่งอย่างใด หรือมากกว่าหนึ่งอย่างกินควบคู่ไปกับอาหารเผ็ดด้วยเสมอ เช่น แตงกวา ถั่วฝักยาว มะเขือ ลูกเนียง สะตอ ยอดใบกระถิน ยอดใบมะม่วงหิมพานต์ เป็นต้น ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์การกินของชาวบ้านตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

2. การผสมผสานด้านการใช้อ้อยคำและชื่อเฉพาะ

2.1 แบบเป็นทางการ

2.2 แบบไม่เป็นทางการ

ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา เมื่ออยู่รวมกัน พบปะกัน หรือไปติดต่อราชการจะใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาพูดเพื่อสื่อความหมายด้วยกัน แต่ถ้าอยู่ภายในครอบครัวเดียวกัน ชาวไทยมุสลิมจะพูดภาษายาวี ส่วนชาวไทยพุทธจะพูดภาษาไทยถิ่นใต้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการอยู่ในครอบครัวเดียวกัน การพูดคุยกันจะคุยกันในเฉพาะวงศญาติ พี่น้องที่สนิทสนมกัน การพูดเป็นแบบกันเอง ซึ่งคุ้นเคยกัน ไม่เคอะเขิน จึงไม่ต้องคำนึงถึงปัญหาในการสื่อความหมายการเข้าใจ

3. การผสมผสานด้านการแต่งกาย

3.1 การแต่งกายในชีวิตประจำวัน

3.2 การแต่งกายในโอกาสพิเศษ

3.2.1 การแต่งกายในโอกาสไปติดต่อราชการ

3.2.2 การแต่งกายในโอกาสงานเลี้ยงขึ้นบ้านใหม่

3.2.3 การแต่งกายในโอกาสไปชมมหรสพ

3.2.4 การแต่งกายในโอกาสไปดูการละเล่น

วัฒนธรรมการแต่งกายของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ตามปกติผู้ชายใส่กางเกงขาสั้น ใส่เสื้อเชิ้ต หรือเสื้อยืดตามสมัยนิยม สวมรองเท้าแตะ ไม่นิยมใส่เครื่องประดับ ส่วนผู้หญิงนุ่งโจ๊ะ (ผ้าปาเต๊ะ) ใส่เสื้อตามสมัยนิยม สวมรองเท้าแตะ ไม่นิยมใส่เครื่องประดับ ส่วนวัยรุ่นทั้งชายหญิง ใส่กางเกงยีนส์ เสื้อตามสมัยนิยม และนิยมใส่เครื่องประดับ เช่น สร้อยคอ สร้อยข้อมือ แหวน นาฬิกาข้อมือ เป็นต้น จะมีพิเศษเฉพาะกรณี

ชาวไทยมุสลิมเท่านั้น ถ้าหากไปทำพิธีกรรมทางศาสนาอิสลามจะสวมหมวกแขก นุ่งโสร่ง และใส่เสื้อคอกลมสีขาวแขนยาว

4. การผสมผสานด้านอาชีพ

4.1 อาชีพเกษตรอย่างเดียวกัน

4.2 อาชีพรับจ้างอย่างเดียวกัน

4.3 อาชีพค้าขายอย่างเดียวกัน

อาชีพของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม คือ การทำสวนเป็นหลัก เช่น สวนทุเรียน สวนมังคุด สวนเงาะ สวนลองกอง เป็นต้น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า สภาพพื้นที่โดยทั่ว ๆ ไป เอื้ออำนวย และสภาพเหมาะสมกับการทำสวนดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันเป็นที่น่าสังเกตว่า อาชีพรับจ้างเป็นอาชีพที่คนหนุ่มสาวนิยมไปรับจ้างทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ที่ตั้งอยู่ใกล้หมู่บ้าน เช่น รับจ้างทำงานในโรงงานหินอ่อน โรงงานยางพารา เป็นต้น ด้วยภาวะเศรษฐกิจบีบคั้นให้จำเป็นต้องไปหางานทำดังกล่าว

5. การผสมผสานด้านการละเล่น

5.1 การเล่นรอมเง็ง

5.2 การเล่นสืละ

การละเล่นของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา การละเล่นที่ผสมผสานกันมีน้อย แต่เท่าที่เห็นเด่นชัด ได้แก่ การเล่นรอมเง็ง การเล่นสืละ การละเล่นทั้งสองอย่างนี้เป็นการละเล่นร่วมกันระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม เช่น ผู้ให้จังหวะดนตรีเป็นชาวไทยพุทธส่วนผู้รำเป็นชาวไทยมุสลิม หรือสลับกันไป การละเล่นจะแสดงในโอกาสงานประเพณีต่าง ๆ เช่น ประเพณีวันสงกรานต์ ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ ประเพณีลาซัง เป็นต้น

6. การผสมผสานด้านความเชื่อ

6.1 ความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้าน

6.2 ความเชื่อทางไสยศาสตร์

6.3 ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ

6.4 ความเชื่อที่เกี่ยวกับจริยวัตร

ชุมชนตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา เป็นชุมชนโบราณที่มีความสำคัญทั้งด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ความเชื่อจึงมีปรากฏอยู่โดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้าน ที่ใช้ยาสมุนไพรในการใช้บำบัดรักษาโรคภัยไข้เจ็บ ความเชื่อทางไสยศาสตร์เกี่ยวกับเวทมนตร์คาถาเพื่อให้อยู่ยงคงกระพัน ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ การเกิด

สุริยุปราคา การเกิดจันทรุปราคา เป็นต้น ที่เชื่อว่าจะเกิดกลางร้าย หรืออาจจะเกิดเหตุร้ายในบ้านเมือง ตลอดจนความเชื่อเกี่ยวกับจริยวัตร เช่น ห้ามตัดเล็บกลางคืนจะอายุสั้น ห้ามลับมีดกลางคืนจะเกิดอัปมงคล

ปัจจุบัน โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นหรือวัยรุ่นสาวจะมีความเชื่อต่าง ๆ ลดน้อยลง ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าได้รับการศึกษาสูงขึ้น อีกทั้งความเจริญทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เข้ามามีบทบาทในชุมชนตำบลหน้าถ้ำมากขึ้น

7. การผสมผสานด้านประเพณี

7.1 ประเพณีลาซัง

7.2 ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่

7.3 ประเพณีการสมรส

7.4 ประเพณีการทอดกฐิน

การผสมผสานด้านประเพณีระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา เป็นการผสมผสานที่ส่งเสริมให้เกิดการผสมผสานทางสังคมได้มาก ทั้งนี้เพราะการที่ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมได้เข้าไปร่วมในงานประเพณีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นประเพณีลาซัง ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีการสมรส หรือประเพณีทอดกฐิน เป็นต้น ทั้งสองกลุ่มมีโอกาสได้พบปะใกล้ชิดกัน สนทนาปรึกษาหารือกันได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดมีความผูกพันกัน มีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน อยู่ในสังคมเดียวกัน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดเป็นผลดีต่อการดำเนินชีวิตร่วมกัน อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า ถ้าเป็นประเพณีที่เกี่ยวกับชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิมจะไม่เข้าไปร่วมในพิธีกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา แต่จะเข้าร่วมเฉพาะพิธีกรรมด้านอื่น ๆ เท่านั้น

การผสมผสานทางวัฒนธรรมของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา การผสมผสานด้านอาชีพ เป็นการผสมผสานที่นับว่ามีความสำคัญมากที่สุด การผสมผสานด้านการกิน และการผสมผสานด้านการแต่งกายมีความสำคัญรองลงมาตามลำดับ ส่วนการผสมผสานด้านการละเล่นเป็นการผสมผสานที่มีความสำคัญน้อยที่สุด

มาวิน อี ออลเซน (Marvin E. Olsen)¹ ได้แบ่งทฤษฎีการผสมผสาน (Theories of Integration) ออกเป็น 2 ทฤษฎี ดังนี้

1. การผสมผสานกันทางบรรทัดฐาน (Normative Integration) มีพื้นฐานมาจากการมีค่านิยมร่วมกันของบุคคลในสังคมซึ่งเป็นผลมาจากการมีมรดกทางวัฒนธรรมร่วมกันหรือคล้ายคลึง

¹Marvin E. Olsen. The process of social organization. 1960. P. 547.

กัน ทำให้บุคคลกระทำหรือแสดงออกในปรากฏการณ์ทางสังคมภายใต้บรรทัดฐานอันเดียวกัน

2. การผสมผสานกันตามหน้าที่ (Functional Integration) คือ สภาพความสัมพันธ์ที่มีการร่วมมือกันระหว่างหน่วยย่อย ๆ ของสังคมที่มีความชำนาญเฉพาะอย่าง และการต้องพึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งเป็นผลมาจากการแบ่งงานกันทำ ระหว่างสมาชิกของสังคม เกิดจากจำแนกแจกแจงทำให้มีความชำนาญเฉพาะด้านในกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้น เป็นเหตุให้มีการพึ่งพาอาศัยกันขึ้น การผสมผสานจึงเกิดขึ้นเมื่อหน่วยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันนี้จะต้องสร้างกฎเกณฑ์ดำเนินการและรักษารูปแบบความสัมพันธ์กันเอาไว้

จากทฤษฎีของนักวิชาการที่ให้ความหมายดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม คือ กระบวนการในการร่วมกันของกลุ่มชนที่มีความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทำให้มีการปฏิสัมพันธ์กันขึ้นทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งก่อให้เกิดการเชื่อมต่อและการรับเอาวัฒนธรรมซึ่งกันและกันได้อย่างสมานฉันท์ อันส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มชน หรือสังคมได้อย่างสันติ

3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมเกิดจากปัจจัยหลายประการ ซึ่งได้มีนักวิชาการได้กล่าวแสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

โรบิน เอ็ม วิลเลียม จูเนียร์ (Robin M. Williams, Jr.)¹ ได้กล่าวถึงปัจจัย 5 ประการ ที่ทำให้การยึดเหนี่ยวและรักษาระเบียบแบบแผนในสังคม อันก่อให้เกิดการผสมผสานกัน คือ

1. ความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน เพื่อการบรรลุถึงจุดหมายหมายของบุคคล
2. ความรู้สึกที่ถูกบังคับจากภายนอก จะเป็นตัวลดศักยภาพของขอบเขตภายในสังคม ซึ่งได้แยกออกเป็นกลุ่ม ๆ และมีแนวโน้มจะสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในช่วงเวลาฉุกเฉิน
3. การมีเอกลักษณ์ที่ซ้อนกันอยู่ และความเป็นสมาชิกภาพในหลาย ๆ กลุ่มจะเป็นตัวช่วยผสมผสานในการทำหน้าที่
4. ความเชื่อที่สอดคล้องกับจุดหมาย หรือหลักการขั้นพื้นฐานซึ่งจะใช้เป็นวิธีการทั่ว ๆ ไป สำหรับควบคุมสมาชิกในสังคม
5. การมีความสนใจหรือผลประโยชน์ร่วมกัน เป็นพื้นฐานของความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ของการทำหน้าที่ในสังคมที่ซับซ้อนในปัจจุบัน จะต้องมีการกำหนดเกี่ยวกับโครงสร้างและเทคนิคของการกระทำ ซึ่งจะต้องร่วมมือพึ่งพาอาศัยกันและกัน และเป็นการขจัดความขัดแย้ง

¹Robin M. Williams, Jr. American Society. 1960. P. 547.

ฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ ได้ศึกษาประเพณีที่ช่วยส่งเสริมการผสมผสานทางสังคมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม พบว่า

ประเพณีที่มีพิธีกรรมทางสังคมมาก จะเป็นปัจจัยที่ช่วยให้มีการผสมผสานทางสังคมมาก และปัจจัยที่ช่วยให้บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในพิธีกรรมทางสังคมของประเพณีต่าง ๆ โดยใช้ตัวแบบของการวิเคราะห์ 2 แนว คือ พฤติกรรมที่เกิดจากการกระตุ้นในทางบวก (หมายถึง การเข้าร่วมโดยสภาพความสมัครใจ) และทางลบ (หมายถึงการเข้าร่วมโดยการบังคับ เช่น คำสั่งของทางราชการ เป็นต้น) ผลการศึกษาปรากฏว่า การเข้าร่วมพิธีกรรมทั้งหมดเกิดจากความสมัครใจของบุคคลทั้งสิ้น¹

ณรงค์ เสงี่ยมประชา² ได้กล่าวถึงปัจจัยการผสมผสานทางวัฒนธรรม สรุปได้ว่า การผสมผสานทางวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ
2. การเปลี่ยนแปลงของประชากร
3. การอยู่โดดเดี่ยวและการติดต่อกัน
4. ระบบชนชั้น
5. ทักษะคติ และค่านิยม
6. การเล็งเห็นความจำเป็น
7. นโยบายของผู้นำในสังคม
8. ระดับความรู้และเทคโนโลยี
9. ความล่าช้าทางวัฒนธรรม
10. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ
11. ปัจจัยทางอุดมการณ์

อุทัย หิรัญโต³ ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการประสมประสานทางวัฒนธรรมกล่าวโดยสรุป ได้แก่ บุคคลและกลุ่มชนมีการติดต่อซึ่งกันและกัน ผู้คนต่างวัฒนธรรมมากระทบกันเกิด

¹ฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ. ประเพณีที่ช่วยส่งเสริมการผสมผสานทางสังคมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม. 2524. หน้า 132.

²ณรงค์ เสงี่ยมประชา. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. 2539. หน้า 84 – 91.

³อุทัย หิรัญโต. สังคมวิทยาประยุกต์. 2519. หน้า 49 – 51.

การปรับตัวและยอมรับวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน หรือบางครั้งก็เกิดความขัดแย้งกัน

สุนทร นววิน¹ ได้ศึกษาเรื่อง “การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา” สรุปได้ว่า การผสมผสานทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านภูมิประเทศ

1.1 พื้นที่ ที่ตั้ง

1.2 สภาพแวดล้อมของภูมิประเทศ

พื้นที่ ที่ตั้ง สภาพภูมิอากาศและสภาพแวดล้อม ของตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ช่วยเกื้อหนุน เอื้ออำนวยให้ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมเกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมได้ดำเนินชีวิตเป็นแบบอย่างสังคมเกษตรมาแต่ดั้งเดิม และปัจจุบันก็ยังคงดำเนินชีวิตในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมดังกล่าว

2. ปัจจัยทางการศึกษา

2.1 การศึกษาระดับประถมศึกษา

2.2 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา

2.3 การศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดที่ส่งผลให้วิถีชีวิตของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านทัศนคติ ความเชื่อ และมีโลกทรรศน์กว้างขวางขึ้น การศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ทำให้เกิดการเรียนรู้ มีส่วนช่วยปูพื้นฐานและนำไปถึงการยอมรับทางวัฒนธรรม ก่อให้เกิดการผสมผสานกันที่สุดในที่สุด

3. ปัจจัยทางการเมือง

การเข้าร่วมในกิจกรรมด้านการเมืองต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสมัครเป็น ท.ส.ป.ช. เป็นลูกเสือชาวบ้าน หรือเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคหรือการเข้าร่วมเป็นกรรมการที่เกี่ยวกับการเมือง การปกครองท้องถิ่น ย่อมทำให้ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา มีส่วนได้แสดงความสามารถ แสดงความคิดเห็น ขอมเสียดสละเวลา อุทิศตนในการที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาและเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติอันเป็นส่วนรวม ด้วยเหตุที่มีจุดประสงค์หลักอย่างเดียวกัน จึงทำให้เกิดมีแนวความคิดร่วมกัน ผูกพันกันและเกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมด้วยกัน

¹สุนทร นววิน. การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 2537. หน้า 79 – 85.

4. ปัจจัยทางด้านการร่วมชาติพันธุ์

นอกจากการอยู่ร่วมกันในพื้นที่เดียวกันของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา แล้ว การอยู่ร่วมกันโดยการสมรสก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดการผสมผสานกันทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมที่สมรสกัน ช่วยก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันมากยิ่งขึ้น การสมรสเป็นการยอมรับทั้งทางด้านพฤตินัยและเนตินัย บ่งชี้ให้เห็นถึงสภาพของการยอมรับในพื้นฐานของศาสนาที่ต่างกัน เมื่อเกิดการยอมรับก็ทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

5. ปัจจัยทางด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมเกษตรอย่างเดียวกัน

5.1 อาชีพทำนา

5.2 อาชีพทำสวน

ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา มีอาชีพหลักคือ การทำสวนผลไม้ สวนยางพารา และการทำนาเป็นอาชีพรอง สังคมเกษตรเป็นสังคมที่ไม่มี ความแตกต่างระหว่างชนชั้น เป็นสังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันช่วยเหลือกัน ร่วมกันคิดร่วมกันทำ และร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมต่อกัน

6. ปัจจัยทางด้านการใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน

โรงเรียน สถานีนามัย ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน บ่อน้ำสาธารณะในหมู่บ้าน ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นแหล่งที่ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทำให้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ปรับทัศนคติเข้าหากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนถือได้ว่าเป็นสถานที่สาธารณประโยชน์ที่สำคัญ และเป็นการให้บริการทางสังคมที่ก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน และส่งผลให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องตลอดไป

7. ปัจจัยทางด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญทางวิชาการ

เทคโนโลยีสมัยใหม่และความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ส่งผลให้ชุมชนท้องถิ่นตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การปรับตัวไปสู่ความทันสมัยตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนรุ่นใหม่เปลี่ยนแนวความคิด ลดความเชื่อ ลดความเคร่งในขนบธรรมเนียมประเพณี ปรับความรู้สึกรักถิ่นเกิดเข้าหากัน เริ่มยอมรับและเห็นคุณค่าของการผสมผสานทางวัฒนธรรม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ปัจจัยที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลมากที่สุดคือ ปัจจัยทางด้านการศึกษา ทั้งนี้เพราะการศึกษาทำให้ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมเชื่ออย่างมี

เหตุผลมากกว่าการเชื่อเพราะความศรัทธาเพียงอย่างเดียว อีกทั้งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า การศึกษาทำให้คนมีความรู้ขึ้น ฉลาดขึ้น มีโลกทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น การอยู่ในสังคมเกษตรอย่างเดียว เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญรองลงมา ทั้งนี้เพราะลักษณะของสังคมเกษตรจะไม่มี ความแตกต่างทางชนชั้นเหมือนอย่างสังคมเมือง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญทางวิชาการ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอันดับที่สาม ด้วยการลดความเคร่งในขนบธรรมเนียมประเพณี ทำให้ไม่มีความแตกต่างทางขนบธรรมเนียมประเพณีมากนัก เริ่มยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมทั้งสองกลุ่ม ส่วนปัจจัยด้านการร่วมชาติพันธุ์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผสมผสานทางวัฒนธรรมน้อยที่สุด

จากทฤษฎีของนักวิชาการที่ให้ความหมายดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ปัจจัยต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนซึ่งมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมมาอยู่ร่วมพื้นที่เดียวกัน ทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กันขึ้นทางสังคมและวัฒนธรรม ก่อให้เกิดการเชื่อมต่อและการคูดซึมทางวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดลักษณะร่วมทางวัฒนธรรมทั้งในแง่แบบแผนพฤติกรรม ความคิด ทักษะ ค่านิยม และความเชื่อต่าง ๆ จนสามารถก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งมีส่วนในการช่วยลดความขัดแย้งในด้านต่างๆ ได้ อันส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มชน หรือสังคมได้อย่างสันติสุข

4. ระดับของการผสมผสานทางวัฒนธรรม

การผสมผสานทางวัฒนธรรมได้มีนักวิชาการแบ่งระดับของการผสมผสานไว้ดังนี้

ปีติริม เอ โซโรกิน (Pitirim A. Sorokin)¹ ได้แบ่งระดับของการผสมผสานทางวัฒนธรรมของบุคคลและกลุ่มออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. การผสมผสานในระดับต่ำสุด คือ การกระทำหรือสิ่งที่พูดตรงข้ามกับทัศนะหรืออุดมการณ์
2. การผสมผสานกันในระดับกลาง คือ การกระทำสอดคล้องกับสิ่งที่พูด
3. การผสมผสานในระดับสูงสุด คือ การกระทำ ปฏิบัติได้ตอบและเครื่องมือที่ใช้มีความสอดคล้องกับทัศนะหรืออุดมการณ์

¹Pitirim A. Sorokin. Society, Culture and Personality : Their Structure and Dynamics. 1974. P.121.

คลอสเนอร์ เจ วิลเลียม (Klausner J. William.)¹ ได้กล่าวถึงการยอมรับในวัฒนธรรมใหม่ในสังคมทั่ว ๆ ไปว่าเกิดขึ้นจากค่านิยมเป็นพื้นฐาน เพราะค่านิยมของสังคมใดก็ตามเมื่อได้รับการยอมรับและนำไปปฏิบัติเป็นเวลานาน ๆ เข้าก็จะกลายเป็นระเบียบปฏิบัติของสังคมนั้น ๆ กาลเวลาและความเหมาะสมตามสภาพแวดล้อม จะทำให้ระเบียบปฏิบัตินั้น ๆ กลายเป็นวัฒนธรรมใหม่ของสังคมนั้นได้

สนั่น วงศ์พัฑฒ์ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชาวเขาเพื่อให้เกิดความมั่นคงแห่งชาติ ได้กล่าวว่า “การยอมรับในวัฒนธรรมนั้น บางครั้งชนกลุ่มน้อยอาจจะเป็นฝ่ายให้ก็ได้ ไม่ใช่เป็นฝ่ายรับอย่างเดียว เพราะการยอมรับในวัฒนธรรมนั้นเป็นขบวนการสองทางแต่ละสังคมสามารถที่จะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ โดยไม่จำเป็นว่าการให้และการรับนั้นจะต้องสมดุลหรือเท่าเทียมกัน จึงทำให้ชาวเขาบางกลุ่มยอมรับเอาวัฒนธรรมจากคนพื้นราบ และคนพื้นราบรับเอาวัฒนธรรมจากชาวเขาปะปนกัน”²

สุภรณ์ โอเจริญ ได้ศึกษาชาวมอญในประเทศไทย พบว่า

การแต่งงานระหว่างคนมอญกับไทย ในปัจจุบันมีมากขึ้น สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากชาวบ้านออกไปทำงานที่กรุงเทพฯ มากยิ่งขึ้น ความเห็นของคนทั่วไปเกี่ยวกับการที่ญาติพี่น้องแต่งงานกับคนไทยส่วนใหญ่บอกว่ารู้สึกเฉย ๆ ไม่มีความรังเกียจ และไม่เห็นเป็นเรื่องผิดธรรมดาแต่ประการใด และเมื่อคนภายนอกมาแต่งงานกับหญิงมอญ และเข้ามาอาศัยในครัวเรือนเดียวกันแล้วมักจะปฏิบัติตามจารีตประเพณีของฝ่ายหญิง³

จากทรรศนะของนักวิชาการดังกล่าว พอสรุปได้ว่าระดับของการผสมผสานทางวัฒนธรรมเกิดจากการยอมรับในวัฒนธรรมนั้นบางครั้งชนในแต่ละกลุ่มควรจะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับในวัฒนธรรม เพราะการยอมรับในวัฒนธรรมเป็นขบวนการสองทาง การผสมผสานทางวัฒนธรรมสามารถแบ่งระดับได้คือ ระดับต่ำสุด คือ การกระทำหรือสิ่งที่พูดตรงข้ามกับทัศนคติหรืออุดมการณ์ระดับกลาง คือ การกระทำสอดคล้องกับสิ่งที่พูด ระดับสูงสุด คือ การกระทำปฏิบัติยาได้ตอบ และ

¹Klausner J. William. Popular Buddhism in North Eastern Thailand. 1965. P. 407.

²สนั่น วงศ์พัฑฒ์. การพัฒนาชาวเขาให้เป็นคนไทยเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ. 2526. หน้า 40 – 43.

³สุภรณ์ โอเจริญ. ชาวมอญในประเทศไทย. 2519. หน้า 247. - 251.

เครื่องมือที่ใช้มีความสอดคล้องกับทักษะหรืออุดมการณ์ ดังนั้น การยอมรับในวัฒนธรรมใหม่ในสังคมทั่ว ๆ ไป ย่อมเกิดจากค่านิยมเป็นพื้นฐานกลายเป็นระเบียบปฏิบัติวัฒนธรรมใหม่ของสังคม

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผสมผสานทางวัฒนธรรมดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นกรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้าการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

องค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ¹ ได้กล่าวถึงตำบลนาทับในด้านประวัติความเป็นมาที่ตั้ง และอาณาเขต สภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพทางสังคม และการบริการพื้นฐาน ซึ่งพอจะสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมา

เดิมทีมีหัวเมืองตั้งอยู่ที่บ้านจะโหนด (ตำบลจะโหนดในปัจจุบัน) ชื่อว่า “เมืองหนะ” ซึ่งมีชาวกะเหรี่ยงที่ตั้งวงเจ้าเมืองเป็นหลักฐานและเจ้าเมืองในขณะนั้นเขาเรียกว่า “พระยาหนะ” ปัจจุบันมีเชื้อสายลูกหลานพระยาหนะยังมีเหลืออยู่ตามที่ทราบว่าเป็นต้นสกุล “เพชรสุวรรณ” ต่อมาทางราชการได้ย้ายเมืองหนะไปตั้งอยู่ที่ ณ ที่ว่าการอำเภอในปัจจุบัน ตามสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสมกว่า เรียกว่า “อำเภोजะนะ”

บ้านนาทับกับบ้านจะโหนดเชื่อมโยงกันโดยสายน้ำคลองจะโหนด ไหลผ่านคลองนาทับลงไปสู่ทะเลที่บ้านนาทับ ซึ่งในสมัยก่อนผู้คนมักจะเลือกตั้งเมืองใกล้สายน้ำเป็นหลัก เพราะต้องใช้สายน้ำเป็นทางคมนาคมทางเรือประกอบกับคลองนาทับ กว้าง ยาว และลึก เรือใหญ่สามารถเข้าได้สะดวก

สมัยหนึ่งทราบว่ามีข้าศึกชาวมลายูยกทัพมาตีสงขลา โดยเดินทัพเรือมาทางอ่าวไทย เจ้าเมืองสงขลาทราบเรื่องก็สั่งให้เจ้าเมืองหนะนำกำลังทหารเป็นทัพหน้าไปสกัดกั้นข้าศึก และตั้งอยู่บริเวณริมคลองนาทับ ซึ่งปรากฏหลักฐานอยู่ในปัจจุบันนี้ ชาวบ้านเรียกว่าค่าย หรือหน้าค่าย และเรียกชื่อบ้านเพี้ยนเป็นบ้านนาทับ เนื่องจากชาวบ้านบริเวณนั้นมีอาชีพทำนา

ต่อมาเมื่อมีการแบ่งเขตการปกครอง ทางราชการจึงตั้งชื่อตำบลว่า ตำบลนาทับ ขึ้นกับอำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

¹ องค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ. สรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาชุมชนของตำบลนาทับ. 2545. หน้า 1 – 13.

2. ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลนาทับตั้งอยู่ห่างจากอำเภอจะนะประมาณ 30 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 31.31 ตารางกิโลเมตร (19,573 ไร่) มีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ จดตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมืองสงขลา

ทิศใต้ จดตำบลจะโหนด อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ทิศตะวันออก จดอ่าวไทย และตำบลคลองชัน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ทิศตะวันตก จดตำบลจะโหนด และตำบลทุ่งหวัง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

3. สภาพทางภูมิศาสตร์

3.1 ภูมิประเทศ มีลักษณะเป็นที่ราบชายฝั่งมีความลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออก มีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน ทำให้ฝนตกชุกตลอดทั้งปี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าโปร่ง มีคลองนาทับซึ่งเป็นคลองน้ำกร่อยไหลผ่านทำให้ประชาชนทำการประมงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจขนาดใหญ่

3.2 จำนวนหมู่บ้าน มี 12 หมู่บ้าน อยู่ในเขต อบต.นาทับ ได้แก่

หมู่ที่ 1	บ้านคลองข่า	จำนวน 247 ครัวเรือน	ประชากร 1,424 คน
หมู่ที่ 2	บ้านปากบางนาทับ	จำนวน 283 ครัวเรือน	ประชากร 1,420 คน
หมู่ที่ 3	บ้านท่ายาง	จำนวน 108 ครัวเรือน	ประชากร 806 คน
หมู่ที่ 4	บ้านท่าคลอง	จำนวน 121 ครัวเรือน	ประชากร 826 คน
หมู่ที่ 5	บ้านม่วงอน	จำนวน 142 ครัวเรือน	ประชากร 911 คน
หมู่ที่ 6	บ้านใต้	จำนวน 132 ครัวเรือน	ประชากร 544 คน
หมู่ที่ 7	บ้านนาเสมียน	จำนวน 101 ครัวเรือน	ประชากร 581 คน
หมู่ที่ 8	บ้านเตาอิฐ	จำนวน 144 ครัวเรือน	ประชากร 508 คน
หมู่ที่ 9	บ้านคูน้ำรอบ	จำนวน 22 ครัวเรือน	ประชากร 131 คน
หมู่ที่ 10	บ้านปึก	จำนวน 87 ครัวเรือน	ประชากร 451 คน
หมู่ที่ 11	บ้านคลองทิง	จำนวน 98 ครัวเรือน	ประชากร 757 คน
หมู่ที่ 12	บ้านปากจด	จำนวน 146 ครัวเรือน	ประชากร 755 คน

4. สภาพทางเศรษฐกิจ

4.1 อาชีพ

ทำการประมงและเกี่ยวข้องกับประมง ร้อยละ 60 (ประมงพื้นบ้าน ร้อยละ 45)

ทำการเกษตร	ร้อยละ 17
รับจ้าง	ร้อยละ 12
ค้าขาย	ร้อยละ 2
อื่น ๆ	ร้อยละ 9

4.2 หน่วยธุรกิจในเขต อบต.

ปั๊มน้ำมัน และแหล่งก๊าซ	2 แห่ง
ร้านค้าทั่วไป	108 แห่ง
ตลาดนัด	1 แห่ง

5. สภาพทางสังคม

5.1 การศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษา (ต่อเนื่องขยายโอกาส)	3 แห่ง
โรงเรียนประถมศึกษา	4 แห่ง
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1 แห่ง
ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร	1 แห่ง
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	1 แห่ง
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	2 แห่ง

5.2 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

วัด/สำนักสงฆ์	2 แห่ง
มัสยิด	10 แห่ง
การนับถือศาสนาของประชากร	
ประชากรนับถือศาสนาอิสลาม	ร้อยละ 80
ประชากรนับถือศาสนาพุทธ	ร้อยละ 20

5.3 การสาธารณสุข

สถานีอนามัย	2 แห่ง
ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	1 แห่ง
การมีและใช้ส้วมราดน้ำ	ร้อยละ 95

5.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สถานีตำรวจ/ป้อมตำรวจ	1 แห่ง
----------------------	--------

6. การบริการพื้นฐาน

6.1 การคมนาคม

ถนนคอนกรีต	จำนวน 9 สาย	รวมระยะทางยาว 3.7 กิโลเมตร
ถนนลาดยาง	จำนวน 6 สาย	รวมระยะทางยาว 14.3 กิโลเมตร
ถนนลูกรัง	จำนวน 11 สาย	รวมระยะทางยาว 44 กิโลเมตร

6.2 การโทรคมนาคม

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	1 แห่ง
หอกระจายข่าว	12 แห่ง

6.3 การไฟฟ้า

มีการขยายเขตไฟฟ้าครบทั้ง 12 หมู่บ้าน แต่ไฟฟ้าสาธารณะยังไม่ทั่วถึง
มีจำนวนประชากรที่ใช้ไฟฟ้า 9,967 คน

6.4 แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำน้ำ, ลำห้วย	4 สาย
บึง, หนอง	2 แห่ง

6.5 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝาย	2 แห่ง
บ่อน้ำตื้น	587 แห่ง
บ่อโยก	9 แห่ง
บ่อบาดาล	246 แห่ง

6.6 ข้อมูลอื่น ๆ

ลูกเสือชาวบ้าน 1 รุ่น	150 คน
กองหนุนเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ 1 รุ่น	100 คน
กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา	12 กลุ่ม
กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน	12 กลุ่ม
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	12 กลุ่ม

ประชากรของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา นับถือศาสนาพุทธ และนับถือศาสนาอิสลาม จึงทำให้มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่ต่างกัน มีบางอย่างที่ผสมผสานกันแต่ทุกคนก็สามารถอยู่ร่วมกันได้ มีการพึ่งพาอาศัยกันและกัน

วัฒนธรรมของชาวไทยพุทธ เป็นวัฒนธรรมในลักษณะขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อ เป็นส่วนหนึ่งของวงจรชีวิตตามธรรมชาติซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความเชื่อทาง

ศาสนา เป็นเครื่องบ่งชี้ลักษณะบุคลิกภาพ ความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์และสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์แสดงออกเห็นได้จากพิธีกรรมและประเพณีเนื่องในช่วงต่าง ๆ ของชีวิต เช่น การเกิด การบวช การแต่งงาน การตาย เป็นต้น ดังที่โชติ กัลยานมิตร ได้กล่าวไว้ว่า

ประเพณีเกี่ยวกับชีวิตของไทยมีความแตกต่างหลากหลายตามความแตกต่างของสภาพแวดล้อม ลักษณะชาติพันธุ์ และอิทธิพลของความเชื่อในแต่ละท้องถิ่น แต่ท่ามกลางความแตกต่างนี้จะเห็นได้ว่าอิทธิพลของพระพุทธศาสนาเป็นหลักก่อให้เกิดบูรณาการที่หล่อหลอมความหลากหลายของความเชื่อให้มีลักษณะร่วมกันจนก่อให้เกิดลักษณะเฉพาะของสังคมไทย การศึกษาถึงรูปแบบ สัญลักษณ์ และความหมายของประเพณีเกี่ยวกับชีวิตจะช่วยให้เข้าใจความหมายและความสำคัญของประเพณีดังกล่าวที่แสดงให้เห็นกรอบของรูปแบบทางความคิดที่สืบเนื่องมาจากอดีต และที่กำลังคลี่คลายเปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวิทยาการในปัจจุบันอย่างรวดเร็ว¹

วัฒนธรรมของชาวไทยมุสลิม เป็นวัฒนธรรมที่มีองค์ประกอบมาจากศาสนาเพราะชาวมุสลิมไม่สามารถแยกวิถีชีวิตออกจากศาสนาได้ ดังนั้น ศาสนาอิสลามเป็นทั้งชีวิตหรือเป็นทั้งระบบในการดำเนินชีวิต รูปแบบแห่งพฤติกรรมของมุสลิม ตลอดจนสิ่งที่สร้างขึ้นตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความศรัทธาว่า “อัลลอฮ์ คือ พระเจ้าเพียงองค์เดียว” และ “มุฮัมมัด คือ ศาสนทูตของพระองค์” ดังนั้นชาวไทยมุสลิมจะไม่เป็นผู้ผลิตและกระทำการเคารพบูชานี้ และไม่เคารพบูชาธรรมชาติทั้งหมด เช่น ต้นไม้ ภูเขา รูปภาพต่าง ๆ เป็นต้น สำหรับในด้านพิธีกรรมนั้น นอกเหนือจากสิ่งที่กำหนดเอาไว้แล้ว พิธีกรรมอื่น ๆ ก็จะต้องไม่ขัดต่อหลักความศรัทธาดังกล่าวแล้ว

ส่วนประเพณีที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลามได้แก่ ประเพณีการแต่งงาน การตาย การถือศีลอด การทำบุญกุโบร์ เป็นต้น ซึ่งมีหลักศาสนาเป็นหลักในการปฏิบัติ

ผลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยจะนำไปเป็นความรู้พื้นฐานเพื่อวิเคราะห์เรื่องที่ศึกษาตามขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัยเรื่องการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

¹โชติ กัลยานมิตร. ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต. 2534. หน้า 7.

บทที่ 3

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับ ชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีลักษณะพิเศษ โดดเด่น แตกต่างไปจากพื้นที่อื่น ๆ ด้วยการผสมผสานทางวัฒนธรรมของทั้งสองกลุ่มตั้งอยู่บนพื้นฐานของศาสนาที่ต่างกัน และการปลูกบ้านที่อยู่อาศัยจะไม่รวมกัน คือ ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมจะอาศัยอยู่เป็นสัดส่วนเป็นของตนเองในพื้นที่ตำบลเดียวกัน ย่อมมีปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยให้เกิดการผสมผสานกันทางวัฒนธรรม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผสมผสานทางวัฒนธรรม แยกได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านภูมิประเทศ

1.1 พื้นที่ตั้ง

บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา สภาพพื้นที่โดยทั่วไป มีลักษณะเป็นที่ราบชายฝั่งมีความลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออกและมีคลองนาทับไหลผ่านสภาพพื้นที่จึงเหมาะแก่การทำประมง คือ อาชีพทำการประมง เลี้ยงปลากระพง เลี้ยงกุ้งกุลาดำ จากการสัมภาษณ์ แอ หวังหล้า¹ สรุปได้ว่า ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเหมือน ๆ กัน และดำเนินวิถีชีวิตอย่างเดียวกัน อยู่ในพื้นที่เดียวกัน มีการประกอบอาชีพทำการประมง เลี้ยงปลากระพง เลี้ยงกุ้งกุลาดำ มีการไปมาหาสู่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แก้ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพร่วมกัน มีความใกล้ชิดกันในลักษณะเครือญาติ เมื่อมีงานบุญประเพณีต่าง ๆ ชาวบ้านจะเดินทางไปมาหาสู่กัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นสังคมที่ต้องพึ่งพากัน

¹ แอ หวังหล้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิษ วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 7 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2546.

จากการสัมภาษณ์ เช่น หมัดโต๊ะสัน¹ ชาวบ้านหมู่ที่ 5 และ อุดม เจริญศิลป์² ชาวบ้าน

หมู่ที่ 8 ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่สภาพภูมิประเทศเดียวกัน ตลอดจนสภาพดินฟ้าอากาศ ก็ยังมีอิทธิพลที่ทำให้ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม มีลักษณะที่เหมือนกันหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านผิวพรรณ รูปร่างหน้าตา อุปนิสัยใจคอ ลักษณะการดำรงชีวิต นับเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีความรู้สึกว่าเป็นกลุ่มชนเดียวกัน เกิดความรักชาติหวงแหนในแผ่นดินเกิด และเกิดรักในอาชีพเดียวกันส่งผลให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมกลุ่มกันผสมผสานกันและมีการแต่งงานอยู่กินด้วยกัน เกิดเป็นสำนักรักบ้านเกิดไม่คิดจะอพยพหรือโยกย้ายไปตั้งหลักแหล่งในพื้นที่อื่น ๆ

1.2 สภาพแวดล้อมของภูมิประเทศ

สภาพแวดล้อมของภูมิประเทศก็มีส่วนที่ช่วยเกื้อหนุนเอื้ออำนวยให้ชาวไทยพุทธชาวไทยมุสลิมเกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม จากการสัมภาษณ์ ครุณี ร่มสกุล³ สรุปได้ว่า ชาวบ้านบ้านนาทับจะตั้งถิ่นฐานใกล้ลำคลองนาทับทั้ง 12 หมู่บ้าน เพราะในอดีตชาวบ้านจะใช้ลำคลองนาทับเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่ง ด้วยการที่สภาพชุมชนอยู่ติดกับลำคลอง ทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการประมง จากการสัมภาษณ์ หมัด ยี่เหล่หมัน⁴ สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมของภูมิประเทศในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง ประกอบกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น รถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ วิทยุ โทรศัพท์ โทรศัพท์ เป็นต้น ทำให้ชาวบ้านได้มีโอกาสรับทราบข่าวสารต่างได้มากขึ้น และได้เดินทางเข้าไปในชุมชนเมือง เช่น เมืองสงขลา เมืองหาดใหญ่ เป็นต้น ไม่ว่าจะไปติดต่อราชการหรือไปเที่ยวและไปธุรกิจส่วนตัว ทำให้ได้รู้ได้เห็นได้สัมผัสกับความเจริญเป็นอย่างดี ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมได้มีโอกาสส่งลูกหลานเข้าไปเรียนในโรงเรียนในเมืองมากขึ้น ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ

¹เซ็น หมัดโต๊ะสัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 87 หมู่ที่ 5 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2546.

²อุดม เจริญศิลป์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 71 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2546.

³ครุณี ร่มสกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่สถานีอนามัยนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2547.

⁴หมัด ยี่เหล่หมัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มัสยิดละออสามัคคี ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2547.

อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จึงมีความคิดความอ่าน มีสติปัญญาและเกิดแรงบันดาลใจ ชื่นชม และเกิดการยอมรับเปลี่ยนแปลงทัศนคติเดิมที่มีอยู่ มีค่านิยมสูงขึ้น มีความทันสมัยมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ก็ปลูกสร้างบ้านเรือนทันสมัยขึ้น เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องเล่นต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงทันสมัยตลอดเวลา ก็ล้วนแล้วแต่เป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นเพราะสภาพแวดล้อมของภูมิประเทศบ้านนาทับ มีลักษณะเหมาะสม มีทำเลที่ดีเอื้อต่อกันสัญจรไปมา ทำให้เกิดการเรียนรู้ถึงสิ่งเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ทำให้ชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เกิดการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน เหมือน ๆ กัน ผสมผสานกันได้เป็นอย่างดี

ภาพประกอบ 1 คลองนาทับบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
(ถ่ายเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2547)

ภาพประกอบ 2 บริเวณถนนบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
(ถ่ายเมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2547)

ผลจากการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมด้านภูมิประเทศของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

1. พื้นที่ตั้ง ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา อยู่ในพื้นที่เดียวกัน ทำให้ประกอบอาชีพที่เหมือนกัน มีการติดต่อไปมาหาสู่กันมีรูปร่างหน้าตา และอุปนิสัยที่เหมือน ๆ กัน

2. สภาพแวดล้อมของภูมิประเทศ บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เป็นชุมชนที่อยู่ไม่ห่างไกลตัวเมืองนัก ทำให้มีถนนหนทางที่ดีขึ้นการไปมาหาสู่กันระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ กับชุมชนเมืองง่ายขึ้น สะดวกขึ้น และมีการส่งลูกหลานไปเรียนในตัวเมืองมากขึ้น ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเดิม ๆ ไปสู่ความทันสมัยมากขึ้น และมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

2. ปัจจัยด้านการศึกษา

การศึกษา นับเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม ช่วยให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้าทันเหตุการณ์ตามยุคตามสมัย มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยมและความเชื่อ การศึกษาของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ก็มีส่วนช่วยให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชนทั้งสองกลุ่ม จากการสัมภาษณ์ ปีม อุทัยรัตน์¹ และสุรินทร์ จันอิ² สรุปได้ว่า เด็กไทยพุทธและเด็กไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จะมีการเรียนรู้จากผู้ใหญ่โดยการอบรมสั่งสอนไม่ให้กระทำความผิด โดยการว่ากล่าวตักเตือน เช่น เมื่อเห็นเด็กไทยพุทธและเด็กไทยมุสลิม เกิดทะเลาะชกต่อยกัน ผู้ใหญ่ที่เป็นทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมก็จะไปห้ามปราม และสั่งสอนให้รู้ว่าเราเป็นคนชุมชนเดียวกันและมีการสืบย่านสาวโยชนให้ฟัง เพื่อที่จะให้เด็กเกิดความปรองดอง เมื่อเห็นเด็กไทยมุสลิมไปขโมยผลไม้ ผู้ใหญ่ที่เป็นชาวไทยพุทธก็จะเรียกมาอบรมสั่งสอนเพื่อที่จะไม่ให้กระทำความผิดต่อไป เป็นต้น ซึ่งนับได้ว่าเป็นการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่เรียกว่า เป็นการศึกษาแบบครอบครัว และในปัจจุบัน ชาวไทยมุสลิมจะส่งเด็กและเยาวชนได้เรียนเขียนและอ่านภาษาไทย ปัญหาการศึกษาในปัจจุบันมีน้อยลงเพราะประชากรส่วนใหญ่ได้เรียนหนังสือได้รู้และเข้าใจปัญหาสังคมมากขึ้น มีการเรียนในโรงเรียนเดียวกันระหว่างเด็กไทยพุทธและเด็กไทยมุสลิมซึ่งในโรงเรียนที่รัฐบาลจัดให้ทั้งในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยม และระดับอุดมศึกษา การศึกษาของชนทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

2.1 การศึกษาระดับประถมศึกษา

การศึกษาระดับประถมศึกษา จากการสัมภาษณ์ มานพ ทองแดง³ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากบางนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา สรุปได้ว่า การศึกษาของชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ในภาค

¹ปีม อุทัยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิษ วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2546.

²สุรินทร์ จันอิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิษ วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2547.

³มานพ ทองแดง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิษ วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียนบ้านปากบางนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2547.

บังคับอยู่ในเกณฑ์ที่ดี เด็กไทยพุทธกับเด็กไทยมุสลิมได้มีโอกาสเล่าเรียนศึกษาอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน เช่น โรงเรียนบ้านนาทับ โรงเรียนบ้านปากบางนาทับ โรงเรียนบ้านท่าคลอง เป็นต้น มีโอกาสใกล้ชิด พบปะสนทนากัน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สนิทต่อกัน ประกอบกับครูผู้สอนมีทั้งไทยพุทธ และไทยมุสลิม ทำให้มีการแลกเปลี่ยนทัศนคติ ความรู้ ความคิด ระหว่างครูผู้สอนด้วยกัน ส่งผลต่อเด็กนักเรียนให้มีความรู้สึกว่าเป็นคนไทยด้วยกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนโดยมีเด็กทั้งสองกลุ่มได้มีส่วนร่วมปลูกฝังให้เด็กเกิดความรักพวก รักเพื่อน สัมผัสความสามัคคีต่อกัน มีความผูกพันกัน ซึ่งกิจกรรมบางอย่างเช่น พิธีไหว้ครู วันเด็กแห่งชาติ เป็นต้น สามารถทำให้เด็กทั้งสองกลุ่มมีจิตใจที่อ่อนโยน มีความรู้สึกถึงการเป็นศิษย์ ที่มีครูเดียวกัน ซึ่งเท่ากับเป็นการปูพื้นฐานในการยอมรับทางวัฒนธรรมเอาไว้ล่วงหน้าเพื่อที่จะให้เด็กอยู่ร่วมกันต่อไปในอนาคต

ภาพประกอบ 3 บริเวณโรงเรียนบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
(ถ่ายเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

2.2 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ในการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จากการสัมภาษณ์ ทวี หิรัญสาลิ¹ สรุปได้ว่า การศึกษาในระดับนี้ช่วยให้เด็กไทยพุทธและเด็กไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ได้มีโอกาสเรียนในโรงเรียนเดียวกัน เช่น โรงเรียนจะนะวิทยา โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชวุธ โรงเรียนวรนาธิเฉลิม เป็นต้น มีความสำนึกและเข้าใจวิถีชีวิตของคนในสังคมเดียวกันดีขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาหรือการเรียนในระดับมัธยมศึกษา มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกีฬา การตั้งชมรมต่าง ๆ หรือการออกค่ายลูกเสือ เนตรนารี ล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้มีส่วนร่วมและให้เด็กได้รู้จักการช่วยเหลือเกื้อกัน ส่งเสริมให้เด็กได้ร่วมกันคิดในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

ภาพประกอบ 4 กิจกรรมการแข่งขันกีฬานักเรียนที่บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2546)

¹ทวี หิรัญสาลิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิษ วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียนบ้านปากบางนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2546.

และต่อตนเอง ทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลขึ้น ประกอบกับวัยของเด็กมัธยมศึกษาเป็นวัยที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่นมีความเป็นตัวของตัวเองสูงเมื่อเข้ามาศึกษาในสังคมที่ดี มีคุณครูช่วยชี้แนะทำให้มีความกล้าที่จะเป็นแกนนำอันดีในการสร้างความเข้าใจต่อกันยอมรับวัฒนธรรมของกันและกัน และมองเห็นว่าวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ช่วยให้คนเราอยู่ในสังคมเดียวกันได้อย่างสันติสุข มองเห็นผลดีมากว่าผลเสียและสามารถยอมรับซึ่งกันและกันได้

2.3 การศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษา จากการสัมภาษณ์ อนุชิต จุลิวรรณลีย์¹ สรุปได้ว่า ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม มีโอกาสศึกษาในสถาบันเดียวกัน เช่น มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันราชภัฏ เป็นต้น การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการช่วยให้ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลขึ้น และการศึกษาในระดับอุดมศึกษานักศึกษาส่วนใหญ่ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมจะออกนอกไปเช่าหอพักอยู่ในตัวเมือง ทำให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองสูง รู้จักบริหาร ตนเองต่อสังคมรอบข้าง ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ที่ได้รับการศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา จัดว่าเป็นการศึกษาในระดับสูง มีความคิดอ่านที่กว้างไกลและเป็นที่นับถือของชาวบ้าน เมื่อมีการทำประชาคมของหมู่บ้านก็สามารถเป็นผู้นำในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ให้เป็นที่ยอมรับของสมาชิก สามารถมองโลกได้กว้างขึ้น รู้จักให้อภัย และเข้าใจสภาพสังคมได้เป็นอย่างดี มีวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานต่อสังคมให้อยู่ในระเบียบแบบแผนไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกขึ้นในสังคม สามารถเป็นผู้นำที่ดีเป็นที่ยอมรับของสังคม ผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงเป็นกลุ่มที่นำการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมาสู่หมู่บ้านในหลาย ๆ ด้าน เพราะผู้ที่ได้รับการศึกษาสูง ชาวบ้านที่เป็นทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมก็ให้การยอมรับ เมื่อมีโอกาสก็สามารถนำเอาวิธีการต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาปรับปรุงพัฒนาบ้านเมือง และท้องถิ่นที่อยู่ให้ดีขึ้น และสามารถประสานความรู้สึกลึกซึ้งของชาวบ้านให้เป็นระบบตามหลักวิชาการอันจะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองต่อไป

ผลจากการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมด้านการศึกษาของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาที่เกิดจากการสั่งสอนว่ากล่าวตักเตือนของผู้ใหญ่ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ให้กับเด็กชาวไทยพุทธและเด็กชาวไทยมุสลิม เพื่อให้อยู่ในกรอบของคุณงามความดี เป็นการศึกษาที่อยู่นอกระบบ

¹อนุชิต จุลิวรรณลีย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2547.

2. การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาระดับเริ่มต้นที่ทำให้เด็กไทยพุทธและเด็กไทยมุสลิมบ้านนาทับ ได้มีโอกาสสัมผัสใกล้ชิดกันเป็นครั้งแรก มีความสนิทสนมกันเป็นการปูพื้นฐานในการยอมรับวัฒนธรรมระหว่างกัน

3. การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ทำให้เด็กไทยพุทธและเด็กไทยมุสลิมบ้านนาทับ เข้าใจในวิถีชีวิตของคนในสังคมเดียวกันมากขึ้น มีโลกทรรศน์ที่กว้างไกลขึ้น

4. การศึกษาระดับอุดมศึกษา ทำให้เด็กเด็กไทยพุทธและเด็กไทยมุสลิมบ้านนาทับ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคมสูงขึ้น มีวุฒิภาวะความเป็นผู้นำ รู้จักนำหลักวิชาการต่าง ๆ มาพัฒนาชุมชนได้ดี

3. ปัจจัยด้านการเมือง

ปัจจัยทางการเมือง นับว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จากการสัมภาษณ์ สุวิทย์ ฤทธิ์ฉิม¹ และสุรินทร์ จันอิ² สรุปได้ว่า การเมืองเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตและจากการที่ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ได้มีโอกาสรับการศึกษาที่สูงขึ้น และสามารถรับรู้ข่าวสารจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งข่าวของทางราชการที่ผ่านทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล และจากการถ่ายทอดของบุตรหลาน ญาติพี่น้อง รวมทั้งการพบปะสมาคมไปมาหาสู่ระหว่างเพื่อนบ้านด้วยกัน ทำให้ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมเกิดการตื่นตัวในเรื่องการปกครองแบบระบอบประชาธิปไตย เกิดความสนใจในปัญหาของบ้านเมือง เรื่องการเมืองการปกครอง มีการประชุมปรึกษากันในปัญหาต่าง ๆ มีการจัดตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ได้ถูกต้อง เช่น ตำแหน่งประธานประชาคม รองประธาน และเลขานุการประชาคม เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อชุมชนหรือหมู่บ้านของตนเป็นส่วนรวม ด้วยเหตุนี้ ในบางโอกาสชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จึงยอมเสียสละเวลาอุทิศตนเองร่วมกันทำกิจกรรมทางการเมือง เป็นต้นว่า เข้าร่วมเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนชอบในหลักการที่ตรงกับความคิดเห็นของตน ว่าพรรคนั้นมีอุดมการณ์ที่ดี มีการปรึกษาหารือกันภายในกลุ่มเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ตนเองชอบเหมือนกัน ใน

¹สุวิทย์ ฤทธิ์ฉิม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิษ วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 58 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2547.

²สุรินทร์ จันอิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิษ วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2547.

บางโอกาสเมื่อมีการเลือกตั้งก็ทุ่มเทแรงกายแรงใจเป็นหัวคะแนนให้แก่พรรคแก่พวกที่เป็นผู้สมัครที่ตนชอบในหลักการ ที่ตนเห็นว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นคนดี การเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านการเมืองในบางครั้งตนก็รับอาสาลงสมัครรับเลือกตั้งเสียเอง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น เพราะในปัจจุบันการกระจายอำนาจการปกครองสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ง่ายขึ้น โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของแต่ละท้องถิ่นด้วยตนเองโดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเวที แก้ไขปัญหาของท้องถิ่นนั้น ๆ ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ที่มีความรู้ความสามารถก็มีโอกาสได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ปฏิบัติงานร่วมกันในการพัฒนาท้องถิ่น โดยการจัดตั้งทีมขึ้นมา ในทีมก็มีทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม มีการหาเสียงร่วมกัน เกิดความสัมพันธ์ต่อกันมากขึ้น และมีอุดมการณ์ร่วมกันเพื่อที่จะรักษาผลประโยชน์ในการบริหารจัดการ เงินภาษีอากรของชาวบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้างจำเป็นพื้นฐาน คุณภาพชีวิต และสุขอนามัย เป็นต้น จัดว่าเป็นการผสมผสานความคิดความสามารถ ช่วยกันปกครองบ้านเมืองให้เกิดความสงบสุขและเป็นการขจัดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ลดความมีอคติต่อกัน เกิดทัศนคติที่ดีต่อกัน ก่อให้เกิดการผสมผสานทั้งทางด้านจิตใจและร่างกาย อันเป็นผลให้เกิดการผสมผสานด้านวัฒนธรรมสืบเนื่องกันไป

ภาพประกอบ 5 การรับฟังคำปราศรัยจากนักการเมืองที่บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2547)

ผลจากการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมด้านการเมืองของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

1. ชาวบ้านนาทับ ได้มีโอกาสรับการศึกษาที่สูงขึ้น และสามารถรับรู้ข่าวสารมากขึ้น รวมทั้งการพบปะสมาคมไปมาหาสู่ระหว่างเพื่อนบ้านด้วยกัน เกิดการตื่นตัวในเรื่องการปกครองแบบประชาธิปไตย

2. ได้มีการประชุมประชาคมกันในปัญหาต่าง ๆ มีการจัดตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ได้ถูกต้อง เช่น ตำแหน่งประธานประชาคม รองประธาน เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อชุมชนหรือหมู่บ้านของตนเป็นส่วนรวม

3. มีโอกาสได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ปฏิบัติงาน ร่วมกันในการพัฒนาท้องถิ่น จัดว่าเป็นการผสมผสานความคิดความสามารถ ช่วยกันปกครองป้องกันบ้านเมืองให้เกิดความสงบสุข และเป็นการขัดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการผสมผสานทั้งทางด้านจิตใจและร่างกาย

4. ปัจจัยด้านการร่วมชาติพันธุ์

การร่วมชาติพันธุ์ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยส่งเสริมก่อให้เกิดการผสมผสานกันทางวัฒนธรรม จากการสัมภาษณ์ สุบิน อาหวัง¹ และสุพร เจริญรัตน์² สรุปได้ว่า ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ชาติพันธุ์ดั้งเดิมมาจากตระกูลเดียวกันตั้งหลักแหล่งอยู่ที่ตำบลนาทับ หลังจากนั้นก็มีบางคนที่ไปแต่งงานกับคนที่นับถือศาสนาต่างกัน คือแต่งงานกับคนที่นับถือศาสนาพุทธ ทำให้มีคนทีนับถือศาสนาพุทธเข้ามาและนับถือศาสนาพุทธสืบไปเกิดการผสมผสานกันมากขึ้น และต่อมาก็ได้มีคนจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานรวมกับชาวไทยพุทธ ได้มีการแต่งงานอยู่กินกันเกิดการผสมผสานทางด้านผิวพรรณ รูปร่าง หน้าตา จนในปัจจุบันได้กลายเป็นคนในพื้นที่โดยปริยาย ส่วนคนนอกพื้นที่ที่จะเข้ามาอาศัยอยู่ที่บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา โดยการย้ายถิ่นฐานเข้ามาจะไม่มีให้เห็น ชาวไทยมุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลามก็มีความรักใคร่กับชาวไทยพุทธยังคงถือว่าเป็นญาติมิตรกัน มีความผูกพันกัน มีความสำนึกในพระคุณของแผ่นดิน เพราะเกิดมาในผืนแผ่นดินไทย ความรักในถิ่นเกิด ความหวง

¹สุบิน อาหวัง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 4 หมู่ที่ 9 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2547.

²สุพร เจริญรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 5 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2547.

แทน ความผูกพันแก่พวกพ้อง รักชาติ รักบ้านเกิดเมืองนอน ดังนั้น การแสดงออกหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมจะปฏิบัติออกมาคล้าย ๆ หรือเหมือนกันยิ่งไปกว่านั้น ถ้าคนไทยพุทธได้ไปรักกับคนไทยมุสลิมในช่วงแรกอาจจะมีการต่อต้าน แต่เมื่อทั้งคู่รักกันจริงพ่อแม่ก็ไม่อาจกีดกันได้ เพื่อให้ถูกต้องตามหลักศาสนาพ่อแม่จะทำพิธีทางศาสนาให้ และส่วนใหญ่จะให้ไปอยู่ทางบ้านไทยมุสลิม ยิ่งเพิ่มพูนความสำคัญในการที่ทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมกันมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งงานระหว่างชายไทยพุทธกับหญิงมุสลิม หรือชายไทยมุสลิมกับหญิงไทยพุทธ ในหลักศาสนาอิสลามถือว่าได้บุญที่นำคนต่างศาสนามาอยู่ในศาสนาอิสลามโดยยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในหลักศาสนา

จากการสัมภาษณ์ โหรน ละแม¹ โต๊ะอิหม่ามมัสยิดบ้านคลองข่า สรุปได้ว่า การรักชอบพอกันศาสนานับสนุนให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักศาสนาบัญญัติ อย่างเช่น ชายไทยพุทธแต่งงานกับสาวไทยมุสลิม ชายไทยพุทธก็ต้องยอมเข้ารับปฏิบัติตนตามแบบอย่างไทยมุสลิมโดยทั่วไป ด้วยเหตุนี้ การดำเนินชีวิตร่วมของกลุ่มสมรสจึงเป็นไปตามปกติเหมือนกับชาวไทยโดยทั่วไป เพราะการนับถือศาสนาไม่เป็นอุปสรรคในการเลือกคู่ครอง ด้วยเหตุนี้เองทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอนะบะ จังหวัดสงขลา เมื่อสมรสกันแล้วย่อมสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน มีทัศนคติที่ดี ให้เกียรติซึ่งกันและกัน และยอมรับในสิ่งที่ทั้งคู่ได้ปฏิบัติด้วยกัน เกิดเป็นความเห็นอกเห็นใจต่อกัน เป็นผลให้ญาติมิตรที่เป็นทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมก็พลอยร่วมยินดีเห็นชอบเห็นความจำเป็นความสำคัญในการอยู่กินด้วยกัน ก่อเกิดให้เป็นการประสานใจในหมู่ญาติมิตรเป็นจำนวนมาก เพิ่มความสมัครสมาน ความรักความพึงพอใจ ความร่วมมือในการดำเนินชีวิตร่วมกัน เป็นผลทำให้เกิดการผสมผสานกันทางด้านวัฒนธรรมสืบต่อกัน มาชั่วลูกชั่วหลานสืบไป

ผลจากการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมด้านการร่วมชาติพันธุ์ของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอนะบะ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

1. ชาวบ้านนาทับ ซึ่งต่างศาสนาได้มาอยู่ร่วมกัน ทำให้มีความรักใคร่ เป็นญาติมิตรกัน มีความผูกพันกัน มีความสำนึกในพระคุณของแผ่นดิน ทำให้เกิดการแสดงออกหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาคล้าย ๆ กัน

¹โหรน ละแม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มัสยิดบ้านคลองข่า หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภอนะบะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2547.

2. มีการสมรสกันระหว่างชาวไทยพุทธ กับชาวไทยมุสลิม ทำให้มีการดำเนินชีวิตร่วมกัน ย่อมสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน มีทัศนคติที่ดี และให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดเป็นการประสานใจในหมู่ญาติมิตรเป็นจำนวนมาก และเป็นผลที่ทำให้เกิดการผสมผสานกันสืบต่อ ๆ กันมาชั่วลูกหลานสืบไป

5. ปัจจัยด้านการใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน

การใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกันนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม จากการสัมภาษณ์ จำลอง หมั่นวิชา¹ สรุปได้ว่า ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ต่างก็ใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ศาลาประชาคมตำบล สระน้ำ คลองนาทับ สนามกีฬาตำบล บ่อน้ำในหมู่บ้าน สถานีอนามัย ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน และโรงเรียน สถานที่เหล่านี้ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ต่างก็มาใช้บริการร่วมกัน ทำให้เกิดการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน มีความรู้สึกหวงแหนในสาธารณะสมบัติร่วมกัน เกิดเป็นความสัมพันธ์ของคนในชุมชนระหว่างกลุ่ม ระหว่างอาชีพ นำไปสู่ความสมัครสามัคคีต่อกัน ลดช่องว่างในการนับถือศาสนาที่ต่างกัน มีทัศนคติที่ดีต่อกัน เมื่อถึงวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ วันปีใหม่ เป็นต้น ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมก็จะมาร่วมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ร่วมกัน เช่น ทำความสะอาดถนน ลอกกุ ปลุกป่าโกงกางริมคลองนาทับ เป็นต้น ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของสาธารณประโยชน์ด้วยกัน ลดปัญหาการขัดแย้งทางด้านสังคม มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนถือได้ว่าเป็นสาธารณะประโยชน์ที่สำคัญ เป็นสถานที่ที่ใช้บริการทางสังคมที่เป็นประโยชน์ของชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า เด็กชาวไทยพุทธและเด็กชาวไทยมุสลิมเกิดความรู้จักคุ้นเคย มีความผูกพันกันเพื่อนต่อกันมาเป็นระยะเวลานาน เพราะโรงเรียนมีส่วนช่วยสร้างความสัมพันธ์เหนียวแน่นแก่นักเรียน การทำกิจกรรมในโรงเรียนที่ต้องกระทำร่วมกันในวัยเด็ก เมื่อโตขึ้นความรู้สึกเป็นเพื่อนนักเรียนรุ่นเดียวกัน และความเป็นรุ่นพี่รุ่นน้อง ความเป็นศิษย์โรงเรียนเดียวกันก็ยังคงอยู่ จึงทำให้เกิดความผูกพันกัน และจากอดีตที่เคยร่วมกิจกรรมด้วยกัน เช่น การแข่งขันกีฬา การแข่งขันกีฬาฟุตบอล เป็นต้น เมื่อรวมทีมกันแล้วและไปแข่งขันที่อื่น ทำให้เกิดความรักพวกพ้อง

¹ จำลอง หมั่นวิชา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิษ วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 9/1 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

สัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่น ส่งผลมาถึงปัจจุบันที่ทำให้ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมมีความผูกพันปรองดองกันอย่างเหนียวแน่น ด้วยเหตุนี้การใช้สาธารณประโยชน์ต่าง ๆ ร่วมกันจึงเพิ่มความกระชับความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ส่งผลให้เกิดการผสมผสานกันทางวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ กันสืบไป

ภาพประกอบ 6 การบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกันของชาวบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2547)

ภาพประกอบ 7 กิจกรรมการแข่งขันกีฬาหลังจากบำเพ็ญสาธารณประโยชน์เนื่องในวันสำคัญของ
บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2547)

ภาพประกอบ 8 บ่อน้ำสาธารณะประจำหมู่บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ
จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

ภาพประกอบ 9 การรับประทานอาหารหลังจากบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2547)

ผลจากการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมด้านการใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกันของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

1. มีการใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ศาลาประชาคมตำบล สระน้ำ คลองนาทับ สนามกีฬาตำบล บ่อน้ำในหมู่บ้าน สถานีอนามัย และโรงเรียน ทำให้เกิดการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน และเพิ่มความกระชับ ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

2. การใช้บริการร่วมกัน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ของคนในชุมชนระหว่างกลุ่มระหว่างอาชีพ นำไปสู่ความสมัครสามัคคีต่อกัน ลดช่องว่างในการนับถือศาสนาที่ต่างกัน มีทัศนคติที่ดีต่อกัน

6. ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญทางวิทยาการ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญทางวิทยาการ นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม ในปัจจุบันมีตัวแปรมากมายที่ทำให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงทำให้เกิด

วิวัฒนาการต่าง ๆ มากมายในทางด้านความเจริญไปสู่ความทันสมัยในหลายรูปแบบ เศรษฐกิจได้ขยายตัวสูงขึ้น เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาทดแทนภูมิปัญญาแบบดั้งเดิม และมีบทบาทต่อวิถีชีวิตมากยิ่งขึ้น การพัฒนาประเทศในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนหนทาง ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น ได้ส่งผลกระทบไปยังชนบทห่างไกล ความสะดวกรวดเร็วในการคมนาคม และช่องทางในการสื่อสารก็มีมากขึ้น สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งสิ้นทำให้ชุมชนได้มีโอกาสติดต่อกับสังคมภายนอกมากยิ่งขึ้น และชุมชนก็สามารถรับเอาวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายจากภายนอกได้รวดเร็วขึ้น สามารถปรับตัวเองให้กลมกลืนกับอารยธรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีจนกลืนกลายเป็นวัฒนธรรมร่วมกับวัฒนธรรมของตนเอง

จากการสัมภาษณ์ อำนวย ไชยรัตน์¹ และอุสมาน หลังโสก² สรุปได้ว่า สังคมในทุกวันนี้ ได้มีความเจริญก้าวหน้าไปมาก ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก และประเทศต่าง ๆ สามารถรับรู้ได้เหมือนกันทุก ๆ ที่ เนื่องจากเทคโนโลยีสมัยใหม่มีส่วนช่วยให้ชาวบ้านในชนบทหูตากว้างขึ้น จลตาขึ้น ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอนะ จังหวัดสงขลา ก็เช่นเดียวกันได้มีโอกาสดูโทรทัศน์ ได้รับฟังข่าววิทยุ ได้อ่านหนังสือพิมพ์ และได้เดินทางไปต่างพื้นที่มีโอกาสไปต่างประเทศ ทำให้ชนทั้งสองกลุ่ม มีการปรับตัวเพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น แนวความคิด ความเชื่อที่เคยยึดถือมาก่อน มีการประยุกต์รูปแบบให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ใช้ระบบหลักการและเหตุผลมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมของชนทั้งสองกลุ่มเปลี่ยนไปจากเดิม ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันส่งผลให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

การปรับตัวไปสู่ความทันสมัยตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปนี้เอง ทำให้ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมที่เป็นคนรุ่นใหม่มีการเปลี่ยนแนวความคิด โดยเฉพาะความเชื่อต่าง ๆ ที่ไปขัดกับหลักทางศาสนา คนรุ่นใหม่ก็จะให้ความสำคัญแก่ความเชื่อเหล่านั้นน้อยลง และให้ความสำคัญกับหลักความเชื่อที่มีเหตุผลมากขึ้น ความเชื่อที่บอกต่อกันมาจะลดบทบาทลงไปมาก ดังนั้น วิถีชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบันของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอนะ จังหวัดสงขลา จึงมีความใกล้เคียงกันมากขึ้นในลักษณะวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับทางด้านสังคม ทั้งนี้ เพราะความเคร่งในขนบธรรมเนียมประเพณีที่ไม่เกี่ยวกับหลักศาสนาของชาวไทยพุทธและชาวไทย

¹อำนวย ไชยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภอนะ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2547.

²อุสมาน หลังโสก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 26/3 หมู่ที่ 7 ตำบลนาทับ อำเภอนะ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2547.

มุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลาคลง และประเพณีบางอย่างก็มีการเปลี่ยนแปลงไป เกิดการผสมผสานกันมากขึ้น ในเมื่อชนบธรรมเนียมประเพณีของชนทั้งสองกลุ่มมีความใกล้เคียงกัน ก็ทำให้ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมในถิ่นนี้มีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปรับความรู้สึกนึกคิดเข้าหากัน ไม่มีความรู้สึกว่แต่ละกลุ่มด้อยกว่ากันทำให้เกิดความเสมอภาคกันทั้งสองกลุ่มเพราะเมื่อเปรียบเทียบกับความเปลี่ยนแปลงในสังคมส่วนรวมแล้วจึงทำให้วิถีชีวิตของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมกันมากขึ้น

ผลจากการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความเจริญทางวิทยาการของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลาสรุปได้ดังนี้

1. สังคมในปัจจุบันได้มีความเจริญก้าวหน้าไปมาก เทคโนโลยีได้ทันสมัยขึ้น ทำให้ชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ได้มีการปรับตัวเพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการประยุกต์รูปแบบให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมของชนทั้งสองกลุ่มเปลี่ยนไปจากเดิม ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

2. มีการยอมรับซึ่งกันและกันและปรับความรู้สึกนึกคิดเข้าหากัน ไม่มีความรู้สึกว่แต่ละกลุ่มด้อยกว่าทำให้เกิดความเสมอภาคกันทั้งสองกลุ่มเมื่อเปรียบเทียบกับความเปลี่ยนแปลงในสังคมส่วนรวม

บทที่ 4

ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

การผสมผสานทางวัฒนธรรมเป็นกระบวนการที่ทำให้กลุ่มชนหรือผู้คนต่างเชื้อชาติ ซึ่งมีมรดกทางวัฒนธรรมต่างกัน แต่อาศัยรวมอยู่ในอาณาเขตเดียวกัน ก่อให้เกิดวัฒนธรรมร่วมกัน คล้าย ๆ กัน ยังผลให้เกิดเอกภาพของกลุ่มชนนั้น การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีการผสมผสานกัน อยู่หลายประการที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชน เป็นเพราะว่าบ้านนาทับเป็นชุมชนที่เก่าแก่มี ประวัติความเป็นมาอันยาวนาน การผสมผสานทางวัฒนธรรมที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็น รูปแบบของการอยู่ร่วมกันและมีวัฒนธรรมร่วมของชาวไทยทั้งสองกลุ่มที่ต่างเชื้อชาติและต่าง ศาสนากัน แต่มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่ดีต่อกัน งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในภาพรวม โดยแยกกล่าวในรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ลักษณะการผสมผสานด้านการกิน

1.1 การกินในชีวิตประจำวัน

บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ต่างก็กินอาหารทั้งคาว และหวานที่เหมือน ๆ กัน จะมีแตกต่างกันบ้างก็ไม่มากนัก จากการ สัมภาษณ์ ุหรัด เชฟอัฟซัน¹ และเจริญ ละม้าย² สรุปได้ว่า ในการปรุงอาหารทุกอย่างทั้งอาหาร คาว และอาหารหวาน ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา โดยใช้เครื่องปรุงต่าง ๆ ที่เหมือนกัน เช่น น้ำตาลทราย เกลือ กะปิ หัวหอม หัวเทียม ขมิ้น ตะไคร้ พริก กะทิ น้ำมัน เป็นต้น อาหารคาวที่นิยมรับประทาน เช่น แกงมัสมั่น เนื้อ แกงมัสมั่นไก่ แกงไตปลา แกงส้ม แกงเขียวหวานไก่ ขนมหิน ข้าวยา ผัดผัก ปลาเค็มทอด ปลาแห้งทอด ผัดเผ็ดไก่ เป็นต้น แต่ก็มีอาหารคาวบางชนิดที่มีเฉพาะกลุ่มชาวไทยมุสลิมนิยมกิน

¹ุหรัด เชฟอัฟซัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่องค์การ บริหารส่วนตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2547.

²เจริญ ละม้าย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ทำการปฏิบัติการ พิเศษประจำตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2547.

กันในงานบุญต่าง ๆ คือ ข้าวหมกเนื้อสุตรชาอุดีอาระเบีย เป็นข้าวหมกที่ชาวไทยมุสลิมได้มาจากการไปเรียน และไปทำงานที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย และนำสุตรกลับมาทำกินกันเป็นกรณีเฉพาะ ส่วนอาหารหวานได้แก่ ฝอยทอง ทองหยิบ ทองหยอด ขนมนั่น ขนมน้ำกะทิ ขนมนกขี้ ขนมหั้วล้าน ขนมนมอด ขนมเจาะรู ขนมปากหม้อ วุ้นต่าง ๆ รวมไปถึงผลไม้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามฤดูกาล สำหรับอาหารของชาวไทยมุสลิมทั้งอาหารคาวและอาหารหวานในการปรุงจะไม่มีเนื้อหมูมาเป็นส่วนประกอบโดยเด็ดขาด ทั้งนี้ เพราะขัดกับหลักการของทางศาสนาอิสลาม

นอกจากดังที่กล่าวมา จากการสัมภาษณ์ นาริณี เอียดวารี¹ ทำให้ทราบว่า ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม ส่วนใหญ่จะนิยมดื่มน้ำชา กาแฟ กับเหนียวหัวกุ้ง และหัวสังขยา โรตีสี หรือไม้ข้าวย่ำ ในตอนเช้าของทุก ๆ วัน และผู้สูงอายุทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมปัจจุบันนิยมการกินหมากน้อยลง

1.2 การกินในงานประเพณีต่าง ๆ

ในประเพณีต่าง ๆ จะมีอาหารบางอย่างที่เป็นธรรมเนียมปรากฏอยู่ ลักษณะผสมผสานด้านการกินในประเพณีที่ควรกล่าวถึง มีประเพณีทำบุญเรือประมง ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีการเข้าสู่หนัด ประเพณีสมรส ประเพณีงานศพ

1.2.1 ประเพณีทำบุญเรือประมง จากการสัมภาษณ์ โหรน ละแม² สรุปได้ว่า เมื่อมีการทำบุญเรือประมงของชาวไทยมุสลิม เจ้าของเรือจะเชิญโต๊ะบัย (ผู้รู้ทางศาสนา) ประมาณ 9 คนขึ้นไป ไปขอคุอา(ขอพร) ในเรือเพื่อเป็นสิริมงคล และเจ้าของเรือจะนำอาหารคาว เช่น แกงเนื้อ แกงไก่กินกับข้าวสวย ส่วนของหวานที่ขาดไม่ได้ คือ ข้าวเหนียวเหลืองหัวสังขยา หรือหัวกุ้ง และน้ำหวาน ส่วนผลไม้จะมีผลไม้ตามฤดูกาล การทำบุญเรือประมงของชาวไทยพุทธบางครั้งก็เชิญชาวไทยมุสลิมไปร่วมรับประทานอาหารด้วยโดยไม่มีอาหารที่ประกอบด้วยเนื้อหมู

¹นาริณี เอียดวารี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิษ วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภอนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2547.

²โหรน ละแม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิษ วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มัสยิดบ้านคลอง ข่า หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภอนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2547.

1.2.2 ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ จากการสัมภาษณ์ หมุเหตุ หวังสน¹ และ กีบะด เอียดวารี² สรุปได้ว่า ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ยังนิยมทำบุญกันอยู่ มีการเชิญญาติพี่น้องทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม รวมทั้งเพื่อนบ้านใกล้เคียงมาร่วมทำบุญฉลองขึ้นบ้านใหม่ล่วงหน้า จัดเตรียมอาหารคาวหวานเลี้ยงแขกที่มาร่วมงาน เป็นต้นว่า ข้าวหมกไก่ แกงมัสมั่นเนื้อ แกงไก่ ผัดผักต่าง ๆ ตลอดจนผลไม้ตามฤดูกาล

1.2.3 ประเพณีการเข้าสู่หนัด (มาโชะยวี่) จากการสัมภาษณ์ เกษม ยี่แหล่หมัน³ สรุปได้ว่า โดยทั่วไป ชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีการจัดงานทำบุญประเพณีการเข้าสู่หนัด โดยเชิญแขกมาเป็นเกียรติและเฉลิมฉลองแก่บรรดาเด็กผู้ชายที่ถึงวัยเข้าพิธีเข้าสู่หนัด โดยเชิญแขกที่เป็นชาวไทยมุสลิมและชาวไทยพุทธ รวมทั้งเพื่อนบ้านใกล้เคียงมาร่วมรับประทานอาหารด้วยกัน อาหารหลักในงานก็คือ การกินเหนียว หรือที่เรียกว่า “มาแกปูโล๊ะ” นอกจากนี้ยังมีอาหารคาวหวานโดยทั่วไป รวมทั้งผลไม้ต่าง ๆ ด้วย

1.2.4 ประเพณีสมรส จากการสัมภาษณ์ หมาด หวังกา⁴ และ สมสมัย พร้อมมูล⁵ สรุปได้ว่า ประเพณีการแต่งงานของชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ในปัจจุบันมีวิธีการคล้ายคลึงกับการแต่งงานของชาวไทยพุทธมาก จะแตกต่างกันก็เฉพาะเรื่องพิธีกรรมทางศาสนาเท่านั้น ในงานเลี้ยงฉลองการสมรส ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงจะเชิญแขกมาร่วมรับประทานอาหารโดยการกำหนดจำนวนแขกไว้ว่าประมาณเท่าไร เพื่อสะดวกต่อการจัดเตรียมอาหารและสถานที่ ในงานเลี้ยงฉลองจะมีการเปิดเพลงดนตรีผ่านเครื่องกระจายเครื่อง

¹หมุเหตุ หวังสนิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 45 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2547.

²กีบะด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 13 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2547.

³เกษม ยี่แหล่หมัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 110 หมู่ที่ 4 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2547.

⁴หมาด หวังกา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 18 หมู่ที่ 3 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2547.

⁵สมสมัย พร้อมมูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 9 หมู่ที่ 9 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

แขกที่มาร่วมงานจะนำห่อของขวัญหรือเงินให้แก่คู่บ่าวสาวเพื่อเป็นเกียรติและแสดงความยินดีโดยกล่าวคำอวยพรให้แก่คู่บ่าวสาว แล้วมีการร่วมรับประทานอาหารกัน งานประเพณีการสมรสของชาวไทยพุทธจะเชิญคนครัวที่เป็นมุสลิมไปปรุงอาหารเพื่อที่จะให้แขกที่เป็นมุสลิมร่วมรับประทานอาหารได้ด้วยโดยแยกภาชนะใส่อาหารต่างหาก อาหารส่วนใหญ่จะเป็นแกงเนื้อวัว และผลไม้ตามฤดูกาล ส่วนแกงหมู ก็จะมีแต่งงานประเพณีการสมรสของชาวไทยพุทธเท่านั้น ด้านประเพณีการสมรสของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม จะมีความเหมือนกันโดยเริ่มตั้งแต่การนำหมากพลูมาจัดขันหมาก การสู่ขอ การหมั้น การจัดพิธีแต่งงาน นับได้ว่าเป็นประเพณีหนึ่งที่มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

ภาพประกอบ 10 การกินในประเพณีสมรสของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ
จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2547)

ภาพประกอบ 11 การช่วยเหลือกันทำอาหารในประเพณีสมรสของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2546)

1.2.5 ประเพณีงานศพ จากการสัมภาษณ์ ขอมิ อาหวัง¹ สรุปได้ว่า เมื่อทราบข่าวการตาย ญาติพี่น้องที่เป็นทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมและเพื่อนบ้านที่สนิทก็จะช่วยกันนำเอาสิ่งของต่าง ๆ มาให้เพื่อช่วยเหลือกัน ได้แก่ ข้าวสาร มะพร้าว น้ำตาล ขนมนึ่ง ผลไม้ เป็นต้น และมีการเก็บเงินค่าสมาชิกในการทำศพครอบครัวละสิบบาท ทางเจ้าภาพก็จะจัดหาอาหารประเภทอาหารว่าง เช่น น้ำหวาน น้ำชา กาแฟ น้ำอัดลม รวมทั้งอาหารคาวต่าง ๆ มาเลี้ยงแขกผู้มาเยือน

1.3 การกินในโอกาสพิเศษ

การกินในโอกาสพิเศษ จากการสัมภาษณ์ จาเรด หมด๊ะ² และเคล้า ธรรมรักษ์³ สรุปได้ว่า ในการต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมบ้าน ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จะต้อนรับแขกด้วยจิตไมตรี ซึ่งถือว่าเป็นแขกพิเศษ มีการเชื้อเชิญ

¹ขอมิ อาหวัง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 54/6 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2547.

²จาเรด หมด๊ะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 79/1 หมู่ที่ 5 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

³เคล้า ธรรมรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 9 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2547.

แขกขึ้นบ้าน นำน้ำดื่ม และชากาแฟกับขนมปังมาเลี้ยงรับรอง ถ้ามีการกินอาหารคาว ก็จะหุงข้าว พร้อมทั้ง แกงปลา แกงเนื้อหรือแกงไก่ ให้แขกกินพร้อมด้วยผลไม้ตามฤดูกาล แต่ถ้าแขกมีจำนวนมากกว่าสองคนขึ้นไปบางครั้งเจ้าของบ้านก็จะนำแขกไปกินตามร้านอาหารใกล้บ้านเป็นอาหารประเภทอาหารทะเล

ผลการศึกษาลักษณะการผสมผสานด้านการกินของชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

1. การกินในชีวิตประจำวัน มีอาหารคาวที่นิยม คือ แกงมัสมั่นต่าง ๆ และแกงอื่น ๆ อาหารหวานมีขนมต่าง ๆ และผลไม้ตามฤดูกาล
2. การกินในงานประเพณีต่าง ๆ
 - 2.1 ประเพณีทำบุญเรือประมง อาหารที่สำคัญ คือ ข้าวเหนียวเหลือง หัวกุ้ง และหัวสังขยา
 - 2.2 ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ มีอาหารคาวหวานและผลไม้ตามฤดูกาล
 - 2.3 ประเพณีการเข้าสู่หนัด อาหารที่สำคัญคือ ข้าวเหนียวหรือเรียกว่า “มาแกปูโล๊ะ”
 - 2.4 ประเพณีสมรส อาหารคาวมีแกงเนื้อเป็นอาหารหลัก
 - 2.5 ประเพณีงานศพ มีอาหารเป็นประเภทอาหารว่าง
3. การกินในโอกาสพิเศษ มีอาหารว่าง และอาหารคาวหวานต่าง ๆ พร้อมด้วยผลไม้ตามฤดูกาล

2. ลักษณะการผสมผสานด้านการใช้อ้อยคำและชื่อเฉพาะ

2.1 แบบเป็นทางการ

ลักษณะการผสมผสานด้านการใช้อ้อยคำและชื่อเฉพาะแบบเป็นทางการ มีลักษณะที่เป็นระเบียบกฎเกณฑ์ และเป็นทางการ จากการสัมภาษณ์ ชูจิตต์ ถนนงาม¹ และเซน หมดตาเห² สรุปได้ว่า ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อไปติดต่อราชการ ไม่ว่าจะเป็นที่ว่าการอำเภอ สถานที่ตำรวจ โรงพยาบาล หรือโรงเรียน ต่างก็ใช้ภาษาพูดที่เหมือนกัน คือ ทั้งภาษาไทยกลางสำเนียงใต้ และภาษาไทยกลางสำเนียงกลาง เพราะ

¹ชูจิตต์ ถนนงาม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 21/1 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²เซน หมดตาเห เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 57 หมู่ที่ 5 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

บางคนยังพูดภาษาไทยกลางสำเนียงกลางไม่ได้ แต่ก็เข้าใจในสำเนียงกลางทุกคน ทั้งนี้เพราะภาษาไทยกลางเป็นภาษาไทยมาตรฐาน สามารถสื่อความหมายได้ดีในงานราชการและระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนที่มาติดต่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ส่วนมากจะรู้เข้าใจภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐานได้เป็นอย่างดี จึงทำให้เกิดความเข้าใจอันดี และก่อให้เกิดผลดีต่อการไปติดต่อราชการ และเป็นผลดีแก่เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการทางราชการ

2.2 แบบไม่เป็นทางการ

ลักษณะการผสมผสานด้านการใช้ถ้อยคำและชื่อเฉพาะแบบไม่เป็นทางการ มีลักษณะที่ไม่พิถีพิถันในการใช้ถ้อยคำและภาษาในการเรียกชื่อต่าง ๆ มีการใช้ภาษาเฉพาะถิ่นเฉพาะที่ จากการสัมภาษณ์ รอหมาน หาเส้น³ สรุปได้ว่า ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จะนิยมพูดภาษาถิ่นได้เหมือนกันและไม่นิยมพูดภาษาไทยกลาง เพราะสามารถเข้าใจตรงกันได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามโดยปกติทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมก็ยังใช้ถ้อยคำ ภาษาพูด หรือการเรียกชื่อต่าง ๆ ผสมผสานกันไประหว่างภาษาไทยกับภาษามลายู และภาษาอาหรับ ซึ่งการใช้คำบางคำ หรือเรียกชื่อบางชื่อยังใช้ร่วมกัน เช่น ชื่อคน ชื่อใช้ชื่อเป็นภาษาอาหรับ ชื่อสกุลเป็นภาษาไทย เช่น สุโหลหมาน ชำนาญวาริ นุรุดดิน วาริกูล อาอิจ๊ะ เอียควาริ เป็นต้น ของกิน นิยมเรียกชื่อเหมือนกันและมีความหมายอย่างเดียวกัน เช่น ลองกอง ลูกู โรตีส ข้าวยา บูด เป็นต้น ของใช้นิยมใช้ชื่อร่วมกันและมีความหมายอย่างเดียวกัน เช่น วิหุญ โทรทัศน์ รถกระบะ โทรศัพท พัดลม เป็นต้น การละเล่น จะเรียกชื่อเหมือนกัน และมีความหมายอย่างเดียวกัน เช่น โนรา รำวง หนังสือลูก ลีลาศ ลิเกฮูลู เป็นต้น สถานที่ จะเรียกชื่อเหมือนกันและมีความหมายอย่างเดียวกัน เช่น วัด สุหร่า มัสยิด ศาลา โรงพัก โรงเรียน ธนาคาร เป็นต้น

ผลจากการศึกษาลักษณะการผสมผสานด้านการใช้ถ้อยคำและชื่อเฉพาะของชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

1. การใช้ถ้อยคำและชื่อเฉพาะแบบเป็นทางการ มีการใช้ภาษาไทยกลาง สำเนียงใต้ และภาษาไทยกลาง สำเนียงกลาง เมื่อไปติดต่อราชการต่าง ๆ
2. การใช้ถ้อยคำและชื่อเฉพาะแบบไม่เป็นทางการ มีการใช้ภาษาถิ่นได้และนิยมพูดภาษาถิ่นได้ ภาษาพูดหรือเรียกชื่อต่าง ๆ มีการผสมผสานกันไประหว่างภาษาไทยกับภาษามลายู

³ รอหมาน หาเส้น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วาริกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 53/1 หมู่ที่ 3 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

3. ลักษณะการผสมผสานด้านการแต่งกาย

3.1 การแต่งกายในชีวิตประจำวัน

การแต่งกายในชีวิตประจำวันเป็นการแต่งกายที่ไม่ค่อยพิถีพิถันมากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นการแต่งกายที่อยู่ภายในบ้านหรือบริเวณใกล้ ๆ บ้าน จากการสัมภาษณ์ อาซิด เอียควารี¹ และ ศรีเพ็ญ อุทัยรัตน์² สรุปได้ว่า การแต่งกายในชีวิตประจำวันของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จะมีความแตกต่างกันบ้าง คือ สตรีที่เป็นไทยมุสลิม จะนุ่งผ้าปาเต๊ะ ใส่เสื้อหลวมปล่อยถึงสะโพก คลุมหัว ส่วนสตรีที่เป็นไทยพุทธจะนุ่งผ้าซิ่นหรือผ้าปาเต๊ะ ใส่เสื้อตามสมัยนิยม แต่จะไม่คลุมหัว ผู้ชายไทยมุสลิมจะนุ่งโสร่ง และใส่กางเกงขาวในบางโอกาส ใส่เสื้อตามสมัยนิยม ส่วนผู้ชายไทยพุทธ ใส่กางเกงขาว บางครั้งก็ใส่กางเกงขาสั้น ใส่เสื้อตามสมัยนิยม เด็กหนุ่มสาวทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม ส่วนมากใส่กางเกงและเสื้อตามสมัยนิยม สวมรองเท้าแต่ไม่เน้นการสวมใส่เครื่องประดับ

¹อาซิด เอียควารี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2547.

²ศรีเพ็ญ อุทัยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 12 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2547.

ภาพประกอบ 12 การแต่งกายของวัยรุ่นชายบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ
จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

ภาพประกอบ 13 การแต่งกายของวัยรุ่นหญิงบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ
จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

3.2 การแต่งกายในโอกาสพิเศษ

การแต่งกายในโอกาสพิเศษ เป็นการแต่งกายที่เตรียมตัวเพื่อที่จะออกนอกบ้านไปติดต่องานหรือไปธุระต่างๆ การแต่งกายในโอกาสพิเศษที่ควรกล่าวถึงมีการแต่งกายในโอกาสไปติดต่อราชการ การแต่งกายในโอกาสงานเลี้ยงขึ้นบ้านใหม่ การแต่งกายในโอกาสไปเที่ยวชมมหรสพ การแต่งกายในโอกาสประชุมประชาคมตำบล การแต่งกายในโอกาสไปดูการละเล่น

3.2.1 การแต่งกายในโอกาสไปติดต่อราชการ จากการสัมภาษณ์ สอเหล๊ะหมั่นหิม¹ และฉลาด เอียดวาริ² สรุปได้ว่า ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อไปติดต่อราชการจะแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เสื้อผ้าจะรีดเรียบดูดี เป็นการให้เกียรติกับสถานที่ราชการ ดังนั้นทั้งผู้ชายและผู้หญิงไทยพุทธและไทยมุสลิมจะเห็นถึงความสำคัญในการแต่งกาย จะเห็นได้ว่า ผู้ชายจะใส่กางเกงขาสั้นหรือกางเกงยาวหรือผ้าโสร่ง เสื้อออาจใส่แขนยาว หรือแขนสั้น ถ้าแขนยาวจะไม่พับแขน ใส่ไว้ในกางเกงเรียบร้อย สีเสื้อผ้างก็เป็นที่สุภาพ สีอ่อน ดูสะอาด สวมรองเท้าหุ้มส้น สวมนาฬิกาข้อมือ ส่วนผู้หญิงที่เป็นชาวไทยมุสลิมจะคลุมหัวเรียบร้อย สวมรองเท้า สวมเครื่องประดับที่เป็นทองคำ เป็นต้นว่า สร้อยคอ แหวน สร้อยข้อมือ และบางคนก็สวมนาฬิกาข้อมือ ส่วนวัยรุ่นทั้งหนุ่มสาวชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมนิยมใส่กางเกงขาสั้น เสื้อตามสมัยนิยม สวมรองเท้าหุ้มส้น วัยรุ่นสาวที่นิยมใส่กระโปรง หรือกางเกงขาสั้นเข้าใส่ไปติดต่อในสถานที่ราชการจะมีเพียงเล็กน้อย

3.2.2 การแต่งกายในโอกาสงานเลี้ยงขึ้นบ้านใหม่ จากการสัมภาษณ์ ธิมาพร เกศสุวรรณ³ สรุปได้ว่า ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อมีการทำบุญขึ้นบ้านใหม่ เจ้าของบ้านมีการจัดเลี้ยงอาหารต้อนรับผู้ที่มาร่วมทำบุญ โดยเชิญญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านมาร่วมทำบุญฉลองขึ้นบ้านใหม่ จัดเตรียมอาหารคาวหวานไว้บริการแขกที่มาร่วมงานจะนำของขวัญ หรือซองใส่เงินให้เจ้าของบ้าน เพื่อแสดงความยินดีและร่วมอวยพรให้อยู่เย็นเป็นสุข ในโอกาสมงคลนี้ ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม จะแต่งกายตามธรรมดา เพราะถือว่าเป็นงานกันเอง เป็นงานที่เลี้ยงกันในหมู่ญาติมิตร หรือเพื่อนฝูงที่สนิทที่ไปมาหาสู่กันเป็นประจำ ฉะนั้น ผู้ชายที่เป็นชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม ส่วนใหญ่จะนุ่งกางเกงขาสั้นหรือผ้าโสร่ง ส่วนเสื้อออาจจะเป็นเสื้อยืด เสื้อเชิ้ต เสื้อคอกลม สวมรองเท้าแตะ ใส่นาฬิกาข้อมือ ส่วนผู้หญิงก็นุ่งผ้าปาเต๊ะหรือผ้าซิ่น เสื้อแขนยาวและแขนสั้น สีสะดุดตา สวมรองเท้าแตะและใส่เครื่องประดับที่สวยงาม

¹สอเหล๊ะ หมั่นหิม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วาริกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 32 หมู่ที่ 10 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²ฉลาด เอียดวาริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วาริกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 9 หมู่ที่ 9 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

³ธิมาพร เกศสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วาริกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 55/9 หมู่ที่ 3 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

3.2.3 การแต่งกายในโอกาสไปเที่ยวชมมหรสพ จากการสัมภาษณ์ ด้วยง นวลศรี¹ และนาเร็ด หมดนะ² สรุปได้ว่า เมื่อมีมหรสพมาเล่นในหมู่บ้าน เช่น มีภาพยนตร์ หนังตะลุง โนรา ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จะแต่งกายกันตามสบาย ไม่พิถีพิถัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการเดินทางไปชมมหรสพไม่ไกลจากบ้านมากนัก ผู้ชายนิยมการสวมใส่เสื้อยืด เสื้อเชิ้ต นุ่งกางเกงขาสั้นหรือผ้าโสร่งตามแต่สะดวก ส่วนผู้หญิงก็นุ่งโสร่งหรือนุ่งกระโปรง นุ่งกางเกง สีสนของผ้าก็สวยงามสะอาดตา สวมรองเท้าแตะ หรือรองเท้าหุ้มส้น ใส่นาฬิกาแขวน สร้อยคอ สร้อยข้อมือ จะมีก็แต่เพียงวัยรุ่นหนุ่มสาวที่มีความพิถีพิถันในการแต่งตัว เพราะอยู่ในวัยที่รักสวยรักงามทั้งหญิงทั้งชายจะนิยมใส่กางเกงขาสั้น ส่วนใหญ่จะเป็นกางเกงยีนส์ ยี่ห้อต่าง ๆ และเสื้อผ้ามักจะใส่สีสะอาดตาสวยงาม เพื่อเป็นจุดเด่นแก่ในหมู่วัยรุ่นหนุ่มสาวด้วยกัน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ถ้าหากมหรสพมาแสดงนอกหมู่บ้าน หรือไปชมมหรสพในตัวเมือง ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จะแต่งกายสวยงามเป็นพิเศษ เป็นเพราะมีความตั้งใจที่จะไปชมมหรสพที่ตนเองชอบ เช่น การไปชมวงดนตรีลูกทุ่งเอกชัย ศรีวิชัย การไปดูภาพยนตร์ในโรงหนัง เป็นต้น ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ จึงมีความตั้งใจที่จะไปดูจริง ๆ ชมจริง ๆ มีการเดินทางระยะไกล จึงจำเป็นต้องพิถีพิถันในการแต่งกาย โดยเฉพาะผู้ชายจะนุ่งกางเกงขาสั้น ใส่เสื้อยืด หรือเสื้อยืด ที่ตนเองคิดว่าสวยที่สุด สวมรองเท้าผ้าใบ หรือรองเท้าหนัง สวมนาฬิกาเป็นเครื่องประดับ ส่วนผู้หญิงก็จะแต่งตัวด้วยชุดสวย ๆ ตามสมัยนิยมมีราคาแพง เสื้อแขนยาว หรือแขนสั้น สีสวย

3.2.4 การแต่งกายในโอกาสประชุมประชาคมตำบล จากการสัมภาษณ์ อุดมลักษณ์ หวัดเพชร³ และสุเส้น ฮาสนัน⁴ สรุปได้ว่า เมื่อมีการประชุมประชาคมตำบลชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จะมีการเตรียมตัวสด สวมเครื่องประดับที่สวยงาม เช่น สร้อยคอ สร้อยข้อมือ กำไล แหวน นาฬิกา เป็นต้น

¹ด้วยง นวลศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 8 หมู่ที่ 12 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2547.

²นาเร็ด หมดนะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 79/1 หมู่ที่ 5 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2547.

³อุดมลักษณ์ หวัดเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 42 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2547.

⁴สุเส้น ฮาสนัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 17 หมู่ที่ 9 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2547.

เตรียมใจในการที่จะไปประชุมประชาคมร่วมกัน ทั้งผู้หญิงและผู้ชายจะเตรียมเสื้อผ้าที่สะอาดเรียบร้อยดูดี เพราะการประชุมประชาคมตำบล เป็นการประชุมระดับผู้นำของหมู่บ้าน ซึ่งเป็นตัวแทนของระดับหมู่บ้าน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน โต๊ะอิหม่าม คอเต็บ บิหล่าน อบต. และหัวหน้ากลุ่มสมาชิกต่าง ๆ เป็นต้น มาร่วมประชุมกันที่ศาลาประชาคมเป็นการเสนอแนวคิดทิศทางต่าง ๆ เกี่ยวกับตำบลนาทับ เพื่อเสนอแนวทางให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นต้น ให้การบริหารตำบลเป็นไปตามต้องการของประชาคมตำบล การแต่งกายไปประชุมประชาคมตำบล ผู้ชายจะสวมเสื้อสีขาว หรือสีที่สุภาพ มีทั้งแขนสั้น และแขนยาว นุ่งกางเกงขาวหรือนุ่งผ้าโสร่ง ใส่รองเท้าหุ้มส้นและรองเท้าแตะที่เป็นรองเท้าลำลอง สวมนาฬิกา เหน็บปากกา ส่วนผู้หญิงนุ่งกางเกงขาว กระโปรง และผ้าปาเต๊ะ ใส่เสื้อแขนยาว สีเรียบ ผู้หญิงไทยมุสลิมจะมีผ้าคลุมหัว และทั้งผู้หญิงไทยพุทธ และผู้หญิงไทยมุสลิมจะมีเครื่องประดับ เช่น สร้อยคอ สร้อยข้อมือ แหวน นาฬิกา และปากกา เป็นต้น

ภาพประกอบ 14 การแต่งกายในโอกาสประชุมประชาคมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

3.2.5 การแต่งกายในโอกาสไปดูการละเล่น จากการสัมภาษณ์ สามารถ ฤทธิ์จิม¹ และแสนนภา สันเลาะ² สรุปได้ว่า การละเล่นของชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่จะจัดการละเล่นกันที่วัด โรงเรียน และลานกลางหมู่บ้าน การละเล่น เช่น รำวง ชกมวย นาเชร (ลูกทุ่งพื้นบ้าน) เป็นต้น การละเล่นส่วนใหญ่จัดให้มีขึ้นเนื่องในงานประเพณีต่าง ๆ เป็นต้นว่า งานวันลอยกระทง งานประเพณีสงกรานต์ งานประเพณีเดือนสิบ ประเพณีการเข้าสู่หนัด เป็นต้น ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ จะมีความรู้สึกตื่นเต้น เพราะเป็นงานใหญ่ของตำบล มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์หลายวันก่อนที่จะถึงวันงาน จึงมีการจัดเตรียมเครื่องแต่งกายไว้ล่วงหน้า บางคนมีการตัดชุดเสื้อผ้าใหม่ไว้เฉพาะ เพราะถือว่างานประเพณีเป็นงานที่มีสิริมงคล ในปีหนึ่ง ๆ ประเพณีแต่ละอย่างมีเพียงหนึ่งครั้ง ผู้ชายไทยพุทธและไทยมุสลิมก็แต่งกายโดยใส่กางเกงขายาวตัวใหม่ เสื้อเชิ้ต เสื้อยืด แขนยาว และแขนสั้นตัวใหม่ สวมรองเท้าใหม่ สวมนาฬิกาข้อมือ ส่วนผู้หญิงทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิมมีความพิถีพิถันกับการแต่งกายเป็นพิเศษกว่างานใด ๆ เครื่องประดับที่มีอยู่จะนำออกมาสวมใส่หมด เสื้อผ้าที่สวมใส่จะเป็นชุดที่ใหม่เอี่ยมไม่เคยสวมใส่มาก่อน เพื่อความเป็นสิริมงคลกับตัวเอง ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมทั้งผู้ชายและผู้หญิงจะมีการทักทายปราศรัยอวยพรให้แกกัน เพราะถือว่ามาเที่ยวงานบุญด้วยกัน

¹สามารถ ฤทธิ์จิม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2547.

²แสนนภา สันเลาะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 29/1 หมู่ที่ 10 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2547.

ภาพประกอบ 15 การแต่งกายในโอกาสไปดูการละเล่นบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2546)

ภาพประกอบ 16 การแต่งกายของชาวไทยพุทธในงานสมรสของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2547)

ภาพประกอบ 17 การแต่งกายของชาวไทยมุสลิมในงานสมรสของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2547)

ผลการศึกษาลักษณะการผสมผสานด้านการแต่งกายของชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

1. การแต่งกายในชีวิตประจำวัน เป็นการแต่งกายแบบสบาย ๆ ไม่ค่อยพิถีพิถัน
2. การแต่งกายในโอกาสพิเศษ
 - 2.1 การแต่งกายในโอกาสไปติดต่อราชการ เป็นการแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อย
 - 2.2 การแต่งกายในโอกาสงานเลี้ยงขึ้นบ้านใหม่ เป็นการแต่งกายแบบธรรมดา มีการสวมเครื่องประดับแต่ไม่พิถีพิถันมาก
 - 2.3 การแต่งกายในโอกาสไปเที่ยวชมมหรสพ ถ้าไปเที่ยวชมมหรสพภายในหมู่บ้าน จะเป็นการแต่งกายกันตามสบาย แต่ถ้าไปเที่ยวชมมหรสพนอกบ้านหรือในตัวเมือง จะแต่งกายสวยงามเป็นพิเศษ
 - 2.4 การแต่งกายในโอกาสประชุมประชาคมตำบล เป็นการแต่งกายที่เรียบร้อยดูดี และสะอาดดูภูมิฐาน
 - 2.5 การแต่งกายในโอกาสไปดูการละเล่น เป็นการแต่งกายที่มีความพิถีพิถันมาก

ที่สุด มีการจัดเตรียมเครื่องแต่งกายไว้ล่วงหน้า เป็นการแต่งกายเพื่อความเป็นสิริมงคลให้กับตัวเอง เพราะถือว่าการละเล่นจะจัดในงานประเพณีวันสำคัญเท่านั้น

4. ลักษณะการผสมผสานด้านอาชีพ

บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมด 31.31 ตารางกิโลเมตร¹ หรือ 19,573 ไร่ มีลักษณะเป็นที่ราบชายฝั่ง มีความลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออก มีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านทำให้ฝนตกชุกตลอดทั้งปี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าโปร่ง ฉะนั้น ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จึงมีอาชีพหลักที่สำคัญเหมือนกัน คือ

4.1 อาชีพประมง

ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่แล้วจะประกอบอาชีพประมง จากการสัมภาษณ์ ฝาด หมัดสะอิ² และปราโมทย์ ถาวรยุติธรรม³ สรุปได้ว่า เนื่องจากบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา พื้นที่อยู่ติดกับอ่าวไทย ประชากรประกอบอาชีพประมง ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม จะตั้งชมรมเรือประมงชายฝั่งบ้านนาทับ ร่วมกันโดยมีศูนย์วิทยุชายฝั่งเป็นศูนย์ประสานงานกับเรือประมงทุกลำ เพื่อแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างเรือประมงกับครอบครัวของชาวเรือประมง

ชาวเรือประมงทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น เมื่อเรือเสียอยู่กลางทะเล ก็จะลากจูงกลับมาชายฝั่ง เมื่อเรือลำใดเกิดการสูญหาย หรือเกิดคลื่นพายุซัดกระหน่ำจมลงก็จะช่วยกันออกตามค้นหาจนพบ แล้วนำกลับมายังชายฝั่งเป็นต้น ชาวประมงทุกคนไม่ว่าจะเป็นชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมจะเกิดความสัมพันธ์แนบแน่นไม่แบ่งแยกในความแตกต่างด้านศาสนา เมื่อชาวประมงคนใดเกิดขัดข้องทางการเงิน เพื่อที่จะนำมาซ่อมเครื่องเรือหรือซื้ออุปกรณ์เครื่องมือในการจับปลา จับกุ้ง ก็จะมีการจัดเลี้ยงน้ำชา

¹ องค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ. สรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาชุมชนของตำบลนาทับ. 2545. หน้า 1 - 2.

² ฝาด หมัดสะอิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 12 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2547.

³ ปราโมทย์ ถาวรยุติธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 75/1 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2547.

เพื่อหารายได้ กลุ่มชาวเรือประมงทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม จะมากินเลี้ยงน้ำชากันเป็นจำนวนมาก และให้เงินใส่ซองให้กับเจ้าของงานเพื่อนำมาเป็นทุนในการซ่อมเครื่อง และซื้ออุปกรณ์เครื่องมือทำมาหากิน เป็นวัฒนธรรมที่ดีที่มีการช่วยเหลือมีความผูกพันเห็นอกเห็นใจกัน เป็นกลุ่มอาชีพที่ใหญ่ที่สุดในบ้านนาทับ ชาวประมงจะมีการติดต่อไปมาหาสู่กันตลอดเวลา เมื่อมีใครตกทุกข์ได้ยากก็จะช่วยเหลือแบ่งปันกันเกิดความผูกพันมีความเป็นพี่เป็นน้องสูง ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ที่ประกอบอาชีพประมงจะมีน้ำใจที่เป็นหนึ่งเดียวกัน ส่งผลถึงการเป็นอยู่ทำให้สังคมไม่มีปัญหา รู้จักเอื้อเฟื้อแก่กัน เป็นการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่ดี

ภาพประกอบ 18 เรือประมงในการประกอบอาชีพการทำประมงบ้านนาทับ ตำบลนาทับ
อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

ภาพประกอบ 19 ปลากะตัก อาชีพทางการประมงบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ
จังหวัดสงขลา (ถ่ายเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

4.2 อาชีพรับจ้าง

เนื่องจากบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา อยู่ไม่ห่างไกลตัวเมืองมากนัก และการคมนาคมสะดวกสบาย จากการสัมภาษณ์ เจนจินย์ ไชยหลี่¹ และดวงหทัย แซ่หลี่² สรุปได้ว่า คนวัยหนุ่มสาวทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิม ส่วนใหญ่จะไปทำงานรับจ้างที่โรงงานอุตสาหกรรมประเภทอาหารทะเล เช่น โรงงานซีฮอร์ส โรงงานแปซิฟิค โรงงานแมนเอ เป็นต้น มีรถรับส่งจากบ้านไปโรงงานทำให้มีความสะดวกในการเดินทาง คนวัยหนุ่มสาวไม่ชอบที่จะทำงานตากแดดตากฝน อาชีพรับจ้างในโรงงานนับเป็นอาชีพหนึ่งที่ทำให้คนวัยหนุ่มสาวทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ได้มีโอกาส

¹เจนจินย์ ไชยหลี่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 47 หมู่ที่ 4 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2547.

²ดวงหทัย แซ่หลี่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 25/1 หมู่ที่ 2 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2547

ทำงานในสถานที่เดียวกัน เกิดความรักใคร่สนิทสนมกัน เกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน เวลาเดินทางจากบ้านไปทำงานก็ไปพร้อมกัน มีโอกาสได้พบปะพูดคุยกัน นับได้ว่าอาชีพรับจ้างโรงงานอุตสาหกรรมอาหารทะเลสามารถทำรายได้ให้แก่ครอบครัวเดือนละหลายพันบาทนับเป็นอาชีพหลักให้กับตนเอง และครอบครัวได้เป็นอย่างดี และคนวัยหนุ่มสาวมีความภูมิใจในตนเองว่าตนเองมีคุณค่า ไม่สร้างภาระให้กับครอบครัว มีความสามารถที่จะเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ เพื่อนบ้านใกล้เคียงก็มีความรู้สึกนิยมนิยมชมชอบต่อการทำงานของตนเอง

4.3 อาชีพค้าขาย

อาชีพค้าขายนับได้ว่าเป็นอาชีพหนึ่งของชาวบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ที่จะสามารถประกอบอาชีพหลักได้ จากการสัมภาษณ์ ชัยหนับ เอ็มเจริญ¹ และ นอง หวัดเพชร² สรุปได้ว่า อาชีพค้าขายเป็นอาชีพหนึ่งที่ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ประกอบอาชีพกันอยู่ เช่น การหาบเร่ขายขนมปลาจิ้นไข่เต่า ขายขนมจินน้ำยา เป็นต้น และอาชีพค้าขาย ที่ทำกันอยู่เป็นส่วนใหญ่ จะเป็นร้านค้าขายของชำในบ้านที่ทำเลติดกับถนนสายหลักในหมู่บ้าน การคมนาคมสะดวก เป็นการค้าขายให้แก่เพื่อนบ้านใกล้เคียงที่ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปซื้อที่ตลาดในตัวเมือง สินค้าส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าจำพวกของบริโภคของใช้ที่จำเป็น เช่น ข้าวสาร ข้าวเหนียว ปลากระป๋อง น้ำปลา น้ำส้ม หัวหอม กระเทียม กะปิ พริกแห้ง ไข่เป็ด ไข่ไก่ แป้ง สนู๋ ยาสีฟัน ผงซักฟอก น้ำมันพืช เป็นต้น หรืออาจจะมีประเภทยาสามัญประจำบ้าน เช่น เบต้าดีน ทิงเจอร์ไอโอดีน พาราเซตามอล ยาหม่อง ยาคุม เป็นต้น นับได้ว่าอาชีพค้าขายนี้ทำรายได้ให้แก่ครอบครัวได้เป็นอย่างดี สามารถส่งเสียให้บุตรหลานได้ศึกษาเล่าเรียน ทั้งนี้เพราะว่า บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เป็นชุมชนใหญ่ ประชากรหนาแน่น ทำให้กำลังซื้อมีมาก นับได้ว่าอาชีพร้านค้าขายเป็นอาชีพหลักอาชีพหนึ่ง

¹ชัยหนับ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 8 หมู่ที่ 10 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2547.

²นอง หวัดเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 47 หมู่ที่ 5 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2547

ภาพประกอบ 20 ร้านค้าขายบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
(ถ่ายเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

4.4 อาชีพเกษตรกรรม

อาชีพเกษตรกรรมนับเป็นอาชีพที่ชาวบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ยึดเป็นอาชีพมาช้านาน จากการสัมภาษณ์ ก่อหมาด นุ้ยสมัน¹ สรุปได้ว่า ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ต่างก็มีการประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม เช่น การทำสวนยางพารา, สวนมะม่วง, สวนแตงโม, สวนมะพร้าว เป็นต้น การทำนาปลูกข้าวมีน้อยลงไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากทำแล้วไม่คุ้มทุน เพราะค่าใช้จ่ายสูง ส่วนอาชีพเกษตรกรรมอย่างอื่นก็คือ การเลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงโค กระบือ ไก่ เป็ด เป็นต้น อาชีพเลี้ยงไก่ จะเลี้ยงเป็นฟาร์มไก่ขนาดเล็กถึงขนาดกลาง จะส่งขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์เป็นการเลี้ยงเพื่อจำหน่ายเป็นรายได้ให้กับครอบครัว ส่วนการเลี้ยง โค กระบือ เป็นการเลี้ยงเพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัวโดยมีอาชีพหลักอย่างอื่นมีอยู่แล้ว

¹ก่อกหมาด นุ้ยสมัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิษ วรวิบูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 47 หมู่ที่ 12 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2547

ภาพประกอบ 21 สวนยางพาราบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
(ถ่ายเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

ภาพประกอบ 22 การเลี้ยงแพะ อาชีพเกษตรกรรม ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
(ถ่ายเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

ผลจากการศึกษาลักษณะการผสมผสานด้านอาชีพของชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

1. อาชีพประมง เป็นอาชีพที่ชาวบ้านนาทับส่วนใหญ่ประกอบเป็นอาชีพหลัก มีการตั้งชมรมประมงชายฝั่งร่วมกัน เป็นสังคมที่ใหญ่ที่สุดของบ้านนาทับ
2. อาชีพรับจ้าง เป็นอาชีพที่คนวัยหนุ่มสาวนิยมทำมากที่สุด
3. อาชีพค้าขาย เป็นอาชีพที่ขึ้นอยู่กับทำเลการตั้งบ้านเรือนที่เหมาะสมกับการค้าขาย
4. อาชีพเกษตรกรรม เป็นอาชีพที่ทำกันมายาวนาน ในปัจจุบันการทำนาปลูกข้าวไม่เป็นที่นิยม

5. ลักษณะการผสมผสานด้านความเชื่อ

ในสังคมหนึ่ง ๆ หรือชุมชนเดียวกันถึงแม้ว่าจะนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน แต่ย่อมมีความเชื่อที่เหมือน ๆ กัน มีลักษณะเป็นการผสมผสานด้านความเชื่อเข้าด้วยกันมีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นต่อกัน บางครั้งความเชื่อของคนสังคมนั้นย่อมสัมพันธ์กับพฤติกรรมและสภาพของสังคมนั้นอย่างแยกกันไม่ออก แม้ว่าการนับถือศาสนาแตกต่างกันแต่ในความเชื่อ ยังมีการผสมผสานร่วมกันอยู่ ความเชื่อของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ก็เป็นความเชื่อที่ผสมผสานสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เพราะมาอยู่ในสังคมหรือในเขตท้องถิ่นเดียวกัน ดังนั้น การผสมผสานด้านความเชื่อของชาวบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา พอจะจำแนกออกได้ดังนี้

5.1 ความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้าน

ความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้านของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เป็นความเชื่อที่มีความละเอียดอ่อนบนพื้นฐานของความเป็น “ศาสตร์” และ “ศิลป์” อยู่ในตัวซึ่งเหมือน ๆ กับความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้านของคนไทยโดยทั่วไป ในจังหวัดภาคใต้ กล่าวคือ ในส่วนที่เป็นศาสตร์นั้น การคิดค้นหาสรรพคุณในการรักษาของความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้านนั้นมีการสืบทอดความรู้มาจากครูรุ่นก่อน ๆ ที่มีประสบการณ์ในการใช้ยากลางบ้าน และได้ผลดีในการรักษามาแล้ว และมีการถ่ายทอดวิชาความรู้สืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน

ยากลางบ้านส่วนใหญ่เป็นตัวยาที่ได้มาจาก 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ จากพฤกษชาติ จากสัตว์ จากแร่ และจากเชื้อจุลินทรีย์ หมอกลางบ้านเหล่านี้ต่างก็รู้วิธีปรุงยา ผสมยา รู้เรื่องสมมติฐานหลักของโรคและการรักษาโรคต่าง ๆ จึงถือว่ามีลักษณะที่เป็นศาสตร์ของหมอแผนโบราณ ส่วนความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้านที่เรียกว่าเป็นศิลป์ หมายถึง วิธีการที่หมอกลางบ้านใช้อุบายในการ

ประกอบการรักษา มูลเหตุก็เพื่อให้เป็นผลทางกำลังใจ โดยใช้หลักจิตวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้องในการใช้ตัวรักษา ซึ่งบางครั้งอาจจะไม่ใช่ตัวยาเลย ถ้ามั่นใจว่าสาเหตุของการป่วยไ้้นั้น มีสาเหตุมาจากความผิดปกติของสภาพจิตใจ นับเป็นเวชกรรมแบบหนึ่งซึ่งอาจจะมีการใช้ยาและไม่ใช้ยา จึงจัดว่าเป็นศิลปะ

จากการสัมภาษณ์ ปลัก ฤทธิ์จีน¹ และยะยี อิสมาแอ² สรุปได้ว่า ความเชื่อเหล่านี้ทั้งชาไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอนะงะ จังหวัดสงขลา ในปัจจุบันนี้ก็ยังมีความเชื่อกันอยู่ ในส่วนความเชื่อที่เกี่ยวกับยากลางบ้านที่เหมือนกัน กล่าวคือ เชื่อว่าสมุนไพรบางชนิดมีสรรพคุณรักษาโรคได้ดังนี้

ใบหว่า	สรรพคุณ	แก้บิดมวน มูกเลือด
บอระเพ็ด	สรรพคุณ	แก้ไข้สูง แก้กระหายน้ำ แก้ร้อนใน
ผักนึ่งจีน	สรรพคุณ	แก้พิษปวดแสบปวดร้อน ถอนพิษสำแดง และบำรุงสายตา
ยางใบข่อย	สรรพคุณ	แก้ปวดฟัน
ต้นขยับเมฆ	ขยับหมอก	สรรพคุณ ใช้เป็นยาขับปัสสาวะ
ต้นกระท้อน	สรรพคุณ	ดับพิษร้อนภายใน
ต้นขี้เหล็ก	สรรพคุณ	แก้โรคประสาท นอนไม่หลับ หืดหอบ โรคเหน็บชา
หัวกระชาย	สรรพคุณ	แก้โรคในปากอักเสบ ปากเป็นแผล
ต้นชุมเห็ด	สรรพคุณ	แก้ท้องผูก ขับพยาธิ ช่วยขับปัสสาวะ
ต้นเลี่ยนผี	สรรพคุณ	แก้โรคผอมแห้งของสตรีเนื่องจากการอยู่ไฟไม่ได้
ผักกระเจต	สรรพคุณ	แก้ถอนพิษร้อน แก้พิษสำแดง
เปลือกต้นฝรั่ง	สรรพคุณ	แก้ท้องร่วง
ใบฝรั่ง	สรรพคุณ	ระงับกลิ่นปาก
กระเทียม	สรรพคุณ	แก้หายใจขัด ละลายไขมันอุดตันในเส้นเลือด
ผักตำลึง	สรรพคุณ	แก้โรคตา ดับพิษร้อนถอนพิษไข้
ใบหวาด	สรรพคุณ	ขับพยาธิในเด็ก

¹ปลัก ฤทธิ์จีน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 77 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภอนะงะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²ยะยี อิสมาแอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 21 หมู่ที่ 3 ตำบลนาทับ อำเภอนะงะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

5.2 ความเชื่อทางไสยศาสตร์

ไสยศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวกับลัทธิเวทย์มนต์คาถา จากการสัมภาษณ์ ถึก อุทัยรัตน์¹ และเชียะ เอียดวาริ² สรุปได้ว่า ไสยศาสตร์มีความสำคัญและแทรกอยู่ในเรื่องที่เกี่ยวข้องความเป็นอยู่ของชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มาอย่างยาวนาน มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของชาวบ้าน เป็นต้นว่า เมื่อชาวบ้านถูกงูที่มีพิษกัดก็จะไปหาหมอไสยศาสตร์ทำพิธีปิดเป่าพิษงูให้ออกจากร่างกาย เมื่อเกิดอุบัติเหตุหกล้มจนข้อกระดูกหักก็จะให้หมอไสยศาสตร์ทำพิธีต่อกระดูกโดยการเสกเป่าคาถา และถูด้ามขวานเสกเป่าไปมา เป็นที่นิยมกันมากในหมู่ชาวไทยพุทธ และไทยมุสลิม ส่วนการไปหาหมอเสน่ห์เพื่อทำเสน่ห์ให้แกตนเอง เพื่อให้ผู้หญิงที่ตนรักเกิดความรักชอบต่อตนเองนั้น ในปัจจุบันนี้ลดความนิยมลงมาก ซึ่งการทำเสน่ห์โดยการให้หมอเสกคาถาอาคม ทำน้ำมันใส่ผม หรือทำแป้งผัดหน้า เพราะมีความเชื่อว่าจะทำให้ผู้หญิงหลงรักหรือรักมากขึ้น นอกจากนั้นก็ยังมีเชื่อเกี่ยวกับการอยู่ยงคงกระพัน ความเชื่อนี้แม้จะมีจำนวนไม่มากนัก แต่ก็ยังมีอยู่ในหมู่ของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา โดยการให้หมอร่ายเวทย์มนต์คาถาลงกลางกระหม่อม ในบางรายดื่ม น้ำที่ร่ายเวทย์มนต์คาถา เพื่อจะได้อยู่ยงคงกระพัน เนื้อหนังกระดูก คงทน ดี ฟัน แทะ ยัง ไม่เข้า ไม่แตก ไม่หัก ไม่ชำ ไม่บวม และไม่เจ็บอีกด้วย

จากการสัมภาษณ์ ชำนาญ ฤทธิโชค³ และดาหัด เจ๊ะลา⁴ สรุปได้ว่า ความเชื่อทางไสยศาสตร์ที่ทางชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีความเชื่อเหมือนกัน คือ การปักกำ ซึ่งมีความหมายว่า สถานที่ที่ใดถ้ามีคนเอาไม้ไปปัก และมีฟางหญ้าเสียบไว้ที่หัวไม้ แสดงว่า สถานที่นั้นมีคนจองไว้แล้ว เพื่อที่จะใช้ประโยชน์ในที่ดินแห่งนั้น ถ้ามีใครมาบุกรุกจะทำให้เกิดผลร้ายขึ้น และมีเคราะห์กรรมติดตามตัว ความเชื่อทางไสยศาสตร์อีกอย่างหนึ่ง ก็คือ การทำโจ ในสวนผลไม้ต่าง ๆ เช่น สวนมะม่วง, สวนแตงโม, สวน

¹ถึก อุทัยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²เชียะ เอียดวาริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 40 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

³ชำนาญ ฤทธิโชค เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 58 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2547.

⁴ดาหัด เจ๊ะลา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 5 หมู่ที่ 7 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2547.

มะพร้าว เป็นต้น เพื่อป้องกันมิให้ใครมาขโมยพืชผลไม้กิน จึงได้ทำโจแขวนเอาไว้กับต้นพืชผลไม้เหล่านั้น เจ้าของสวนจะทำโจเอาไว้เฉพาะต้นที่เห็นว่าให้ผลและคุณภาพดี โดยที่ชาวบ้านเรียกโดยทั่วไปว่า “ใส่โจ” ซึ่งมีความเชื่อกันว่า ถ้าใครไปลักขโมยผลไม้โดยไม่ได้ขออนุญาตจากเจ้าของเสียก่อน การใส่โจนั้น จะทำให้คนที่ขโมยผลไม้เป็นโรคท้องป่อง หรือที่เรียกว่า “พุงพอง” มีอาการเจ็บปวด ทุรนทุราย อาจถึงตายได้ ดังนั้น พวกหัวขโมยเป็นโรคท้องป่อง หรือที่เรียกว่า “พุงพอง” มีอาการเจ็บปวดทุรนทุราย อาจถึงตายได้ ดังนั้น พวกหัวขโมยจึงมีความกลัว ไม่กล้าที่จะขโมยผลไม้ที่ใส่โจอย่างเด็ดขาด

5.3 ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ

ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ จากการสัมภาษณ์ นฤชาติ คงแก้ว¹ สรุปได้ว่า ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติเหมือนกัน เช่น เมื่อเกิดสุริยุปราคา ก็มีความเชื่อว่าจะเกิดเหตุร้ายขึ้นในบ้านเมืองหรือเกิดเหตุร้ายในหมู่บ้านได้ จะไม่เดินทางออกจากบ้าน จะอยู่ภายในบ้าน ไม่เช่นนั้นอาจจะได้รับอันตรายหรือประสบเคราะห์กรรมได้ หรือเมื่อเกิดจันทรุปราคา (ราหูอมจันทร์) ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมต่างก็มีความเชื่อว่า ในสถานะเช่นนี้เป็นโอกาสดีที่จะเพิ่มพลังหรือเพิ่มธาตุปฐพีให้แก่พืชผลที่ปลูก โดยเฉพาะผู้ที่ประกอบอาชีพทำสวน จะร้องป่าวบอกต่อ ๆ กันไป มีการนำภาชนะเท่าที่หาได้ เป็นต้นว่า ช้อน ปิ๊ป จานสังกะสี หรือเหล็ก เอามาเคาะมาตี หรือไม่กี่จุดลูกประทัดให้เกิดเสียงดัง แล้วเดินเข้าไปในสวนใกล้ ๆ บ้าน และบ้างก็เขย่าต้นไม้เท่าที่จะกระทำได้ เพราะมีความเชื่อว่าจะทำให้ผลตก และคุณภาพดี

จากการสัมภาษณ์ นิรันดร์ หมดเหลือ² สรุปได้ว่า เมื่อเห็นดาวตกหรือผีพุ่งไต้ ส่วนใหญ่จะเชื่อว่า จะมีการส่งเด็กมากำเนิด คือในหมู่บ้านนั้นจะมีคนอุ้มท้องขึ้นมาใหม่ เพื่อให้กำเนิดบุตรต่อไป และเมื่อเห็นดาวหาง ส่วนใหญ่จะมีความเชื่อว่า จะเกิดเหตุร้ายขึ้นในบ้านเมือง แต่ไม่ค่อยวิตกกังวลมากนัก เพราะถือว่าอยู่ไกลตัว จึงมีแต่ความกังวลใจเท่านั้น ส่วนความเชื่อที่เกี่ยวกับดาวตกหรือผีพุ่งไต้ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ต่างก็มีความเชื่อที่เหมือนกันว่า ห้ามชี้โดยเด็ดขาด เพราะถ้าชี้จะทำให้เป็นบาป และห้ามเอะอะทำเสียงดัง

¹นฤชาติ คงแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 71/4 หมู่ที่ 3 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2547.

²นิรันดร์ หมดเหลือ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 93 หมู่ที่ 4 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2547.

5.4 ความเชื่อที่เกี่ยวกับจริยวัตร

ความเชื่อที่เกี่ยวกับจริยวัตร เป็นความเชื่อที่สั่งสมกันมาในรูปแบบของการสั่งสอนให้ทำตามอย่างเคร่งครัดหรือห้ามกระทำ โดยมีความเชื่อว่า ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องประสบเคราะห์กรรมหรือชดลากและอัปโชค ความเชื่อเหล่านี้นับได้ว่าเป็นเครื่องมือควบคุมและปลูกฝังความประพฤติของแต่ละบุคคลให้เป็นไปตามค่านิยมและความรู้สึกนึกคิดของสังคมนั้น ๆ ซึ่งมีก่อกำเนิดขึ้นนอกเหนือข้อบังคับของกฎหมาย และศาสนบัญญัติ กลุ่มชนแต่ละกลุ่มย่อมมีความเชื่อที่เกี่ยวกับจริยวัตร แตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่นตามบรรทัดฐานของสังคม ตามค่านิยมและโลกทัศน์ของสังคมนั้น ๆ จากการสัมภาษณ์ นุรียะ วารีกูล¹ และรอโกหย๊ะ เอียควารี² สรุปได้ว่า ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ต่างก็มีความเชื่อที่เกี่ยวกับ จริยวัตรเหมือนกันหลายประการ ดังนี้

ห้ามสบลพล่อย ๆ	เชื่อว่า จะได้รับผลตามคำสบล
ห้ามถ่มน้ำลายรดคันพื้น	เชื่อว่า ไฟจะเผาไหม้ทรัพย์สินเผาไหม้บ้าน
ห้ามปักไม้หรือปักเสาเอียงปลายลง	เชื่อว่า จะเป็นเสนียด
ห้ามฝัดกระดังเป่าเล่น	เชื่อว่า จะทำให้ทำนาได้ข้าวไม่พอกิน
ห้ามตัดกิ่งก้านโคนรานต้นไม้ใหญ่	เชื่อว่า จะเกิดเจ็บไข้ได้ป่วย
ผู้ใดหมั่นตักน้ำไว้ที่ศาลาริมทาง	เชื่อว่า เกิดชาติหน้าจะมีความสุขสบาย
ห้ามสมสู่กลางดินกลางทราย	เชื่อว่า จะเกิดเสนียดจัญไรในหมู่บ้าน
ห้ามตัดเล็บกลางคืน	เชื่อว่า อายุจะสั้น
ห้ามลับมีดกลางคืน	เชื่อว่า จะเกิดอัปมงคล
ห้ามผู้หญิงปะชุนผ้ากลางคืน	เชื่อว่า จะคลอดลูกไม่ออก
ห้ามหญิงมีครรภ์เดินตอนหัวค่ำ	เชื่อว่า จะทำให้ลูกแท้ง
ห้ามชายหนุ่มผิวปากในบ้านหรือในครัว	เชื่อว่า จะได้ภรรยาที่เป็นสาวแก่หรือแม่หม้าย
ห้ามหญิงสาวร้องเพลงในครัว	เชื่อว่า จะได้สามีที่เป็นชายแก่หรือพ่อหม้าย
ห้ามปัสสาวะรดรังปลวก	เชื่อว่า อวัยวะเพศจะบวม
ห้ามปลูกเรือนคร่อมตอ	เชื่อว่า ครอบครัวย่อมมีความวุ่นวายไม่อยู่เย็นเป็นสุข

¹นุรียะ วารีกูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิษ วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 45/3 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²รอโกหย๊ะ เอียควารี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิษ วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 54 หมู่ที่ 5 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ห้ามปลูกอาคารบ้านเรือนขวางตะวัน เชื่อว่า จะมีอุปสรรคขัดขวางความสุขความเจริญ ผลการศึกษาลักษณะการผสมผสานด้านความเชื่อของชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

1. ความเชื่อเกี่ยวกับขากกลางบ้าน เชื่อว่า ตัวยาได้มาจาก 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ จากพฤกษชาติ จากสัตว์ จากแร่ และจากเชื้อจุลินทรีย์ และมีความเชื่อเหมือนกันเกี่ยวกับการบำบัดรักษาโรคของตัวยาสมุนไพรต่าง ๆ
2. ความเชื่อทางไสยศาสตร์ มีความเชื่อว่า สามารถทำให้อยู่ยงคงกระพัน ปิดเป่าพิษ ภัยจากงูได้ และสามารถทำเสน่ห์ให้หญิงสาวหลงรัก
3. ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ มีความเชื่อเกี่ยวกับสุริยุปราคา จันทรุปราคา ดาวหาง ดาวตก เป็นต้น และรู้เกี่ยวกับการแก้เคล็ดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ
4. ความเชื่อเกี่ยวกับจริยวัตร เป็นความเชื่อที่สั่งสมกันมาในรูปแบบของการสั่งสอน ให้กระทำตามหรือห้ามกระทำ เป็นเครื่องมือควบคุมและปลูกฝังความประพฤติของแต่ละคนให้ เป็นไปตามความนึกคิดของสังคมนั้น ๆ

6. ลักษณะการผสมผสานด้านประเพณี

ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีการผสมผสานทางประเพณีต่าง ๆ อยู่หลายอย่างด้วยกัน การผสมผสานด้านประเพณี นับได้ว่าเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่ทำให้ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้เป็นอย่างดี สามารถผสมผสานทางวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาประเพณีต่าง ๆ โดยแยกกล่าวในรายละเอียดตามหัวข้อ ดังนี้

6.1 ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่

ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา นับเป็นประเพณีหนึ่งที่ผสมผสานคล้ายคลึงกันมีการช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน ร่วมมือกันจัดกิจกรรม มีความแตกต่างกันตรงที่พิธีกรรมทางศาสนาเท่านั้น กล่าวคือ ประเพณีขึ้นบ้านใหม่ของชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

จากการสัมภาษณ์ วิโชติ ไชยแก้ว¹ และสุวัฒน์ เจริญวัฒน์² สรุปได้ว่าเมื่อบ้านหลังใหม่สร้างเสร็จแล้วก็จะหาฤกษ์และกำหนดวันขึ้นบ้านใหม่ ก็จะบอกกล่าว หรือเชิญญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านที่เป็นทั้งไทยพุทธ และไทยมุสลิมมาร่วมทำบุญฉลองขึ้นบ้านใหม่ จัดเตรียมอาหารทำบุญเลี้ยงพระ และเลี้ยงแขกที่มาร่วมงาน มีการนิมนต์พระภิกษุจำนวน 5 รูป 7 รูป หรือ 9 รูป มาเจริญพระพุทธมนต์ในตอนเช้าหรือตอนเที่ยง แล้วทำบุญเลี้ยงพระ พระภิกษุผู้เป็นประธานจะประพรมน้ำพุทธมนต์ภายในบ้าน เมื่อเสร็จพิธีทางศาสนาแล้วก็จัดเลี้ยงอาหารคาวหวาน หรือน้ำชา แก่แขกที่มาร่วมงานทั้งแขกที่เป็นชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมที่มาร่วมงานจะนำสิ่งของหรือเงินมอบให้แก่เจ้าภาพ เพื่อแสดงความยินดี และร่วมกิจกรรมร่วมรับประทานอาหารด้วยกัน ส่วนประเพณีขึ้นบ้านใหม่ของชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

จากการสัมภาษณ์ ต้อหาด เขียบบวช³ และสะฟีอี แหละห๊ะ⁴ สรุปได้ว่า เมื่อได้กำหนดวันทำบุญขึ้นบ้านใหม่แล้ว ก็จะเชื้อเชิญเพื่อนบ้านและบอกกล่าวญาติพี่น้องที่เป็นทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมมาร่วมฉลองขึ้นบ้านใหม่ เจ้าภาพจะทำบุญพิธีทางศาสนา โดยเชิญผู้นำทางศาสนา ได้แก่ โต๊ะอิหม่าม โต๊ะคอเต็บ โต๊ะบิหลาน โต๊ะครู และผู้รู้ทางศาสนา มาทำพิธีละหมาดฮายัด เพื่อขอคุอา (ขอพร) จากพระอัลเลาะห์ ให้เจ้าของบ้านอาศัยอยู่อย่างมีความสุข และความสำเร็จปลอดภัยจากภัยพิบัติต่าง ๆ หลังจากนั้นมีการอ่านยาซีน (อ่านคัมภีร์อัลกุรอาน) เป็นการเริ่มอาศัยอยู่บ้านหลังใหม่ เมื่อเสร็จพิธีกรรมทางศาสนา แล้วเชิญแขกร่วมรับประทานอาหารทั้งอาหารคาวหวาน หรือน้ำชา ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ที่มาร่วมงานก็จะนำเงินหรือของขวัญมาให้เจ้าภาพ เพื่อแสดงความยินดี ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมที่มาร่วมงานได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกันเพิ่มความสนิทสนมมากยิ่งขึ้นเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีต่อกัน

¹วิโชติ ไชยแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 117 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2547.

²สุวัฒน์ เจริญวัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 78 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2547.

³ต้อหาด เขียบบวช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 11 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2547.

⁴สะฟีอี แหละห๊ะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 34 หมู่ที่ 12 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2547.

จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ของชาวไทยพุทธหรือชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จะมีลักษณะที่เหมือน ๆ กัน เป็น การผสมผสานทางประเพณีอันนำไปสู่ความเป็นสังคมเดียวกัน มีการร่วมมือกัน ร่วมแรงร่วมใจกัน เกิดความสามัคคีกลมเกลียวนำไปสู่ความเข้าใจที่ดีต่อกัน ทำให้เกิดผลดีต่อตนเอง และต่อสังคม สืบ ทอดให้ลูกหลานปฏิบัติต่อ ๆ กันไป

6.2 ประเพณีการสมรส

ประเพณีการสมรส นับเป็นประเพณีหนึ่งที่ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมล้านนา ทับ ได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันและมีโอกาสพบปะสังสรรค์กัน จากการสัมภาษณ์ หน๊ะ เจม เร๊ะ¹ และกมลชัย ถาวรยุติธรรม² สรุปได้ว่าประเพณีของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนา ทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ก็เป็นประเพณีที่มีการผสมผสานกันประเพณีหนึ่ง วิธีการทั่ว ๆ ไป มีเหมือนกัน นอกจากพิธีทางศาสนา ในส่วนของพิธีหมั้นทั้งชาวไทยพุทธหรือชาว ไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ก็จะเชิญญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน ที่สนิทสนมกันมาร่วมโดยการขอหมากพลู ดอกไม้ และขอจัดพานขันหมากเพื่อร่วมแห่ขันหมาก ด้วยกัน สำหรับในพิธีแต่งงานนั้น ก่อนจะถึงวันแต่ง เจ้าภาพ จะแจกบัตรเชิญหาแขกที่เป็นทั้งชาว ไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บางครั้งก็เชิญชาวไทยพุทธเป็นประธานในพิธีงานแต่งของชาวไทย มุสลิมบางครั้งก็เชิญชาวไทยมุสลิมเป็นประธานในพิธีงานแต่งของชาวไทยพุทธ นับได้ว่าเป็นการ เชื่อมสัมพันธ์ต่อกัน เมื่อใกล้ถึงวันแต่งบางคนจะช่วยจัดสถานที่ที่บ้านเจ้าสาวหรือบ้านเจ้าบ่าว และนำอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ มาให้ยืมให้ใช้ในงานด้วย ชาวไทยพุทธหรือชาวไทยมุสลิมบ้านนา ทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ส่วนมากเมื่อได้รับบัตรเชิญจะนิยมไปร่วมในงาน เลี้ยงฉลองการสมรส ทั้งนี้เพื่อเป็นเกียรติและได้แสดงความยินดีแก่คู่บ่าวสาว พร้อมทั้งมอบเงิน หรือของขวัญให้แก่คู่บ่าวสาวด้วย

¹หน๊ะ เจมเร๊ะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 67 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2547.

²กมลชัย ถาวรยุติธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 48 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2547.

6.3 ประเพณีงานศพ

ประเพณีงานศพ ก็เป็นประเพณีหนึ่งที่ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมได้มีโอกาส เชื่อมสัมพันธ์ไมตรี และร่วมกิจกรรมกัน จากการสัมภาษณ์ ชาญกิจ อุทัยรัตน์¹ และอบ หนิมมัด² สรุปได้ว่า ทั้งชาวไทยพุทธหรือชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัด สงขลา จะไปงานศพเพื่อไปเยี่ยมเยียนผู้ตายเป็นครั้งสุดท้าย และมีการทำบุญให้เงินแก่เจ้าของบ้านผู้ ตาย ในงานศพส่วนใหญ่จะไม่มีการออกบัตรเชิญ แต่จะใช้วิธีโทรศัพท์หรือบอกกล่าวให้แก่ญาติ สนิทมิตรสหายได้รับรู้ ที่บ้านผู้ตายจะมีการเลี้ยงต้อนรับแขกผู้มาเยือนด้วย น้ำชา กาแฟ น้ำหวาน ขนมน้ำ หรือข้าวต้ม ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมมีการร่วมสนทนากัน ทำให้เกิดความรัก ความเอื้ออาทรแก่กัน มีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันมากขึ้น เมื่อเห็นผู้ตายก็ทำให้หัวใจมีความอ่อน โยนลดความแค้นชิงชังระหว่างกัน ทำให้มีความสมัคปรองสามัคคีที่ดีต่อกัน นับได้ว่าเป็นการ ผลสมผสานทางด้านจิตใจเสมือนหนึ่งนับถือศาสนาเดียวกันนำไปสู่ความเป็นสังคมหนึ่งเดียว

6.4 ประเพณีการทอดกฐิน

ประเพณีการทอดกฐิน ก็เป็นประเพณีหนึ่งที่ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมมีส่วน ร่วมกิจกรรมกัน จากการสัมภาษณ์ ด่วน หวัดเพชร³ สรุปได้ว่า ชาวไทยพุทธ โดยทั่วไปนิยมนำ เงินใส่ซองกฐินทำบุญร่วมกับเจ้าภาพเพื่อจัดเป็นบริวารกฐิน และมาร่วมกันสมโภชกฐิน มีการ นำเอาอาหารคาวหวานมาร่วมถวายบิณฑบาตตอนเช้า ญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านจะมาช่วยจัดงาน ต่าง ๆ เช่น ทำอาหารเลี้ยงแขก จัดองค์กฐิน และบริวารกฐินให้สวยงาม ตลอดถึงการแห่องค์กฐิน และบริวารกฐินไปทอดที่วัดด้วย ส่วนชาวไทยมุสลิมนั้น จากการสัมภาษณ์ อีสมแอล หวังสนิ⁴ สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่แล้วเมื่อมีงานทอดกฐินชาวไทยพุทธ จะรู้ดีว่าในหลักศาสนาอิสลามห้ามใน การช่วยเหลือด้านเงินทองในการจัดทำองค์กฐิน ดังนั้น ชาวไทยพุทธ จะไม่ส่งซองบอกบุญไปให้ นับได้ว่าเป็นการเข้าใจในขนบธรรมเนียมระหว่างกันได้ดี แต่ชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ก็ยังมีโอกาสเข้าร่วมชมมหรสพและการแสดงละเล่นต่าง ๆ ในงาน

¹ชาญกิจ อุทัยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 25 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2547.

²อบ หนิมมัด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 2 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2547.

³ด่วน หวัดเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 28 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2547.

⁴อีสมแอล หวังสนิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 95/1 หมู่ที่ 3 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2547.

สมโภชอีกด้วย ทำให้ชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมได้มีโอกาสสนทนาปราศรัย เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันทั้งในส่วนบุคคล และส่วนรวมได้เป็นอย่างดี

ผลการศึกษาลักษณะการผสมผสานด้านประเพณีของชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

1. ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ เป็นประเพณีที่ผสมผสานคล้ายคลึงกันมีการช่วยเหลือและร่วมมือกันจัดกิจกรรม
2. ประเพณีการสมรส เป็นประเพณีที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกันและเป็นการแสดงความยินดีให้กับคู่บ่าวสาวใหม่ โดยเฉพาะคู่บ่าวสาวที่เป็นชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม
3. ประเพณีงานศพ เป็นประเพณีที่ช่วยทำให้ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมมีหัวใจที่อ่อนโยนลดความแก่งแย่งชิงดีระหว่างกัน
4. ประเพณีทอดกฐิน เป็นประเพณีที่ทำให้ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมได้มีโอกาสเข้าร่วมชมมหรสพด้วยกัน มีโอกาสสนทนาปราศรัยกัน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

การศึกษาเรื่อง “การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา” สะท้อนให้เห็นถึงสภาพการเป็นอยู่ในการดำเนินชีวิตของคนไทยทั้งสองกลุ่มที่นับถือศาสนาต่างกัน อาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ทำให้เกิดการผสมผสานกันทางวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ โดยมีปัจจัยหลายด้านที่มีอิทธิพลก่อให้เกิดการผสมผสานกันทางวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้วางแนวทางในการศึกษาไว้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ในประเด็นต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม
2. ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม

2. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาพื้นที่ตำบลนาทับ ซึ่งประกอบด้วย 12 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1	บ้านคลองข่า
หมู่ที่ 2	บ้านปากบางนาทับ
หมู่ที่ 3	บ้านท่ายาง
หมู่ที่ 4	บ้านท่าคลอง
หมู่ที่ 5	บ้านม่วงอน
หมู่ที่ 6	บ้านใต้
หมู่ที่ 7	บ้านนาเสมียน
หมู่ที่ 8	บ้านเตาอิฐ

หมู่ที่ 9 บ้านคูน้ำรอบ

หมู่ที่ 10 บ้านปึก

หมู่ที่ 11 บ้านคลองทิง

หมู่ที่ 12 บ้านปากจด

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นศึกษาไว้ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม

2.1.1 ด้านภูมิประเทศ

2.1.2 ด้านการศึกษา

2.1.3 ด้านการเมือง

2.1.4 ด้านการร่วมชาติพันธุ์

2.1.5 ด้านการใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน

2.1.6 ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญทางวิทยาการ

2.2 ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม

2.2.1 ด้านการกิน

2.2.2 ด้านการใช้ถ้อยคำและชื่อเฉพาะ

2.2.3 ด้านการแต่งกาย

2.2.4 ด้านอาชีพ

2.2.5 ด้านความเชื่อ

2.2.6 ด้านประเพณี

3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจ และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจและศึกษาเอกสารที่ให้ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา จากแหล่งเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการกำหนด กรอบความคิดในการศึกษา ใช้ในการเขียนเค้าโครงวิจัยและเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาค้นคว้า

2. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาด้วยวิธี ดังนี้

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่ ให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม จากแหล่งเอกสารต่าง ๆ

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกต โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยกำหนดคุณสมบัติผู้บอกข้อมูล คือ เป็นชาวไทยพุทธหรือชาวไทยมุสลิมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในตำบลนาทับตามทะเบียนบ้านและอยู่มาไม่น้อยกว่า 10 ปี มีสถานภาพทางสังคม ดังนี้

2.2.1 เป็นผู้นำทางศาสนาพุทธและอิสลามในตำแหน่งต่าง ๆ เช่น เจ้าอาวาส พระ มัคทายก โต๊ะอิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น จำนวน 20 คน

2.2.2 เป็นผู้นำชุมชน ครู – อาจารย์ หรือประชาชนผู้มีความรู้ทั่วไป จำนวน 51 คน

ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการบันทึกลงในแถบบันทึกเสียงหรือจดบันทึกตามความเหมาะสม สำหรับการสังเกต จะสังเกตกิจกรรมในการปฏิบัติตามวัฒนธรรม ผู้วิจัยจะใช้วิธีจดบันทึกและถ่ายภาพประกอบบางตอน

3. ขั้นตอนการจัดกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแหล่งเอกสารต่างๆ มาศึกษา และสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.2 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ที่บันทึกไว้ในแถบบันทึกเสียงมาถอดข้อความด้วยวิธีสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

3.3 นำข้อมูลตามข้อ 3.1 และ ข้อ 3.2 มาตรวจสอบความสมบูรณ์และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ ตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตด้านเนื้อหา

3.4 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 3.1 ข้อ 3.2 และข้อ 3.3 มาศึกษาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหา

4. ขั้นตอนเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์และมีภาพประกอบบางตอน

สรุปผล

จากการศึกษาเรื่อง เรื่อง “การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา” ปรากฏผลการศึกษาค้นคว้าโดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกออกได้เป็น 6 ประการ คือ ปัจจัยด้านภูมิประเทศ ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านการร่วมชาติพันธุ์ ปัจจัยด้านการ

ใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน และปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญทางวิทยาการ

1.1 ปัจจัยด้านภูมิประเทศ

1.1.1 พื้นที่ตั้ง

1.1.2 สภาพแวดล้อมของภูมิประเทศ

พื้นที่ตั้ง สภาพภูมิอากาศและสภาพแวดล้อมของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีลักษณะช่วยเกื้อหนุน และเอื้ออำนวยให้ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะการประกอบอาชีพประมง ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมได้ดำเนินชีวิตเป็นแบบอย่างสังคมชาวประมงชายฝั่งมาแต่ดั้งเดิม และปัจจุบันก็ยังคงดำเนินชีวิตในการประกอบอาชีพการประมงดังกล่าว

1.2 ปัจจัยด้านการศึกษา

1.2.1 การศึกษาระดับประถมศึกษา

1.2.2 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา

1.2.3 การศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษานับได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญประการหนึ่ง ที่ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมมีพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทางด้านทัศนคติ ความเชื่อ และการเปลี่ยนแปลงทางด้านอาชีพ และช่วยให้มีโลกทรรศน์ที่กว้างขวางขึ้น การศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านวิชาการ สามารถนำเอากลับไปใช้ในการดำเนินชีวิต และอยู่ร่วมกับคนในสังคมที่มีศาสนาต่างกััน นับได้ว่ามีส่วนช่วยในการปูพื้นฐานและนำไปถึงการยอมรับทางวัฒนธรรมระหว่างคนสองกลุ่ม ก่อให้เกิดการผสมผสานกันที่สุดในที่สุด

1.3 ปัจจัยด้านการเมือง

การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง สมาชิกอบต. ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน หรือ อสม. นับได้ว่ามีส่วนในการพัฒนาและบริหารชุมชนบ้านเกิดของตนเอง ย่อมทำให้ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีส่วนได้แสดงความสามารถ แสดงความคิดเห็น ขอมเสียดสละเวลา อุทิศตนในการที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตนเอง เพื่อส่งผลไปถึงการพัฒนาในระดับประเทศชาติอันเป็นส่วนรวม ด้วยเหตุที่มีจุดประสงค์หลักอย่างเดียวกัน เกิดเป็นแนวความคิดร่วม เกิดเป็นความผูกพันนำไปสู่การผสมผสานทางวัฒนธรรมที่ดีต่อกัน

1.4 ปัจจัยด้านการร่วมชาติพันธุ์

เนื่องจากชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่แล้วมีความผูกพันกันทางด้านเครือญาติมีความรู้สึกในความเป็นพี่น้องสูง การอยู่ร่วมกันโดยการสมรสก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะชาวไทยพุทธที่สมรสกับชาวไทยมุสลิม สามารถทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกันมากขึ้น ญาติทั้งสองฝ่ายได้มีการไปมาหาสู่ทำให้เกิดความผูกพันเกี่ยวดองกันมากยิ่งขึ้น การสมรสเป็นการยอมรับทั้งด้านพฤติกรรม และนิสัย เป็นการประสานในความแตกต่างทางด้านศาสนาให้มีการอยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี ยอมรับในพื้นฐานที่มีของศาสนาที่ต่างกัน เมื่อเกิดการยอมรับก็ทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างกันได้เป็นอย่างดี

1.5 ปัจจัยด้านการใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน

สาธารณประโยชน์ที่ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ใช้ร่วมกัน เช่น คลองนาทับ สถานที่อนามัย โรงเรียน ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน สระน้ำ บ่อน้ำสาธารณะในหมู่บ้าน เป็นต้น ทำให้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนทัศนคติความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ปรับความรู้สึกที่ดีเข้าหากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนและองค์การบริหารส่วนตำบลถือว่า เป็นสถานที่สาธารณประโยชน์ที่มีความสำคัญ และเป็นการใช้บริการทางสังคมที่ก่อให้เกิดประโยชน์มาก ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์และความรู้แก่คนทั้งตำบล และส่งผลให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องตลอดไป

1.6 ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญทางวิทยาการ

ความเจริญทางวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ส่งผลให้บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีการเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนาให้ทันกับโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีมากขึ้นทำให้เกิดการปรับตัวไปสู่ความทันสมัยเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่มีการเปลี่ยนแนวความคิดยึดติดเหตุผล ความเชื่อที่ยึดถือกันมากลดลง ขนบธรรมเนียมประเพณีบางอย่างที่ยึดถือก็ลดความสำคัญลง ปรับทัศนคติความความคิดใหม่ ๆ เข้าหากัน เห็นความสำคัญและคุณค่าของการผสมผสานทางวัฒนธรรม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ที่สำคัญคือ ปัจจัยด้านการร่วมชาติพันธุ์ นับได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่มีอิทธิพลสูงต่อการผสมผสานทางวัฒนธรรม เพราะเมื่อคนเรามีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ก็ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อกันไม่เห็นความแตกต่างทางด้านศาสนาเป็นเรื่องสำคัญนำไปสู่ความเป็นญาติสนิทมิตรสหายทำให้เกิดการพึ่งพาอาศัยกัน ปัจจัยทางการศึกษาก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมมีเหตุมีผลในการรับฟังความคิด

เห็นของผู้อื่นมากขึ้น และถ้าจะเชื่ออะไรสักอย่างก็จะต้องมีเหตุมีผลมารองรับมากกว่าการเชื่อเพราะปฏิบัติกันมาอย่างเนิ่นนาน อีกทั้งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า การศึกษาทำให้คนมีความรู้ความสามารถและฉลาดขึ้น ยอมรับในความแตกต่างระหว่างกันและมีโลกทรรศน์ที่กว้างขวางขึ้น ปัจจัยด้านการเมืองก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมได้มีโอกาสสัมพันธ์กันโดยการร่วมคิด ร่วมคุย ร่วมอุดมการณ์ และร่วมทีมกันเพื่อช่วยเหลือพี่น้องประชาชนทั้งสองกลุ่มให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ปัจจัยด้านการใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน มีส่วนช่วยให้เกิดความผูกพันแก่คนทั้งสองกลุ่มมีความห่วงใยในทรัพย์สินสมบัติที่เป็นสาธารณะมีการร่วมแรงร่วมใจที่จะซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินสมบัติที่เป็นสาธารณะประโยชน์ส่งผลถึงการปรับความคิดของคนทั้งสองกลุ่มเป็นลักษณะบูรณาการ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญด้านวิทยาการเป็นปัจจัยที่ช่วยลดความเกรงในชนบทรรมนิยมประเพณีระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมไม่ให้ความแตกต่างกันมากนักทำให้มีการยอมรับซึ่งกันและกัน ประกอบกับลักษณะด้านภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวกับพื้นที่ที่ตั้ง และสภาพแวดล้อมของภูมิภาคที่เอื้อในด้านความเป็นอยู่ และเอื้อต่ออาชีพที่มีลักษณะเหมือนกัน และอยู่ในอาณาเขตเดียวกัน ย่อมเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมแก่คนทั้งสองกลุ่มได้เป็นอย่างดี

2. ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม

ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกออกได้เป็น 6 ประการ คือ ลักษณะการผสมผสานด้านการกิน ลักษณะการผสมผสานด้านการใช้ถ้อยคำและชื่อเฉพาะ ลักษณะการผสมผสานด้านการแต่งกาย ลักษณะการผสมผสานด้านอาชีพ ลักษณะการผสมผสานด้านความเชื่อ ลักษณะการผสมผสานด้านประเพณี

2.1 ลักษณะการผสมผสานด้านการกิน

2.1.1 การกินในชีวิตประจำวัน

2.1.2 การกินในงานประเพณีต่าง ๆ

2.1.2.1 ประเพณีทำบุญเรือประมง

2.1.2.2 ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่

2.1.2.3 ประเพณีการเข้าสู่หนัด (มาโชะยาวิ)

2.1.2.4 ประเพณีสมรส

2.1.2.5 ประเพณีงานศพ

2.1.3 การกินในโอกาสพิเศษ

การกินของชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม ไม่ว่าจะกินในโอกาสใด อาหารส่วนใหญ่จะเหมือน ๆ กัน อาหารลาว ได้แก่ แกงส้ม แกงกะทิ แกงเผ็ด ผัดเผ็ด แกงเลียง ยำต่าง ๆ ผัดจืดต่าง ๆ อาหารหวานมีจำพวกขนม เช่น ขนมหน้ากะทิ ขนมชั้น ทองหยิบ ทองหยอด วุ้น ขนมเปียกปูน ขนมหม้อแกง ข้าวเหนียว เป็นต้น ผลไม้เช่น แตงโม เงาะทุเรียน มังคุด มะละกอ ถั่วลิสง และส้มต่าง ๆ เป็นต้น

ลักษณะการผสมผสานด้านการกินของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับที่เห็นได้อย่างเด่นชัด คือ กินอาหารที่มีรสจัด และเข้มข้นในด้านรสชาติอาหารจะมีลักษณะเผ็ดจัด หวานจัด และเปรี้ยวจัด ถ้าเป็นแกงเผ็ดจะมีรสกะปิเข้มข้นและมีสีเหลืองจัดรสของขมิ้นค้อยข้างแรง อาจจะเป็นเพราะว่ามีความเชื่อว่า ขมิ้นใช้ดับกลิ่นคาวได้ และเป็นยาสมุนไพร และแก้โรคได้หลายชนิด ข้าวยา ข้าวเหนียวหั่วกึ่ง และข้าวแกง ถือว่าเป็นอาหารหลักที่สำคัญของมือเช้า รวมทั้งชา กาแฟ และโรตีสี และเมื่อกินอาหารเผ็ดจะต้องมีผักอย่างหนึ่งอย่างใดหรือมากกว่าหนึ่งอย่างเพื่อจิ้มกับน้ำพริกกินเป็นเครื่องเคียงควบคู่กับอาหารเผ็ดด้วยเสมอ เช่น สะตอ ลูกเนียง ใบบัวบก แตงกวา ถั่วฝักยาว ใบมะม่วงหิมพานต์ ผักบุ้ง เป็นต้น นับได้ว่าทุกครัวเรือนไม่ว่าจะเป็นชาวไทยพุทธ หรือชาวไทยมุสลิมของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา นิยมกินเหมือนกัน ที่แตกต่างกันก็คือ ชาวไทยมุสลิมไม่ประกอบอาหารด้วยเนื้อหมูเท่านั้นเอง

2.2 ลักษณะการผสมผสานด้านการใช้อ้อยคำและชื่อเฉพาะ

2.2.1 แบบเป็นทางการ

2.2.2 แบบไม่เป็นทางการ

ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่ออยู่รวมกัน มีการพบปะกัน หรือเมื่อไปติดต่อราชการ ส่วนใหญ่แล้วจะใช้ภาษาไทยกลาง สำเนียงใต้ หรือภาษาไทยมาตรฐานแต่ใช้สำเนียงใต้ เพราะชาวบ้านนาทับ ส่วนใหญ่จะใช้สำเนียงพูดเป็นสำเนียงใต้ เมื่อพูดสื่อความหมายด้วยกัน ชาวไทยมุสลิมไม่นิยมพูดภาษายาวี เมื่ออยู่ภายในครอบครัวเดียวกัน จะพูดเหมือนกับชาวไทยพุทธ คือ จะพูดภาษาไทยถิ่นใต้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าภาษาพูดของชาวบ้านนาทับได้รับการสืบทอดกันมาเป็นเวลาอันยาวนาน เป็นการพูดคุยแบบกันเอง ซึ่งคุ้นเคยกัน มีความเป็นธรรมชาติของท้องถิ่นสูง จึงไม่ต้องคำนึงถึงปัญหาของการสื่อความหมายและความเข้าใจ การใช้ชื่อเรียกคน สัตว์ สิ่งของระหว่างชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ก็เรียกเหมือนกัน นอกจากชื่อหรือนามสกุลที่เป็นลักษณะเฉพาะเท่านั้นที่มีความแตกต่างกันออกไป

2.3 ลักษณะการผสมผสานด้านการแต่งกาย

2.3.1 การแต่งกายในชีวิตประจำวัน

2.3.2 การแต่งกายในโอกาสพิเศษ

2.3.2.1 การแต่งกายในโอกาสไปติดต่อราชการ

2.3.2.2 การแต่งกายในโอกาสงานเลี้ยงขึ้นบ้านใหม่

2.3.2.3 การแต่งกายในโอกาสไปชมมหรสพ

2.3.2.4 การแต่งกายในโอกาสประชุมประชาคมตำบล

2.3.2.5 การแต่งกายในโอกาสไปดูการละเล่น

วัฒนธรรมการแต่งกายของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ตามปกติ ผู้ชายส่วนใหญ่จะนุ่งผ้าโสร่งหรือนุ่งกางเกงขาวยาว ใส่เสื้อเชิ้ตหรือเสื้อยืดคอกลม และคอปกตามสมัยนิยม สวมรองเท้าแตะ ไม่นิยมใส่เครื่องประดับแต่นิยมใส่นาฬิกาข้อมือ ส่วนผู้หญิงจะนุ่งผ้าปาเต๊ะหรือผ้าซิ่น ส่วนเสื้อผ้านุ่งจะใส่ตามแบบผู้หญิงทั่วไปนิยม และถ้าเป็นผู้หญิงชาวไทยมุสลิมจะมีการคลุมฮิญาบหรือคลุมหัว สำหรับวัยรุ่นทั้งผู้ชายและผู้หญิงนิยมนุ่งกางเกงยีนส์เมื่อออกนอกบ้าน ถ้าอยู่ที่บ้านก็จะนุ่งผ้าโสร่ง ผ้าปาเต๊ะ และผ้าซิ่น สวมเสื้อตามสมัยนิยม และนิยมใส่เครื่องประดับ เช่น สร้อยคอ สร้อยข้อมือ แหวน นาฬิกา กำไล เป็นต้น จะมีพิเศษเฉพาะกรณีชายไทยมุสลิมเท่านั้น ถ้าหากไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนาอิสลามจะสวมหมวกปิเยาะห์ (หมวกแขก) นุ่งโสร่ง และใส่เสื้อเชิ้ตหรือเสื้อยืดคอกลมสีพื้นแขนยาว

2.4 ลักษณะการผสมผสานด้านอาชีพ

2.4.1 อาชีพประมง

2.4.2 อาชีพรับจ้าง

2.4.3 อาชีพค้าขาย

2.4.4 อาชีพเกษตรกรรม

อาชีพของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการประมง คือ มีการออกเรือไปหาปลาในทะเล เพื่อนำมาขายให้เป็นรายได้ในครอบครัว บางส่วนก็มีการเลี้ยงปลากะพงในกะชัง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสภาพพื้นที่โดยทั่วไปอยู่ติดกับชายฝั่งทะเลอ่าวไทย เอื้ออำนวยและสภาพเหมาะแก่การทำประมง แต่ในขณะเดียวกันวัยรุ่นหนุ่มสาวยุคใหม่ของชาวบ้านนาทับ มักนิยมไปรับจ้างทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ ด้วยเหตุผลที่ว่าอยากหารายได้เป็นของตนเอง และไม่ยากประกอบอาชีพประมงซึ่งมองว่าเป็นงานที่หนัก และด้วยสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันนี้ จึงจำเป็นต้องไปหางานทำดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันผู้ที่ทำอาชีพเกษตรก็มี คือ ผู้ที่มีที่ดินพอที่จะปลูกยางพารา ปลูกสวนมะม่วง และปลูกแตงโม เป็นต้น นับได้ว่าอาชีพเกษตรก็เป็นอาชีพหนึ่งที่ชาวบ้านนาทับทั้งชาวไทยพุทธและไทยมุสลิมประกอบอาชีพกันมาเป็นเวลาอันยาวนาน

ส่วนอาชีพค้าขาย ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ที่มีบ้านปลูกไว้ที่ทำเลเหมาะสม คือ ดิถอนนสายหลัก และอยู่ในศูนย์กลางของหมู่บ้านก็จะค้าขายของชำต่าง ๆ และรายได้ดีพอสมควร

2.5 ลักษณะการผสมผสานด้านความเชื่อ

2.5.1 ความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้าน

2.5.2 ความเชื่อทางไสยศาสตร์

2.5.3 ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ

2.5.4 ความเชื่อที่เกี่ยวกับจริยวัตร

บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีความเชื่อในด้านต่าง ๆ มาตั้งแต่โบราณเนื่องจากบ้านนาทับ เป็นชุมชนที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน ความเชื่อจึงมีปรากฏอยู่โดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้านที่ใช้สมุนไพรมาเป็นยาในการบำบัดรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ความเชื่อทางไสยศาสตร์เกี่ยวกับเวทย์มนต์คาถารักษาแก้พิษงูกัด และรักษาโรคกระดูกหักกระดูกเร้า และประชาชนบางส่วนก็มีความเชื่อว่าเวทย์มนต์คาถาทางไสยศาสตร์สามารถทำให้อยู่อยู่คงคงกระพัน ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น การเกิดสุริยุปราคา จันทรุปราคา ปรากฏการณ์ดาวหาง ฝนฟ้าได้ เป็นต้น เป็นความเชื่อที่เกี่ยวกับลางดีและลางร้าย หรือเชื่อเกี่ยวกับจะเกิดเหตุร้ายในบ้านเมือง ตลอดจนความเชื่อเกี่ยวกับจริยวัตร เช่น ห้ามสวดพล่อย ๆ จะได้รับผลตามคำสวด ห้ามลับมีดกลางคืนจะเกิดอัปมงคล

ความเชื่อเหล่านี้ในปัจจุบันจะลดน้อยลงโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น หรือวัยรุ่นสาว ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ความเชื่อเดิม ๆ ไม่ค่อยได้รับความนิยมนิยมเหมือนสมัยก่อน อาจเป็นเพราะการศึกษาทำให้คนมีเหตุมีผลมากขึ้น ประกอบกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามามีบทบาทแก่บ้านนาทับมากขึ้น

2.6 ลักษณะการผสมผสานด้านประเพณี

2.6.1 ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่

2.6.2 ประเพณีการสมรส

2.6.3 ประเพณีงานศพ

2.6.4 ประเพณีการทอดกฐิน

นับได้ว่าการผสมผสานด้านประเพณีระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดการผสมผสานในด้านสังคมได้เป็นอย่างดี เพราะงานประเพณีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีการสมรส ประเพณีงานศพ ประเพณีการทอดกฐิน ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ได้มีโอกาสพบปะ

พูดคุยใกล้ชิดกัน ได้มีการสนทนาปรึกษาหารือ และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการรับรู้ถึงความเป็นไประหว่างกลุ่มสามารถแบ่งปันความรู้สึกและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่ทำให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก เกิดเป็นความผูกพันในความเป็นพวกเดียวกัน นับได้ว่าก่อให้เกิดสังคมที่ดีและมีการดำเนินชีวิตร่วมกันอย่างสงบสุข อย่างไรก็ตาม จะสังเกตได้ว่าชาวไทยมุสลิมจะไม่เข้าไปร่วมในพิธีกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาของชาวไทยพุทธ แต่ถ้าเป็นพิธีกรรมด้านอื่น ๆ ชาวไทยมุสลิมจะเข้าร่วมเป็นอย่างดี

ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา นับได้ว่าช่วยให้ประชาชนทั้งสองกลุ่มมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน ลดความมีอคติ ที่เป็นอุปสรรคในการผสมผสานทางวัฒนธรรม ลักษณะการผสมผสานในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการกิน ด้านการใช้ถ้อยคำและชื่อเฉพาะ ด้านการแต่งกาย ด้านอาชีพ ด้านความเชื่อ ด้านประเพณี ล้วนแล้วแต่ช่วยให้ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ มีความเป็นพวกเดียวกันสูงลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาเรื่อง “การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา” ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าในสังคมหรือชุมชนหนึ่ง ๆ ที่นับถือศาสนาแตกต่างกันย่อมมีวัฒนธรรมที่ต่างกันด้วย ที่มาของวัฒนธรรมบางอย่างมีที่มาไม่เหมือนกัน คือ มาจากศาสนาของแต่ละศาสนา เช่น ประเพณีการทอดกฐิน ประเพณีการบวชนาค ประเพณีการถือศีลอด ประเพณีเข้าสูหนัด เป็นต้น ประเพณีเหล่านี้เป็นที่ทราบกันดีว่ามีพิธีกรรมทางศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ย่อมเข้าใจกันดีว่าถ้าประเพณีใดมีศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง จะไม่มีการเชื่อเชิญให้แต่ละฝ่ายไปร่วมในพิธีกรรม เช่น ประเพณีการทอดกฐิน ชาวไทยพุทธก็จะไม่แจกซองบุญให้กับพี่น้องชาวไทยมุสลิม เพราะรู้ว่าขัดกับหลักการของศาสนาอิสลาม ประเพณีการถือศีลอดชาวไทยพุทธก็จะไม่มีการอดอาหารเหมือนกับชาวไทยมุสลิม แต่ก็มิรังเกียจเด็ดกันทีเดียว ๆ เป็นต้น การที่มีความเข้าใจซึ่งกันและกันทำให้ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ เกิดความรัก ความสามัคคีกัน มีการช่วยเหลือกันทางด้านสังคมไม่ว่าจะเป็นการร่วมกันบำเพ็ญที่สาธารณประโยชน์ คุน้ำ ลำคลอง ถนนหนทาง ชนทั้งสองกลุ่มจะร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาเป็นอย่างดี เพราะมีความรู้สึกร่วมกันว่า เป็นการพัฒนาชุมชนของตนเองเพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า

ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ จะมีการติดต่อสัมพันธ์กันมีการจัดงานเฉลิมฉลองต่าง ๆ เช่น งานประเพณีลอยกระทง งานวันสงกรานต์ เป็นต้น ชาวไทยมุสลิมก็จะเข้าร่วมไปเที่ยวชมงานด้วยกัน จึงทำให้ชาวไทยทั้งสองกลุ่มที่มาร่วมงานได้มีโอกาสรู้จักกันอย่างสนิทสนม อันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข โดยไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ แม้ว่าศาสนาจะแตกต่างกัน แต่ความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีย่อมมีแก่กัน และจากการที่ได้รู้จักกันในงานประเพณีต่างๆ จะนำไปสู่การรู้จักและสนิทสนมต่อไปในอนาคต

ประเพณีแต่งงานเป็นประเพณีที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมได้ดี เพราะการที่ถ้ามีชาวไทยพุทธมาขอพอกับชาวไทยมุสลิม ทางฝ่ายผู้ใหญ่ทั้ง 2 ฝ่ายก็ต้องเจรจากัน ถ้าฝ่ายไหนนับถือศาสนาพุทธก็ให้เข้ามาปฎิญาณตนเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามเสียก่อนจึงจะทำพิธีแต่งงานได้ เมื่อคนทั้ง 2 มาอยู่ร่วมกันเป็นสามีภรรยาต่างก็ปรับตัวให้เข้าหากัน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางด้านความเชื่อและประเพณี ซึ่งก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมต่อกัน ในส่วนของการจัดงานเลี้ยงก็เป็นแบบสากลนิยมซึ่งทั้งสองศาสนาก็ปฏิบัติเหมือนกัน เจ้าสาวและเจ้าบ่าวก็สวมชุดวิวาทแบบสากลนิยม และร่วมกันรับแขกที่มาในงานเลี้ยง ส่วนมากแขกที่เชิญมาในงานเลี้ยงก็จะเชิญทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมมารับประทานอาหารร่วมกัน ได้มีโอกาสพบปะสนทนาระหว่างกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยกันเกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมในด้านสังคมที่ดีต่อกัน

ประเพณีงานศพนับได้ว่าเป็นประเพณีที่สำคัญอีกประเพณีหนึ่งของบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ที่ทำให้ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม มีหัวใจที่อ่อนโยนลดความรู้สึกแค้นแค้นชิงชังระหว่างกัน เพราะเมื่อได้เห็นศพผู้ตายก็ทำให้ระลึกได้ว่าทุกคนไม่ว่ายากดีมีจนเมื่อถึงวันหนึ่งก็ต้องตายกันทุกคน เมื่อทุกคนนึกถึงจุดนี้ก็ทำให้มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน ไม่ว่าจะนับถือศาสนาอะไรก็ไม่เป็นอุปสรรคที่จะมีความสัมพันธ์และสามัคคีแก่กัน ทำให้ทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีจิตใจที่ประสานต่อกัน นำไปสู่สังคมที่ดีก่อให้เกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป

ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ นับเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการผสมผสานทางวัฒนธรรมของบ้านนาทับ นำไปสู่การประกอบอาชีพที่เหมือนกัน คือ เนื่องจากบ้านนาทับมีพื้นที่ตั้งอยู่ติดกับทะเลอ่าวไทย ทำให้อาชีพส่วนใหญ่ของชาวนาทับ คือ ประกอบอาชีพทางด้านประมง เมื่อส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเดียวกัน ความรู้สึกแตกต่างระหว่างชนทั้งสองกลุ่มก็มีน้อยลง มีแต่การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รักในอาชีพเดียวกัน ความขัดแย้งที่มีต่อกันก็ย่อมลดน้อยลง นำไปสู่การร่วมแรงร่วมใจที่จะพัฒนาอาชีพในกลุ่มเดียวกันให้ดีขึ้นทำให้เกิดเป็นชมรมเรือประมงชายฝั่งบ้านนาทับ โดยที่คณะกรรมการของชมรมมีทั้งชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิม ร่วมกันบริหารชมรม นับเป็น

การผสมผสานระหว่างคนต่างวัฒนธรรมที่บริหารจัดการ เกิดเป็นวัฒนธรรมใหม่ในการประสานความคิดร่วมเป็นหนึ่งเดียว

ชาวไทยพุทธ และชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ได้มีการตื่นตัวทางด้านการศึกษามากขึ้น มีการส่งบุตรหลานไปศึกษาเล่าเรียนถึงชั้นอุดมศึกษาเป็นจำนวนมาก ทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น เรียนจบกลับมาก็นำวิชาความรู้ที่ได้มาพัฒนาบ้านเกิดเมืองนอน บางคนเป็นผู้นำชุมชน เป็นครูบาอาจารย์ เป็นพยาบาล สามารถนำปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบ้านนาทับ ให้หน่วยงานราชการได้รับรู้เพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหานั้น ๆ ให้ลุล่วงไปด้วยดี จนเกิดการยอมรับในความสามารถของบุคคลนั้น ๆ เมื่อคนในชุมชนให้การยอมรับก็สามารถชี้แนะให้คนปฏิบัติตนต่อสังคมให้อยู่ในระเบียบแบบแผนที่ดีได้ ลดความแตกแยกวิวาทกันระหว่างกัน ทำให้ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมมีความสามัคคีต่อกันและร่วมกันอยู่อย่างสงบสุข

จากผลของการศึกษาวิจัยการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา พบว่ามีการผสมผสานทางด้านการแต่งกาย การกิน ด้านความเชื่อ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านการใช้ถ้อยคำและชื่อเฉพาะ ด้านอาชีพ และด้านประเพณี นับได้ว่าการผสมผสานดังกล่าวช่วยสร้างความเข้าใจในการยอมรับวัฒนธรรมของกันและกันก่อให้เกิดความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันระหว่างชนทั้งสองกลุ่มนี้อย่างสันติสุขตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

ผลของการศึกษาวิจัยการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ เพื่อประกอบการพิจารณาและหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 รัฐควรส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนประเพณีต่าง ๆ ของชาวไทยทั้งสองกลุ่มอย่างจริงจัง โดยมุ่งให้แต่ละกลุ่มยังคงรักษาเอกลักษณ์ของกลุ่มไว้ อันจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่กลุ่มคนในท้องถิ่น และให้การยอมรับถึงคุณค่าของวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยทั้งสองกลุ่มในท้องถิ่นให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ เช่น การบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และการบันทึกภาพ

ในลักษณะต่าง ๆ เช่น ภาพนิ่ง ภาพถ่ายวีดิทัศน์ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้า

1.3 ด้านการศึกษา รัฐควรจัดให้มีการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเพื่อให้ทันกับความต้องการหรือตามความเหมาะสมกับจำนวนประชากรในพื้นที่ ควรจัดให้มีโรงเรียนขยายโอกาสที่มีคุณภาพ เพื่อลดปัญหาค่านิยมที่ต้องไปเรียนโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในตัวเมือง และเดินทางไกลทำให้เสียค่าใช้จ่ายมาก ซึ่งเป็นภาระให้กับครอบครัว การศึกษาทำให้เยาวชนที่เป็นไทยพุทธและไทยมุสลิมได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน สนับสนุนกัน ก่อให้เกิดความรักความสามัคคีนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้หมดปัญหาในเรื่องวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เป็นผลให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมและทางสังคมของเยาวชนทั้งสองกลุ่ม มีความเจริญรุ่งเรืองและสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

1.4 ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาในพื้นที่บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภอนะนาหวาดสงขลา โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้กระตุ้นให้ชาวนาทับร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง และจัดให้มีโอกาสร่วมประชุมประชาคมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมกันบ่อยครั้ง เพื่อเสนอความคิดเห็นในการวางโครงการจัดทำงบประมาณร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล และวางแผนที่จะนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดผลดีที่สุด ซึ่งจะช่วยให้เกิดการผสมผสานทางด้านสังคม และเกิดเป็นวัฒนธรรมที่ดีต่อไป

1.5 ควรจะได้นำผลการศึกษาศึกษาการผสมผสานทางด้านวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานส่วนหนึ่งในการศึกษากลุ่มชนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา และต่างความเชื่อ เพื่อความเข้าใจและปฏิบัติต่อกันได้ถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

การผสมผสานทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นกับกลุ่มชนที่มีความแตกต่างกันทางด้านศาสนา และขนบธรรมเนียมประเพณี การผสมผสานทางวัฒนธรรม สามารถทำให้กลุ่มชนทั้งสองกลุ่มอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติวิธี จึงควรให้มีการวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ควรจะมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมในจังหวัดต่าง ๆ ในลักษณะนี้ให้กว้างขวางมากขึ้น

2.2 ควรจะมีการศึกษาวิจัยในเชิงเปรียบเทียบลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมในท้องถิ่นอื่น ๆ ก็ได้

2.3 ควรจะมีการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมและลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างของชาวไทยพุทธกับชาวไทยคริสต์ก็ได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา แดงมณี. ศึกษาความขัดแย้งและการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ในอำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา. ปรินญานิพนธ์ ศศม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา. 2541. ถ่ายเอกสาร
- จรูญ สุภาพ. สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- จุมพล หนิมพานิช. “สังคมและวัฒนธรรม,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชามนุษยศาสตร์กับสังคม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- ฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ และคนอื่น ๆ. ประเพณีที่ช่วยส่งเสริมการผสมผสานทางสังคมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2524.
- โชติ กัลยานมิตร. ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.
- ณรงค์ เส้งประชา. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, 2531.
- . สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ดำรงค์ ฐานดี. มานุษยวิทยาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2534.
- ธิดา สารระยา. “คาบสมุทรไทย”. เมืองโบราณ. มกราคม – มีนาคม 2527.
- บรรพต วีระชัย. สังคมวิทยา – มานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514.
- ประสิทธิ์ ภาพยกลอน. ภาษาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา, 2518.
- รัชนิกร เศรษฐ์. โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : ดี ดี บุ๊คส์ไตร์, 2532.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- สนั่น วงศ์พัวพันธ์. การพัฒนาชาวเขาให้เป็นคนไทยเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารชั้นสูง, 2526. ถ่ายเอกสาร
- สุเทพ สุนทรเกสัช. “การผสมผสานทางวัฒนธรรม”. ทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนาประเทศ. 2515.
- สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. กระเทาะสนิมกริช : แลวิถีชีวิตชาวใต้ตอนล่าง. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2544.
- สุนทร นวกวิน. การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม.สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2537. ถ่ายเอกสาร
- สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

- สุพิศวง ธรรมพันทา. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา 2532.
- สุภรณ์ โอเจริญ. ชาวมอญในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.
- องค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ. ข้อมูลพื้นฐานของ อบต.นาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา.
สงขลา: องค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ, 2544.
- . สรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาชุมชนของตำบลนาทับ. สงขลา: องค์การบริหาร
ส่วนตำบลนาทับ, 2545.
- อนุমানราชชน, พระยา. ชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : บรรณานุกรม, 2515.
- . วัฒนธรรมและธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของไทย โดยเสฐียรโกเศศ (นามแฝง).
กรุงเทพฯ : คลังวิทยา, 2516.
- อานนท์ อาภาภิรม. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2519.
- อุทัย หิรัญโต. สังคมวิทยาประยุกต์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2519.
- Fairchild, Henry Pratt and Others. Dictionary of Sociology and related sciences. New Jersey,
Westernfield, 1970.
- Klausner, William' J. Popular Buddhism in North Eastern Thailand. New Jersey : Princeton
University Press, 1965.
- Merill, Francis E. Society and Culture. New Jersey : Prentice-Hall, 1965.
- Olsen, Marvin E. The process of social organization. New York, 1968.
- Sorokin, Pitirim A. Society, Culture and Rersonality :Their Structure and Dynamics. New York :
1947.

บุคลากร

บุคลากรกรม

ก๊เบด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 13 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ
อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2547.

กมลชัย ถาวรยุติธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 48 หมู่ที่ 6
ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2547.

กอเร๊ะ ขวัญไต่ระ๊ะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 18/5 หมู่ที่ 5
ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2546.

ก้อหมาด นุ้ยสมัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 47
หมู่ที่ 12 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2547
เกษม ยี่แหล่หมัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 110 หมู่ที่ 4
ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2547.

ขอมิ อาหวัง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 54/6 หมู่ที่ 8 ตำบล
นาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2547.

เคล้า ธรรมรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 9 หมู่ที่ 8 ตำบล
นาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2547.

จำลอง หมั่นวิชา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 9/1 หมู่ที่ 6 ตำบล
นาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

เจนจันย์ ไชยหลี่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 47
หมู่ที่ 4 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2547.

เจริญ ละม้าย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ทำการปฏิบัติการพิเศษประจำ
ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2547.

ฉลาด เอียดวาริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 9 หมู่ที่ 9 ตำบล
นาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ฉาเรด หมัด๊ะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 79/1 หมู่ที่ 5
ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ชาญกิจ อุทัยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 25 หมู่ที่ 8
ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2547.

ชำนาญ ฤทธิโชค เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกูล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 58 หมู่ที่ 6
ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2547.

- ชูจิตต์ ถนงงาม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 21/1 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.
- ชัยหนับ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 8 หมู่ที่ 10 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2547.
- เชน หมดตาเห เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 57 หมู่ที่ 5 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.
- เซ็น หมดโตะสัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 87 หมู่ที่ 5 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2546.
- เจียะ เอียดวาริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 40 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.
- ครุณี ร่มสกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่สถานีอนามัยนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2547.
- ดวงหทัย แซ่หลี่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 25/1 หมู่ที่ 2 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2547.
- คว้น หวดเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 28 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2547.
- ด้อหาด เหยียบบวช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 11 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2547.
- ด้วยง นวลศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 8 หมู่ที่ 12 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2547.
- ดาหาด เจ๊ะลา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 5 หมู่ที่ 7 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2547.
- ถึก อุทัยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.
- ทวี หิรัญสาดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียนบ้านปากบางนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2546.
- ธิมพร เกศสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 55/9 หมู่ที่ 3 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.
- นฤชาติ คงแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 71/4 หมู่ที่ 3 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2547.

- นอง หวัดเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 47 หมู่ที่ 5 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2547
- นาริณี เอียดวารี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2547.
- นาเร็ด หมดนะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 79/1 หมู่ที่ 5 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2547.
- นิรันดร์ หมดเหละ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 93 หมู่ที่ 4 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2547.
- นุริยะ วารีกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 45/3 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.
- ปราโมทย์ ถาวรยุติธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 75/1 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2547.
- ปลัก ฤทธิ์จีน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 77 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.
- ปิม อุทัยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2546.
- ฝาด หมดสะอึ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 12 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2547.
- พิภพ ฤทธิ์นิ่ม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2546.
- ยะยิ อิสมาแอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 21 หมู่ที่ 3 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- รอโกหย๊ะ เอียดวารี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 54 หมู่ที่ 5 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.
- รอหมาน หาเส้น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 53/1 หมู่ที่ 3 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.
- วิโชคิ ไชยแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 117 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2547.
- ศรีเพ็ญ อุทัยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 12 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2547.

- สมสมัย พร้อมมูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 9 หมู่ที่ 9 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.
- สอเหล๊ะ หมั่นหิม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 32 หมู่ที่ 10 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.
- สะฟีอี แหละห๊ะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 34 หมู่ที่ 12 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2547.
- สามารถ ฤทธิ์จิม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 7 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2547.
- สุบิน আহัง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 4 หมู่ที่ 9 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2547.
- สุพร เจริญรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 5 หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2547.
- สุรินทร์ จันอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2547.
- สุวัฒน์ เจริญวัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 78 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2547.
- สุวิทย์ ฤทธิ์จิม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 58 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2547.
- แสนนภา สันเลาะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 29/1 หมู่ที่ 10 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2547.
- หน๊ะ เฌมเระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 67 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2547.
- หมัด ยี่แหล่หมัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มีสยิดละอองสามัคคี ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2547.
- หมาด หวังกา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 18 หมู่ที่ 3 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2547.
- หมุเหตุ หวังสนิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 45 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2547.
- หรวด เชฟอัฟซัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2547.

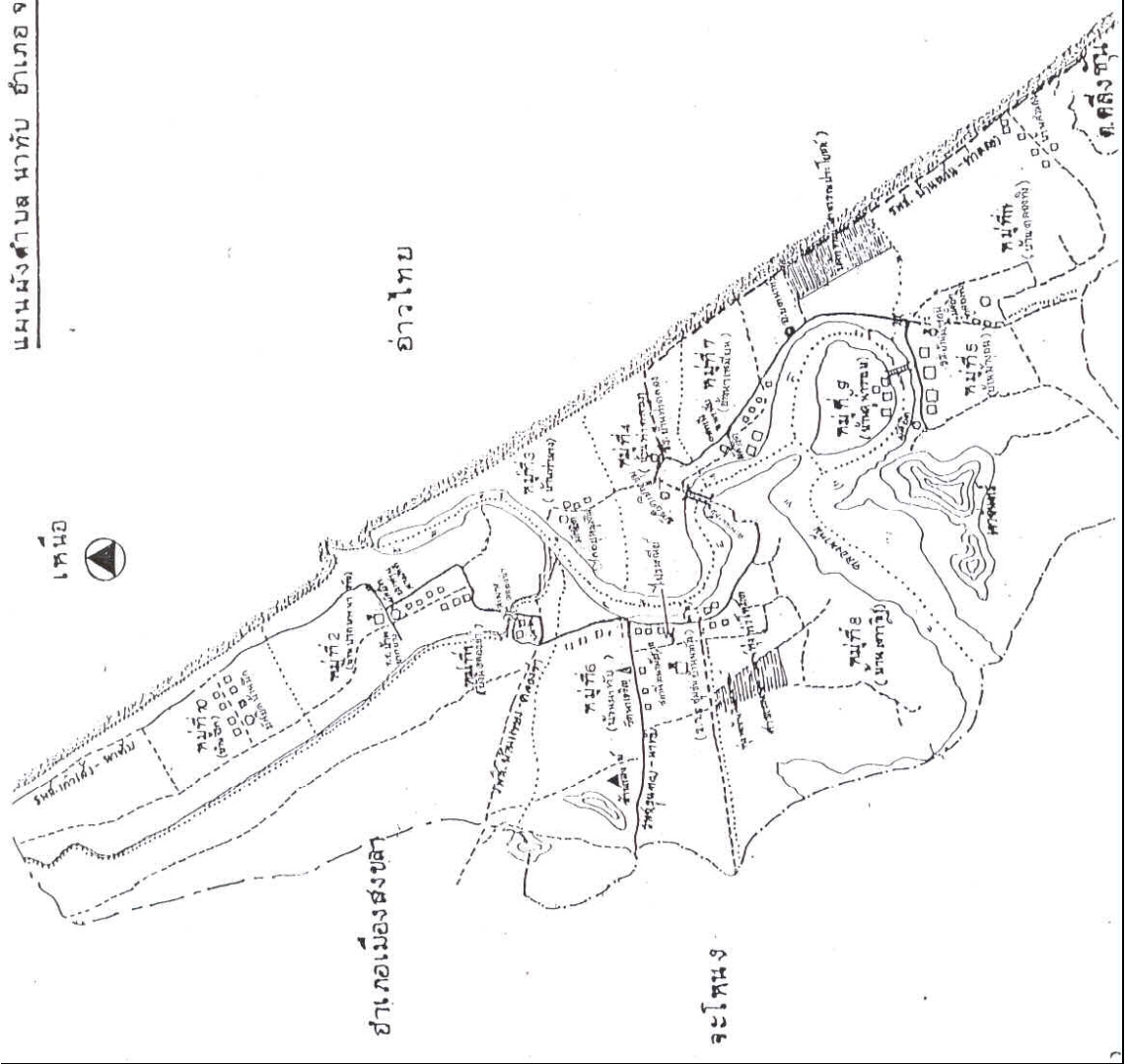
- โหรน ละแม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มัสยิดบ้านคลองข่า หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2547.
- อนุชิต จิตวิวรรณสิทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2547.
- อบ หนีหมัด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 2 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2547.
- อาซิด เอียดวาริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2547.
- อารีฟิน เอียดวาริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2546.
- อำนวย ไชยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2547.
- อิสมาแอล หวังสนิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 95/1 หมู่ที่ 3 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2547.
- อุดม เจริญศิลป์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 71 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2546.
- อุดมลักษณ์ หวัดเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 42 หมู่ที่ 8 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2547.
- อุสมาน หลังโศก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 26/3 หมู่ที่ 7 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2547.
- แอ หวังหล้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 7 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2546.
- สุเส็น ฮาตัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาดิช วารีกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 17 หมู่ที่ 9 ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2547.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภาพประกอบ

แผนที่ผังตำบล นาทับ อำเภอ จันทบุรี จังหวัด สงขลา

สัญลักษณ์บนแผนที่
----- เขตอำเภอเมือง
----- เขตอำเภอ
----- เขตตำบล
..... เขตหมู่บ้าน
----- ถนนลูกรัง
===== ถนนลาดยาง
===== สะพานคอนกรีต
~~~~~ คลอง
~~~~~ แหล่งน้ำธรรมชาติ
~~~~~ ที่สาธารณะประโยชน์
~~~~~ วัด
~~~~~ สำนักสงฆ์
~~~~~ มัสยิด
~~~~~ โรงเรียน
~~~~~ สถานีอนามัย
~~~~~ ที่พักรถ
~~~~~ อ.บ.ต. นาทับ
~~~~~ ที่ทำการไปรษณีย์

องค์การบริหารส่วนตำบล นาทับ
อำเภอ จันทบุรี จังหวัด สงขลา
มาตราส่วน 1 : 50,000
จัดทำเมื่อ 15 ธันวาคม 2539
อำนาจหน้าที่
หน้า 1

แผนที่ผังตำบล นาทับ อำเภอ จันทบุรี จังหวัด สงขลา

ภาคผนวก ข
แนบสัมภาษณ์ในการวิจัย

แนวสัมภาษณ์

เรื่อง

การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ สถานที่และวันสัมภาษณ์

1.1 ชื่อ.....สกุล.....อายุ.....ปี

ศาสนา.....ระดับการศึกษา.....อาชีพ.....

1.2 ที่อยู่ปัจจุบัน

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

1.3 สถานที่สัมภาษณ์

☐ 1.3.1 ที่บ้าน

☐ 1.3.2 ที่อื่น

(ให้ระบุรายละเอียด).....

1.4 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....

2. ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาวิจัย

2.1 ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลาอย่างไร
อธิบายอย่างละเอียด แล้วแยกตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 ด้านปัจจัยที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม

2.1.1.1 ด้านภูมิประเทศ

2.1.1.2 ด้านการศึกษา

2.1.1.3 ด้านการเมือง

2.1.1.4 ด้านการร่วมชาติพันธุ์

2.1.1.5 ด้านการใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน

2.1.1.6 ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญทางวิชาการ

2.1.1 ด้านลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม

2.1.2.1 ด้านการกิน

2.1.2.2 ด้านการใช้ถ้อยคำและชื่อเฉพาะ

2.1.2.3 ด้านการแต่งกาย

2.1.2.4 ด้านอาชีพ

2.1.2.5 ด้านความเชื่อ

2.1.2.6 ด้านประเพณี

ศึกษาการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม
บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

บทคัดย่อ
ของ
อาดิษ วารีกูล

เสนอต่อมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา
พฤษภาคม 2547

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมบ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผสมผสานทางวัฒนธรรม และศึกษาลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกตพร้อมทั้งการถ่ายภาพประกอบ แล้วนำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มี 6 ประการ คือ ปัจจัยด้านภูมิประเทศ ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านการร่วมชาติพันธุ์ ปัจจัยด้านการใช้สาธารณประโยชน์ร่วมกัน ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญทางวิทยาการ

ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธ กับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มี 6 ประการ คือ ด้านการกิน ด้านการใช้ถ้อยคำและชื่อเฉพาะ ด้านการแต่งกาย ด้านอาชีพ ด้านความเชื่อ ด้านประเพณี

จากการศึกษาการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธ กับชาวไทยมุสลิม บ้านนาทับ ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของชนสองกลุ่มที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่างกัน แต่สามารถดำเนินวิถีชีวิตร่วมกันในสังคมและชุมชนเดียวกัน มีการประยุกต์วัฒนธรรมให้เกิดการผสมผสานร่วมกัน ซึ่งมีปัจจัยด้านต่าง ๆ เข้ามามีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

**A STUDY OF CULTURAL INTEGRATION BETWEEN BUDDHIST
AND MOSLEM THAIS IN BAN NA-THAP, TAMBON NA-THAP,
AMPHOE CHANA, CHANGWAT SONGKHLA**

**AN ABSTRACT
BY
ARDIEZ WAREEKUL**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Arts degree in Thai Studies
Copyrighted by Thaksin University
May 2004**

This research was aimed at studying cultural integration between Buddhist and Moslem Thais in Ban Na-thap (Na-thap Village), Tambon Na-thap, Amphoe Chana, Songkhla Province. The study focused on factors that affected cultural integration as well as its characteristics. Field data were collected by interviews, observations, and photographic illustrations. The study results were presented by using descriptive analysis method which could be summarized as follows.

It was found that there were six factors that affected cultural integration between Buddhists and Moslems in Ban Na-thap – geographic, educational, political, ethnic sharing, public benefit sharing, and social changing and academic and scientific advancing factors.

The characteristics of cultural integration between Buddhists and Moslems in the studied area could be classified into six categories – eating, the use of words and proper names, clothing, occupations, beliefs, and customs.

This study reflected harmonized living between the two groups of people whose cultural backgrounds were different. However, they could share their ways of lives well in the same community. In integrating the cultures, adaptations of these cultures could be observed. The factors as mentioned above well influenced this cultural integration.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นายอาดิช วารีกุล
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2504
สถานที่เกิด	อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	45 หมู่ที่ 1 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนสตรียะลา
	อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
พ.ศ. 2530	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2547	ศศ.ม. วิชาเอกไทยคดีศึกษา จากมหาวิทยาลัยทักษิณ
	อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา